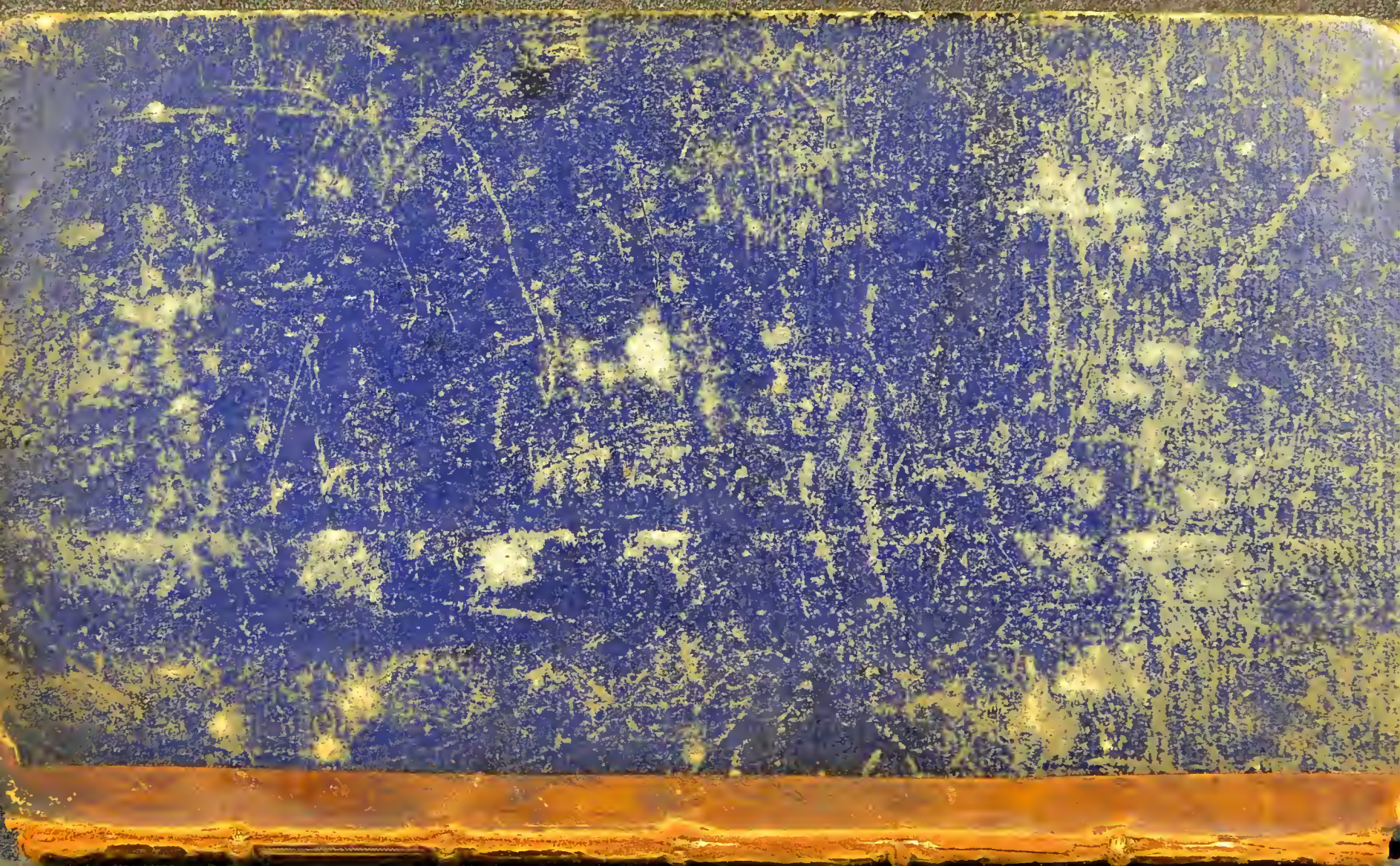

* Feb 4. 29

R40489

Digitized by the Internet Archive
in 2015

https://archive.org/details/b21690182_0006

R. g. 6—10.
6 7/26

a Libris Biblioth. Coll. Regii Medicor. Edinens.

JO. ANDREAE MVRRAY D.

EQVITIS ORD. REG. DE WASA

M. BRIT. REG. A CONSIL. AVL. PROFESSORIS MED. ET BOT. ORD. IN ACAD. R. GOTTING. PRAEFECTI HORT. R. BOT. SOCIET. SCIENT. STOCKH. VPSAL. GOTHENB. LVND. FLORENT. LVGD. DIVION. AVREL HARLEM. ET VLISSING. MEDIC. PARIS. NANC. ET HAVN. COLL. MED. EDINB. ATQVE SOCIET. OECON. BERN. CELL. GEORGOPHIL. ET PARIS. MEMBRI

APPARATVS MEDICAMINVM

TAM SIMPLICIVM

QVAM

PRAEPARATORVM ET COMPOSITORVM

IN PRAXEOS ADIVMENTVM

CONSIDERATVS.

VOLVMEN SEXTVM.

POST MORTEM AVCTORIS

EDIDIT

LVDOV. CHRISTOPH. ALTHOF

MED. DOCT.

GOTTINGAE

Apud IO. CHRIST. DIETERICH.

1792.

LUDOVICUS CHRISTOPH. ALTHOF

M. D.

LECTORI BENEVOLO

S. D.

Prior huius voluminis pars, ea nimirum, quae de ſtirpibus, genere et ſpecie cognitis, agit, typis iam excuſa erat, cum praematura ſane, nec ſatis lugenda, quamuis praeuiſa, morte nobis eriperetur Auctor, eruditione haud vulgari praeclarus, tantisque in primis de materia medica meritis longe lateque conſpicuus. Altera pars, quae medicamina vegetabilia ignoti generis vel ſpeciei comprehendit, exarata quidem erat, ſed iterum perluſtranda, locaque paſſim ex ſcriptoribus citata iterum conferenda erant, antequam typothetae committi poterat. Hanc mihi paucis ante obitum horis tradidit beatus Auctor, vt recognitam prelo ſubiici curarem. Ea praeterea, pro ſingulari erga me beneuolentia, mecum communicauit, quae ad volumina priora augenda collegerat. Nihil itaque eſt in hoc volumine, ſi indicem excipias, quod non Auctori debeatur.

Indicem enim, quem in calce voluminis quinti adiecerat beatus Auctor, emendaui, locupletiorem reddidi, nominibus ſtirpium ſyſtematicis auxi, eaque ſuo loco inſerui, quae in hoc volumine continentur.

Quae autem de plantarum quarundam in prioribus voluminibus iam pertractatarum, viribus, nuperius vel primum, vel curatius perſpectis, commemoranda ſuperſunt; ea nouae huius operis editioni, quae propediem in lucem prodibit, reſeruantor.

Haec praemonenda putaui, ne quid immerito tribueretur editori.

Scripſi in Georgia Auguſta, menſe Martio MDCCXCII.

A.

A.

Stirpes

in praecedentibus voluminibus omiſſae, ſed genere vel ſpecie cognitae, vt lege ordinum naturalium inſeri poſſint.

18. b.

(Vol. I. p. 64. pone Quercum Robur.)

Pharm. GALLAE TURCICAE.

Quercus Cerris; foliis oblongis lyrato-pinnatifidis, laciniis transuerſis acutis, ſubtus tomentoſis LINN. *Spec. plant. p.* 1415. Cerrus Robur III. CLUS. *rar. plant. Hiſt. p.* 18. *c. fig.* quae recuſa a DODON. *Pempt. p.* 825. Quercus cortice hiſpido glande minore C. B. Arbor exigua, interdum humanam altitudinem non ſuperans, in Mauritania, Hiſpania (Caſtella veteri CLUS.), Auſtria (CLUS. JACQU.), Galliae Burgundia (MILL.), locis montoſis creſcens.

GALLA et productum et domicilium inſecti cuiusdam eſt, Cynipis Quercus folii (LINN. *Syſt. regni anim.*

anim. p. 918. *n.* 5.) et Cynipis Quercus inferae L. (*l. c. n.* 6.). Ineſt hisce ac tot aliis inſectis ea natura, quod ſtirpibus congeneribus delectentur. Ita e. c. Curculio Scrophulariae non vnam Scrophulariae ſpeciem conſumit, Chryſomela Gottingenſis pluribus Menthae ſpeciebus inhaeret, Cynips Roſae in variis Roſis effingit Bedeguar. Non mirum igitur, quod praeter vulgarem Quercum ſ. Robur L., in qua gallae hinc inde vere gignuntur (CLUS. *l. c. p.* 19.), nominatim in Suecia (LINN. *Skånska Reſa p.* 268. *Amoen. acad. vol.* 3. *p.* 324. *Syſt. animal. p.* 918.), item in Heluetia (HALL. *Hiſt. ſtirp. helv. n.* 1626.), alias ſpecies occupet, vt vel illi, qui Cluſianas icones intuetur, comparet. Quod vero Quercum Cerrin praefigam, non ideo fit, quod CLUSIUS praegrandes huius gallas deſcribit, et tam frequentes, vt ramulus vix palmam ſuperans novem vel pluribus gallis inſtruatur, ſed quod Gallis Turcicis hanc originem tribuunt varii (e. c. BERG. *Mat. med. p.* 739. *Ph. Edinb. nov. p.* 27. CULLEN'S *Treatiſe of the Mat. med. vol.* 1. *p.* 201.). Cuius quidem aſſerti rationem equidem aeque parum hactenus noui, ac eius, quod Quercus Aegilops L. etſi non ſine adiuncta dubitatione alibi (*Diſpenſ. Brunſ. p.* 76.) aſſignetur. In pluribus Quercus partibus

Cyni-

Cynipes tubercula generant, in foliis, petiolis, pedunculis, ramulis, cortice, gemma, bacca. Gallae, quae in inferiori foliorum ſuperficie Quercus Roboris in Suecia generantur, magnitudinem Auellanae habent, globoſae, opacae, rubrae (LINN. *Syſt. l. c.*). Mirum in Britania non reperiri (ALSTON's *Mat. med. vol. 2. p. 286.*). Quas CLUSIUS (*l. c.*) deſcribit et depingit, Quercui Cerri L. inhaerentes, tantum non omnes ramulis inſident, praegrandes ſunt, exigui mali magnitudinis, ſphaericae, aliquot tuberculis reſperſae, rubentes, dum recentes ſunt.

Nimirum Cynips foemina aculeo caudae perforat epidermidem et ouula deponit, quae ſtagnationem et accumulationem ſuccorum gignunt, ſimulque, dum hi ſenſim indureſcunt, domicilium aptum laruarum et pupparum effingunt, donec hae inuolucro depoſito forma muſcae clauſtra foramine ſolventes auolent. Europaeae gallae plerumque non indureſcunt et deteriores ſunt, attamen atramento in commodo connubio idoneae (HALL. *l. c.*). Praeſtantiores ex Aſia minori, nominatim Alepo, aduehi ſolent, quae plerumque coloris coeruleſcentis vel nigreſcentis ſunt, vel griſei, ſuperficiei inaequalis et verrucoſae, et exiguo pedunculo ex inſertione

inſtructae. Iuniores colorem profunde coeruleum prae ſe ferunt, ponderoſiores, texturae firmioris et ſummae efficaciae. Aetate prouectiores et per inſectum iam egreſſum perforatae, intrinſecus eroſae, leues, flauidae et vilioris pretii exiſtunt. Hinc et mercatores has ipſas tingunt colore coeruleo, vt iuniores referant; ſed dignoſcuntur foramine et colore iuſto profundiori et craſſius illito (FABRICII *Briefe aus London, p.* 229.). Neceſſe igitur eſt, colligere gallas, antequam inſectum illas perforauerit (DU HAMEL *Traité des arbres vol.* 2. *p.* 210.). Externa ſeu corticalis pars durior eſt et fortior, quoad virtutem, quam interna friabilis.

Sapor valde acerbus et ſtipticus, odore nullo. Et aqua et ſpiritus vini extrahit particulas adſtringentes, quae inſpiſſando coadunantur, ita tamen, vt ſpiritus parciorem quantitatem extracti largiatur, ſcilicet $\frac{3}{4}$, idque magis adſtringentis, aqua maiorem, ſcil. $\frac{7}{8}$ (NEUM. *Chemie, vol.* 2. *P.* 2. *p.* 346.). Aqua infuſa eruitur ſal griſeum, acidum, cuius vncia dimidia pro ſolutione requirit vnciam vnam et dimidiam aquae feruidae, vel vncias duodecim frigidae; ſpiritu vini facile ſoluitur; igne aperto flammam facile capit; deſtillatione ſublimatum offert, refe-

referens Sal Benzoës, vt alias dotes silentio transeam (SCHEELE *Vet. Acad. Handl.* 1786. *p.* 30 *sq.* Cf. RICHTER in CRELL'S *Annal.* 1787. *vol.* 1. *p.* 139.). Vix vllum stipticum vegetabile hocce potentius exstat, quae ipsa eius natura ex matrice, siue Quercu ipsa, deriuanda, nihil animalis admiscetur. Hinc in connubio vitrioli martis nigredinem profundam inducit, et vulgatissimum additamentum pro parando atramento scriptorio praebet. Apud veteres materies pingendarum litterarum varii quidem coloris erat, sed niger color apud hosce quoque vsitatissimus, qui quidem vetustiori tempore ex aliis rebus, quam quibus nos vtimur, obtinebatur (De quo argumento CANEPARIUS *de atramentis cuiuscunque generis*, cuius *editio Roderot.* 1718. iam praesto est, et recens auctor WEHRS *vom Papier*, *p.* 581 *sqq.* consulendi.). Interim experimentis factis in codicibus a seculo nono ad decimum quintum vsque manu scriptis constitit, atramentum simile nostro in vsu fuisse (BLAGDEN in *Phil. Transact.* 1787. *p.* 451.). Compendiarius vsus maxime commendat vulgare nostrum atramentum ex vitriolo martis, gallis, gummi arabico et liquido commodo, quod vulgo aqua est. Vitriolum martis aqua solutum componitur sensim, et ochram in fundum dimittit ea

proportione, qua phlogiſton ferri diſpergitur. Addita autem vegetabili quadam ſubſtantia ſtiptica, vt gallis, quae aliquid phlogiſtici continent, particulae ferreae attrahuntur ab ea, et combinantur cum ea, vnde nigredo. Ne vero vtraque pars fundum vna petat, mucilaginoſum vel glutinoſum requiritur, quod aquam tam ſpiſſam reddit, vt dimittere dicta non poſſit. Simul eo praecauetur, ne liquidum per chartam penetret. Praeſtat in hunc ſcopum mucilaginoſum vegetabile, vt gummi quoddam, quum gluten animale putredinem et foetorem excitet. Vt vero color tam profundus quam durabilis fiat, ſcita proportione partium opus eſt, ſcilicet gallarum vncia vna et dimidia, vitrioli vncia dimidia, aquae vncias viginti (Conf. RINMAN's *Förſök til Järnets Hiſtoria, p.* 670 *ſq.*). Id taedium parit, quod ſaepe nigredo litterarum ſenſim palleſcat, vel plane deleatur, praecipue ſi ab acceſſu aëris illae arceri nequeant. In conſeruanda iſta videntur veteres recentioribus antecelluiſſe. Reſuſcitatur ſcriptura optime per lixiuium ſanguinis primo illitum, ſuccedente poſtea cauta illitione acidi debilis; ne vero nigredo rediuiua exundet, charta bibula applicata abſorbere oportet ſuperfluum liquidum (BLAGDEN in *Phil. Tranſ. l. c. p.* 455.). Alius ſolu-

tionem

tionem vinoſam gallarum litteris illinendam in hunc ſcopum commodam declarat (CRELLS *chem. Annalen* 1786. *vol.* 2. *p.* 545.). Non minus emolumentum redundat ex miſcela vitrioli martis et gallarum ad tingenda fila et texta lanea, ſericea, goſſypina, lintea (Vid. LEWIS *phil. Commerce of arts, p.* 403 *ſq.* POERNER *chem. Verſ. zum Nutzen der Färbekunſt, vol.* 1. *p.* 351. RINMAN *l. c. p.* 637.), item coria, cornua aliasque materies, vt adeo in arte tinctoria praecipuam baſin pro colore nigro producendo conſtituat, et pro varia proportione mox niger, mox violaceus, mox brunus emergat.

Tinctura gallarum, ex puluere earum et ſpiritu vini parata, ferrum in aquis ſolutum detegitur. Vncia dimidia gallarum ruditer contuſa digeri poteſt cum ſpiritus vini vnciis duabus ſubſequente colatione. Color non debet eſſe nimis ſaturatus, ſed quo debilior eſt, eo ſenſilior (WESTRUMB *kleine phyſik. chem. Abhandl. vol.* 1. *P.* 2. *p.* 85.). Si ferri exiguum ineſt, enaſcitur pupureus color, ſi multum, niger; quin ſi vel tria modo grana vitrioli martis in cantharo aquae ſoluuntur, haec per vnicam iam tincturae guttam manifeſte intra quinque minuta prima purpuraſcit, quum tamen in tribus vitrioli granis ferrum nonniſi $\frac{1}{24}$ grani efficiat (BERGM. *Opuſc. vol.* 1.

 p. 97.).

p. 97.). Hinc ad copiam ferri in acidulis martialibus si arte parari debent, determinandam eiusmodi tinctura conducit. Vsus fuit cl. MONRO (*Medic. Essays and Observations of Edinb. vol. 3. p.* 51.) in hunc scopum tinctura gallarum aquosa saturata, cuius primo tantum aquae cuidam martiali natiuae ex mensura definitae guttatim instilletur, donec color non amplius mutetur. Hisce factis aequalis numerus guttarum tincturae gallarum instillatur aquae simplici, iam in mineralem factitiam vertendae, intra vitrum similis dimensionis, crassitiei et pellucidiatis, et dein tot guttae solutionis vitrioli martis instillantur aquae, quot requiruntur, vt color idem sit ac aquae mineralis. Explorata hac ratione semel ferri quantitate necessaria in exigua aquae copia, postea iustum ferri pondus pro impraegnanda magna aquae quantitate facile definitur. Sed quum aquae ferrum vehentes aliis etiam partibus imbutae sint medicamentosis, aëre fixo, salinis, hasce addere in factitiis omnino opus est. Quomodo id fiat, nemo concinnius expositit etiam post fata summae laudabili BERGMANO, qui initium encheireseos ab impraegnatione aquae per aërem fixum facit, et ferrum immutatum adhibet (*Opusc. vol.* 1. *p.* 212. *sq.*).

Incunte

Ineunte ſeculo praeſenti in Gallia a cll. RENEAUME et HOMBERG gallae commendabantur contra febres intermittentes ex multis, vt fertur, documentis felicis euentus, et in eo cortici Peruuiano praeferendae iudicabantur, quod amaritie careant, calorem non accendant, minori doſi valeant, recidiuis aegrius locum concedant, et paruo pretio veneant. Argumentis conuellere dicta tanto minus opus eſt, quum alii medici Gallici BOULDUC, LEMERY, pater et filius, et GEOFFROY, experientiam ſibi pluribus caſibus aduerſam opponant (*Hiſt. de l'acad. R. d. ſc.* 1711. *p.* 37.). Metuo ſtiptica fortiora in febrium intermittentium curatione, quum ſuffocent potius febres, quam ſanent, et obſtructiones viſcerum ciëre ſoleant. In miſcela tamen Gentianae vel aliorum amarorum nihil mali gallae attulerunt (CULLEN's *Treatiſe of the Mat. med. vol.* 2. *p.* 46.). Flatibus in inteſtinis ex relaxatione collectis, et dolores lateris vel ventriculi, vomitum, meteoriſmum, tuſſim &c. cientibus, profuerunt in mixtura ex gallarum granis decem ſenſim aſcendendo ad drachmam vnam, aquae deſtillatae vnciis ſex cum ſyrupi cuiusdam vnciis tribus, cochleatim longioribus interuallis vel breuiori horae exhibita in Gallia (GODART in *Journ. de Med.* 1778. *p.* 242. 367.).

Aluum non conſtipauit, quin in multis ſoluit, et praecaueri hoc poteſt purgante per vices dato (*l. c. p.* 369.). Decoctum earum in clyſmate profuit in doloroſis affectionibus lumborum et coxae ex relaxatione inteſtini recti, qua ſaepe congeſtiones haemorrhoidales excitantur (*l. c. p.* 371.). Conſpirat egregie cum hisce vltimo loco dictis vſus gallarum in Scotia in haemorrhoidibus coecis, dum vel vnguentum ex pulueris ſubtilis gallarum et axungiae porcinae vel butyri aequalibus partibus illinitur (Ita BELL in *Syſtem of Surgery, vol.* 2. *p.* 257. CULLEN *l. c. p.* 46. vero octuplum axungiae deſiderat), vel ſi ſedes valde alta in inteſtino recto eſt, infuſum ſaturatum gallarum immittitur. Externa decocti, inſtar epithematis vel in iniectione, applicatio ad relaxatas partes confirmandas, vt in prolapſu ani vel vteri, haud rara eſt.

CYNARA.

LINN. *Syſt. veg. p. 607. Gen. pl. p. 410.*

31. b.

(Vol. I. p. 88. pone Onopordum Acanth.)

Pharm. CYNARAE *Capita virentia; Folia.*

Cynara Scolymus; foliis ſubſpinoſis pinnatis indiviſisque, calycinis ſquamis ouatis LINN. *Spec. pl. p.* 1159. Cinara hortenſis foliis non aculeatis C. B. Icon: BLACKWELL'S *Herbal tab.* 458. Perennis, in agris Italiae, Siciliae, inferioris Galliae ſpontanea.

Sed colitur in hortis, per hyemem apud nos fimo obtegenda, et praecipue quidem ob CAPITA, quae magnitudine antiſtant omnibus reliquarum ſtirpium affinium. Sed vel huius reſpectu varietates exſtant capitibus grandioribus, item minoribus. Reſecantur capita ante floſculorum coeruleorum eruptionem; tumque baſi ſquamarum calycinarum adhaeret interius caro ſuccoſior et receptaculum florum diſcum conſtituit craſſiorem ſuccoſiorem. Coctione vtraque pars emollitur, et ſapore ex amaricante dulci placet, praecipue receptaculum, in connubio ſapidi embammatis ex ouis, butyro, ſale vel ſimilibus. Reliquum, dentium imperio obnitens, reiici-

reiicitur. Quidam frixis capitibus vtuntur. Alii cocta poſt refrigerium cum oleo, aceto et pipere ingerunt. Taedium ſub eſu Cynarae potius quam inſalubrem eius naturam accuſandam arbitror; attamen ſuccum bilioſum inde gigni et melancholicum GALENUS arguit. Facile contra digeritur, nec ob mucilaginis tantillum, quod cum dulcedine copulatur, nutriendi vi omnino caret. Arabes lotium inde pelli notarunt, et ſic corpus a ſordibus liberari; putidam adeo vrinam inde reddi et venerem ſtimulari SEBIZIUS (*de aliment. facult. p.* 346.). — Floſculi recentes aqua frigida macerati per duo nychthemera admixto tantillo ſalis veſci lac coagulant (YOUNG *Diſſ. de lacte* in SANDIFORT *Theſ. diſſ. vol.* 2. *p.* 534.). Hinc et Arabes et Mauri eosdem pro parando caſeo adhibent (SHAW's *Travels, p.* 241.).

FOLIA. Horum et quidem maiorum inferiorum coſtae elixae, vt alia olera, comedi ſolent.

Memoranda vero hic praecipue ſunt ob ſuccum, qui in hydrope a quibusdam extollitur. Huius et vini maderaici ope partes aequales ad tria cochlearia mane et veſperi intra hoc malum feliciter hauſtae (*Journal etranger.* Excidit locus.). Magnum praeſidium etiam ſimilis miſcela fuit in Da-

nia,

nia, e. c. ſucci vnciae quatuor cum vino generoſo (AASKOW in *Act. ſoc. med. Havnienſ. vol.* 1. *p.*201.), praeſertim in hydrope ſcorbutico.

43. b.

(Vol. I. p. 110. pone Lactucam ſatiuam.)

Pharm. LACTVCAE SYLVESTRIS *Herba.*

Lactuca viroſa; foliis horizontalibus carina aculeatis dentatis LINN. *Spec. pl. p.* 1119. Lactuca ſylueſtris odore viroſo C. B. Θριδαξ ἀγρια DIOSC. vt videtur. Icon in COLLIN *Obſerv. circa morb. P.* 6. Pl. biennis, in aggeribus et ſepibus Europae auſtralioris creſcens.

Scatet, vt congener Scariola, lacte amaro acri, viroſo, quae ſpecies igitur natura ſua deflectunt a reliquis ſemifloſculoſis et tuentur nequitiam aliarum lacteſcentium ſtirpium. Viroſa dicta cenſetur efficacior quam altera. De iſta ſcimus ipſos vapores inebriare itidem comeſtam id facere (HALL. *Hiſt. ſtirp. Helv. n.*15.). Lac eius prout cum papauerino conuenit odore et ſapore, ita probabile hanc Lactucam fuiſſe, quae antiquitus (DIOSC. *M. m. lib.* 4. *c.* 65.) opio lucri fraudulenti cauſa admiſta fuit, quin etiamnum ſubinde admiſceri.

Sed

Sed alia eaque potior ratio, cur peculiari commentatione eam prosequar, continetur vi, quam in hydrope aliisque quibusdam morbis recentius illam exseruisse narratum est. COLLINUS (*libro cit.* qui vnice de huius viribus agit, edito a. 1780.) primus ad eam tentandam animum aduertit, vsus quidem, vt refert in libro ipso, Lact. Scariola, depingens autem in tabula Lactucam virosam, in quam bene descriptio amplior HALLERI (*Hist. stirp. Helv. n.* 15.) quadrat. Hic etiam declarat verius pro varietatibus vnius eiusdemque speciei, quam peculiaribus speciebus haberi. — Male a rhizotomis vel pharmacopolis huic subinde Sonchus oleraceus L. substituitur.

Vt autem initio statim noscatur, qua speciatim de re sermo sit, monendum herbae succum in extracti densitatem inspissatum adhiberi. Scilicet succus ex recenti planta et anthesi vicina expressus, et per nychthemerum loco frigido ne fermentescat seruatus, decantatur, et, postquam ebullierit per aliquot momenta, colatur et ope albuminis ouorum et traiectione per pannum laneum depuratur, et dein leni igne ad dimidium euaporatur; ab igne remotus et refrigeratus secunda vice per albumen ouorum breui coctione praegressa per pannum traiicitur,

tur, clarior redditur, demum leni igne in extracti ſpiſſitudinem denſatur. Eiusmodi extractum non raro ſpiculis ſalinis micat. Ideo autem depuratio tam ſollicite peragitur, vt particulae terreae, quibus obuelantur ſalinae, a quibus ſumma vis, plurimam partem auferantur (COLLIN. *l. c. p.* 14. *ſq.*). Neglecta depuratione iuſta, dupla vel tripla doſi opus eſt. Conſerua herbae recentis inanis reperta (JOSEPH. DE PLENCIZ *Act. et obſerv. med. p.* 107.). Ex multo maiori numero 24 caſibus praeſtantiam huius extracti confirmare anniſus eſt COLLINUS, initio experimentorum inde ab anno 1771. facto. Hoc ipſum materiam lentam glutinoſam viſcera obſtruentem attenuat, ſoluit, et idoneam reddit, vt per lotii vias, cutem, vel, ſi pulmones obſederit, per ſcreatus reiiciatur. Icterum a tali vitio in hydropicis natum feliciter curat ſimulque bilis vices ſupplet. Praecipue autem in hydrope valuit, ſiue ille ab eiusmodi viſcido obſtruente ſiue nimia laxitate ſolidorum et humorum diſſolutione originem traheret. Sufficit interdum in hiſce quotidie grana octodecim, viginti, triginta capere, qua minori doſi in vitio diſſolutionis et laxitatis acquieſcere licet. Inueteratae autem viſcerum obſtructiones maiores doſes ſibi vindicant, a drachma vna ad tres. Nec

maior

maior dosis nocet, licet omnino nauseam excitet. Sub decursum curationis vrinam pellit, saepe etiam sudorem copiose. Aluum plerumque simul mollem reddit, non vero diarrhoeam ciet. Raro opus est, hydrope sublato, roborantia subiungere, subinde tamen id necesse videtur. Sub vsu ipso autem creber potus non negligendus est.

Fatendum omnino pauciores imitatores experimentorum excitasse hanc stirpem, quam multas alias Vindobonae primum celebratas; saltim euentus peregrinorum a pauciſſimis publici iuris factus est. Vnicum casum modo sistit cl. JOSEPH. A PLENCIZ (*l. c.*), in quo extractum cito efficaciam suam prodidit. Aduersum illi est iudicium L. B. A QUARIN (*Animadv. pract. p.* 188.), qui saepe in hydrope queritur frustra propinatum, addens qui huic remedio fauerent, vt eius famam tueri possent, extracti Scillae magnam dosin admiscuisse. COLLINUS eiusmodi connubium non memorat.

Media via semper soleo inter magnas laudes et magna vituperia virium medicaminum ire. Et in hocce consilio ratione stirpis, de qua agitur, confirmor cl. DURANDE (*Hist. de la Soc. R. de med. tom.* 2. *p.* 297.) experientia, qui successu in hydrope se quidem

quidem deſtitutum hacce Lactuca dolet, ſed ob anodynam et aperientem efficaciam ſub variis conditionibus ſalutarem haud parum inuenit; nominatim in febribus intermittentibus, in quibus ſtimulus bilioſus neruos irritat, in colica hepatica et affectionibus aliis doloroſis.

GLOBVLARIA.

LINN. *Syſt. veg. p. 119. Gen. pl. p. 47.*

84. b.

(Vol. I. p. 179. pone Scabioſam Succiſam.)

Pharm. ALYPI *Folia.*

Globularia Alypum; caule fruticoſo, foliis lanceolatis tridentatis integrisque LINN. *Spec. pl. p. 139.* Thymelaea foliis acutis, capitulo Succiſae C. B. Hippogloſſum valentinum CLUS. *rar. pl. hiſt. p. 90. c. fig.* Alypum monſpelienſium, ſ. Frutex terribilis JO. BAUH. *Hiſt. pl. vol. 1. p. 598.* NISSOLE *Mem. de l'Ac. d. ſc. de Paris 1712. p. 341. tab. 18.* Globularia fruticoſa, myrti folio tridentato GARID. *Hiſt. des plantes d'Aix, p. 210.* Suffrutex in Gallo-Prouinciae, Valentiae et Murciae, item Italiae, ſyluis ad rupes et ſaxoſa creſcens.

Habent pleraeque regiones medicamina quaedam ſibi familiaria, quae alibi ſaepe vix nomine nota ſunt, in ampliori recenſu autem omitti nequeunt, dum certiora quaedam, quam vulgo per itineratores licet, de iis in medium proferri poſſunt. Haec eſt ratio, cur et Alypum reliquis ſtirpibus interferam, quod quidem in Gallo-Prouincia praecipue medico vſu inclaruit.

Amarities inſignis ſtirpis iam dudum notata, nec vis efficaciter aluum mouens latuit praecedentia tempora (v. CLUS. JO. BAUH. *loc. citt.*). Quin cum Tithymalo comparata (J. B.). Placuit quoque olim empiricis in Gallo-Prouincia, Sennae eam ſubſtituere, ſed ambiguo euentu, ob draſticam eiusdem vim (NISSOLE *l. c. p.* 342.). A circumforaneis eius Hiſpaniae regionis, quae olim Baetia dicta, decoctum lue venerea affectis quondam non ſine magno ſucceſſu oblatum fuit (CLUS.). Sed neque ex horum experimentis multum bonae frugis capi poteſt, neque ex aliis ſerioribus ruſticorum Gallo-Prouinciae, quibus cognoſcitur puluerem Alypi ad pondus drachmae vnius (GARIDEL *l. c.*), vel infuſum ex eius drachmis duabus et aquae drachmis octodecim circiter factum (TOURNEFORT apud GARIDEL *l. c.*), abs-

que

que hypercatharſi vim exercuiſſe. Oportuit accedere medici attenti examen, quod ipſum iamiam nobis ſuppetit, a cl. RAMEL M. D. praeſtitum (in *Journ. de Medec.* 1784. *tom.* 62. *p.* 379. *ſq.*). Hic ipſe herbam non ſolum ruſticis ibidem hodie vſitatam alui purgandae cauſa nouit, ſed ipſe tam in noſocomio quam apud ciues oppidi Gallo-Prouinciae inferioris Aubagne ſaepiſſime adhibuit, item in ora Africana. Sic igitur Alypum ſordes primarum viarum, ex tono labefactato collectas, egregie euerrit; diarrhoeas ex eadem cauſa ſubnatas compeſcit; hydropes relaxatione et diatheſi aquoſa humorum oriundos tollit (*l. c. p.* 382.). Sed praecipue efficaciam ſuam declarat in febribus intermittentibus (*l. c. ſq.*), duplici ſua natura, qua et ſordes eliminat et roborat. Praecedit in curatione eius talis adminiſtratio, vt aluum moueat, quo fine foliorum eius drachmae duae cum ſale cathartico et manna iunctim dantur; ſordibus rite ſubactis Alypum ſolum inſtar febrifugi in decocto propinatur, ſcilicet ex foliorum vncia dimidia, per quadrantem horae in tribus vnciis aquae cocta, parato, hocque colato et in duas partes diuiſo, quarum vna capitur mane, altera paullo ante paroxyſmum vel quarta hora poſt meridiem. Nimium ſi purgat, diminuenda doſis

eſt. Nolo addere plura, quae ex coniectura probabili vnice petita videntur. Scopo purgandi vncia vna decocti conceditur. Sicciores additamento drachmae dimidiae cremoris tartari opus habent; palato velificamur additis aliquot ſegmentis mali citrei. Nec delicatiores abhorrent in prouincia Galliae ſignificata ab vſu huius remedii; nec nocet hominibus ſyſtematis neruoſi ſenſilioris (*l. c. p.* 386.).

PARIS.

LINN. *Syſt. veg. p.* 315. *Gen. pl. p.* 198.

142. b.

(Vol. I. p. 142. pone Ruſcum Hypogloſſum.)

Pharm. PARIDIS *Herba; Radix.*

Paris quadrifolia; LINN. *Spec. pl. p.* 526. Solanum quadrifolium bacciferum C. B. Icon: *Fl. Dan. tab.* 139. Planta perennis locis nemoroſis creſcens et ineunte aeſtate florens.

Suſpecta planta, colore lurido, odore viroſo et narcotico. Gallinas fructus necant (C. GESNER, *Epiſt. p.* 99. *a*, ex peregrina narratione). Nec omnino nullum nociuae naturae argumentum deſumi poteſt ex nominibus vernaculis, quorum Wolffsbeere, Raiſin

ſin de Renard, Trollbär (Suec. h. e. baccae faſcinatoriae) exempla praebent. Sed maneamus in iis, quae in corpore humano comperta ſunt, etſi paucioribus documentis, quam rei pondus requirit. Opio aemula FOLIA et fructum declarat c. GESNERUS (*l. c. et p. 53. a.*), et recepta ſtirps in antidotum Saxonicam. Haec ipſa compoſitum remedium erat (*l. c. p. 99. a.*), hinc experimentum, quod in ſe ipſe cum eadem cepit, non ad ſolam Paridem applicari poteſt. Inclyta illa antidotus olim contra peſtem erat, in qua notum opii olim magnam fiduciam fuiſſe. Plura diſcimus ex propriis cl. BERGII (*Mat. med. p. 313.*) periculis, qui pulueris foliorum ſiccatorum ſcrupulum vnum quauis veſpera pueris 10 vel 12 annorum tuſſi conuulſiua correptis dedit, vnde alvus leniter fluxit, ſomnus pacatior euaſit, ſymptomata aliquantum mitigata. Conuulſiones ſaepe hocce puluere compeſcuit.

RADIX filiformis, geniculata, craſſitie culmi frumentacei, extus albido bruna, interne alba. Vomitum dupla Ipecacuanhae doſi excitare, iam dudum notauerat ſummus LINNEUS (*Fl. Lapp. p. 117.*). Nuperius id confirmatum, dum grana 35 ad 50 modicum modo effectum praeſtiterunt (COSTE et WILLEMET *Eſſays ſur quelques plantes indigenes, p. 12.*).

CYTINVS.

LINN. *Syſt. veg. p. 688. Gen. pl. p. 506.*

151. b.

(Vol. I. p. 362. pone Aſarum Europaeum.)

Pharm. HYPOCISTIDIS *Succus.*

Cytinus Hypociſtis; LINN. *Syſt. veg. l. c.* Aſarum Hypociſtis *Spec. pl. p. 633.* Hypociſtis C. B. Hipociſtis flore luteo TOURN. *Coroll. p. 46. tab. 477.* DU HAMEL *Traité des Arbres, vol. 1. p. 170. tab. 68.* vbi initia eius cernuntur. Planta perennis paraſitica, carnoſa trium vel quatuor pollicum, radicibus ſpecierum variarum Ciſti in calidioribus regionibus innaſcens. Reperitur in regionibus aridis et arenoſis, in quibus frutices iſti creſcere ſolent, et praeſertim Ciſto ladaniferae adhaeret (GERARD *Fl. Galloprov. p. 157.*), vt Gallia inferiori, Hiſpania, Luſitania, Italia; maiori adhuc copia in Graecia et Aſia minori obtinet.

Stirpis, vel paſſim modo ſucci inde expreſſi, meminerunt iam THEOPHRASTUS, DIOSCORIDES (*M. m. lib. 1. c. 127. p. 64.*), PAULLUS AEGINETA aliique Graecorum, quibus planta Υποκιστις dicitur.

Inclaruit ſucco, quem ex fructibus recentibus contuſis exprimunt et ſolis calore in extractum ſolidum

lidum denſant (GEOFFROY *M. m. Traité, tom.* 4. *p.* 372.). Narrat quoque DIOSCORIDES quosdam ſtirpem arefactam contuſamque macerare et decoquere, demum poſt colationem praegreſſam ſuccum inſpiſſare. Transfertur Maſſiliam ex Creta et Languedocia pro venditione ad exteros. Maſſam repraeſentat nigram, in fragmento ſplendentem, fragilem, ſaporis ſubacidi adſtringentis, inodoram. Maſticatione adhaeret primum dentibus, ſed ſaliua ſenſim ſoluitur. Tam aqua, quam ſpiritus vini, illum ſoluit. Nigredinem contrahit ſolutio eius addito martis vitriolo.

Vires eius ſolent exigi ad modulum ſucci Acaciae verae (*Appar. med. vol.* 2. *p.* 412.), a quo praeſens differt eo, quod fere omnino ſpiritu vini recipitur, quum ſuccus Acaciae ſui parum modo vel nihil illi impertiat (LEWIS *M. m. p.* 317.). Veteres eodem haemorrhagias et profluuia aluina coërcebant, et ob tonicam vim magni faciebant. Noſtra aetas vilipendit ob rariorem ſtiptica adhibendi opportunitatem, et quod alia efficacia proſtant. Compoſita varia maiorum noſtrorum ampli ambitus etiamnum intrat, vt TROCHISCOS DE CARABE, THERIACAM, MITHRIDATIUM.

154. b.

(Vol. I. p. 374. pone Galium Mollug.)

Pharm. APARINES *Herba.*

Galium Aparine; foliis octonis lanceolatis carinis scabris retrorsum aculeatis, geniculis villosis, fructibus hispidis LINN. *Syst. veg. p.* 127. Απαρινη DIOSC. Aparine vulgaris C. B. Icon: *Fl. Dan. tab.* 495. Planta annua, ad sepes creberrima, etiam in cultis.

Facile confunditur cum Valantia Aparine, quae, ne dicam de classico charactere, distinguitur caule breuiori, firmiori et rectiori, parum ramoso, floscu-lo hermaphrodito sessili, lateralibus masculis pedi-cellatis, ternis vel quaternis; quum in Galio dicto caulis sit ad aliquot pedes longior, fragilis, pedun-culis vnifloris.

Tota stirps recens scatet succo aquoso. Gu-stata prodit saporem amaricantem, quem excipit subacris. Odoris vero expers est. Frustra quaeri-tur in plerisque materiae medicae indicibus. Nolo coniicere vires ex gustatu, qui quidem herbam ab opprobrio inertiae liberat, sed manebo in iis, quas experientia suggerit, qua vt vlterius confirmentur

virtutes

virtutes tanto magis excitandi ſunt practici, quum ad vulgatiſſimas ſtirpes haec ipſa pertineat. HERBAM contritam et axungia exceptam externa applicatione ſtrumas diſcutere, DIOSCORIDES (*M. m. lib. 3. cap.* 104.) iam notauit. Serius in Italia vis in ſcrophuloſis tumoribus confirmata, profuitque ibidem tam in clauſis quam apertis, butyro feruente macerata (GASPARI *Oſſervazioni ſtoriche, mediche etc.* 1731. *p.* 17. *ſq.*). Simili modo adhibita in ditione Veronenſi in epidemica conſtitutione, qua praeeunte febre glandulae ad collum intumuerant induratae, profuit; teſticulorum vel mammarum intumeſcentia, quae aliis contigit, fomentatione decocti huius herbae diſcuſſa (*l. c. p.* 20.). Sub nuperioribus tamen quibusdam periculis (CULLENI, qui adſtringentibus accenſet in *Treatiſe of the Mat. med. vol.* 2. *p.* 37.) exſpectationi non reſpondit. Incipiente hydrope ſuccus, ad tres vncias cum vino bis de die captus (DE MAYERNE *Prax. med. P.* 1. *p.* 390.), tam aperiendo, quam lotium ducendo, opem praeſtare videtur. Noſtris temporibus antiſcorbutici egregii laude Aparine celebrata eſt; quo fine confert, cyathum ſucci expreſſi quouis mane per novem vel decem dies haurire, vel ſub recentis herbae inopia infuſum theaeforme ſiccae ſubſtituere

(*Medical and philoſophical Commentaries, vol. 5. p. 326. ſq.* Item EDWARDS's *Treatiſe on the Gooſe graſſ, or Clivers and its efficacy in the cure of the moſt inveterate Scurvy, Lond.* 8. Videtur haec ſcriptiuncula a. 1784. prodiiſſe.). Caſus recenſiti inter alia ſymptomata dolores et eruptiones ſcorbuticas memorant. Infantibus quoque tuto praebetur.

IGNATIA.

LINN. *Syſt. veg. ed. 14. p. 227. Suppl. plant. p. 20.*

183. b.

(Vol. I. p. 485. pone Strychnon colubr.)

Pharm. FABA St. IGNATII vulgo FABA INDICA Ph. Pariſ.

Ignatia amara; LINN. *Suppl. pl. p.* 149. Ignatiana philippinica LAUREIRO *Flor. cochinchin. tom.* 1. Igaſur ſeu nux vomica legitima Serapionis CAMELL. in *Phil. Tranſ. vol.* 21. *n.* 250. *p.* 88. *tab.* 1. *fig.* 4. 5. 6. Cucurbitifera Malabathri foliis ſcandens, Cotolongay et Cantara Philippinis orientalibus dicta PLUCKEN. *Mant. p.* 60. Arbor inſularum Philippinarum.

Serius Strychnos ſpecies viſa eſt arbor (Vid. BERG. *Mat. med. p.* 146.); nouiſſime peculiare genus conſti-

conſtituere illam debere didicimus. Faba ſic dicta per Jeſuitas ex inſulis iſtis translata fuit, vnde ratio nominis ab auctore huius ordinis deſumta.

Fructus pomum pyriforme eſt, vniloculare, intra corticem craſſum ligneum continens copiam SEMINUM, ſaepe viginti, pro ſede diuerſa formae multiplicis. Haecce, prout ſicca ea ſeruamus tenuiſſime ſubſtriata, ab vna parte gibba, ab altera multangularia ſunt, ſubcompreſſa, diametri fere pollicaris, extrinſecus pallide fuſca et farina quaſi conſperſa, ſed tenaciter inhaerente, interne fuſco viridia, compagis corneae, vt tamen cultro ſcindi poſſit. In cotyledones non dehiſcunt. Ex hac deſcriptione Fabae nomen vitioſum eſſe cognoſcitur.

Innotuerunt inde ab a. 1699. per GEORG. JOSEPHUM CAMELLI, qui RAYUM et PETIVERIUM de iis certiores reddiderat, vnde enata commentatio in phil. Tranſactionibus cit.

Inſigni amaritie inſtruitur ipſum ſemen guſtatum, vt vel exiguum ſegmentum, per momentum linguae applicatum, ſenſum hunc per linguam ſatis durabilem diffundat. Non vero inſtar ſimplicis amari conſiderandum eſt, ſed narcoticas vires iunctas habet.

Dimi-

Dimidium fere extracti aquoſi primi largitur, reliquum fere nonniſi terreſtres partes conſtituit, vt tamen et aqua reſinoſas partes, quae parcius inſunt, euoluat; nam per ſpiritum vini prima extractione eliciuntur reſinae ſcrupuli duo cum dimidio (NEUMANN *Chym. med. vol. 2. P. 2. p.* 294.). Infuſum vtriusque generis valde amarum eſt. Aegrius in puluerem contunditur, hinc infuſionibus raſurae cum aqua vel ſpiritu vini factis praecipue vtuntur.

De narcotica indole teſtantur caſus funeſti tam in brutis, quam et aliquando in hominibus, obſervati. In brutis iidem effectus apparuerunt, quales a nuce vomica. Nempe puluerıs drachma dimidia, cum mica panis in bolum ſubacta, et cani maiori ingeſta, hic poſt ſemihorium male affici coepit et ſaliua ex ore large effluxit, poſt horam conuulſionibus quater correptus periit (SIDRÉN et ALM *Diſſ. de nuce vomica, Vpſ.* 1780. *p.* 13.). Alius mediocris magnitudinis canis ex ſcrupulo dimidio ſubtriſtis et inquietus valde et pauidus inter ſaliuae crebrum profluuium poſt viginti conuulſiuos inſultus hora octaua a ſumta faba exſtinctus eſt (*l. c. p.* 24.). Pulvis vel in inteſtino ieiuno vel ileo vel coeco in hisce repertus poſt mortem eſt. Vt ne vero cum meritiſſimo

tiſſimo CULLEN (*Treatiſe of the Mat. med. vol. 2. p.* 64.) exiſtimes in amaritie ipſa latere virus, contraria ſunt experimenta cum amaris inſignis gradus ſtudio capta e. c. cum extracto Gentianae, Centaurii minoris, Trifolii fibrini, fellis bouis, quae omnia nihil mali inſigniori doſi attulerunt (ALM *Diſſ. cit. p.* 15.) — Apud homines facile vomitum ciet alvumque mouet (*l. c. p.* 91.); imo exempla ſunt ſpasmorum et conuulſionum, riſus inuoluntarii, anguſtiae pectoris, vertiginis, ſudorum frigidorum inde et apud homines natorum (CAMELLI), vel ex teneriori eorum natura vel iuſto maiori doſi. Ita Hiſpani in inſulis dictis hisce malis afficiuntur, quum Indi impune ſemen ingerunt. Mirum igitur, quod cl. VALENTINUS (*Hiſt. ſimpl. reform. p.* 198. §. 4.) auſus fuerit, infantibus adeo ſugentibus illud praecipere, vnde non aliud malum, praeter borborygmos, conſequutum refert. Mitius quoque de illo ſentit cl. LAUREIRO (*l. c.*) a granis ſex ad duodecim concedens aqua vel vino captum, et vertiginem ſpaſmosque, ſi a maiori doſi generantur, aqua frigida et fluido Limoniorum dispelli affirmans, nuceque vomica blandius pronuncians.

Id ſaltim nemo dicta perpendens inficiabitur, non ſine prouida cautione aegris adminiſtrari poſſe.

Ridenda

Ridenda omnino credulitas incolarum insularum Philippinarum, quae in magna varietate morborum natura contrariorum fere cuiuis accommodatum putat, et instar amuleti applicatum vel collo suspensum ad arcenda contagia et veneficia adhibet (CAMELLI, VALENTYN.). Praecipue inclaruit vi febrifuga, etiam serioribus experimentis confirmata. Placuit hoc fine pauca grana rasurae cum aqua Cardui benedicti per nychthemerum macerare illudque liquidum ante paroxysmum suppeditare, quo ipso saepe febris cessauit (NEUM. *l. c. p.* 291.). Grana octo adultis, grana sex infantibus exhibita in febribus intermittentibus, contra corticem Peruuianum rebellibus (FOUR DE BOURIEU in *Hist. de la Soc. en Med. vol.* 1. *p.* 340.). Quin grana duo eiusdem potentiae ac integra dosis corticis Peruv. habita fuerunt (LEWIS *M. m. p.* 412.). Alius propinandi semen modus haud minus commodus est in infusione cum aqua feruida. Ita ex seminis granis duobus et aquae vnciis duabus liquidum emersit nauseosum, amarum, quod bis per diem datum, quatuor homines a febre quartana sanauit, in octo aliis autem iners fuit (LIND *Dis. in hot climates p.* 306.).

In epilepsia aliisque conuulsiuis vel spasticis motibus plures illud extollunt (*Act. Berolin. Dec.* 2.

vol.

vol. 10. *p.* 12. HERM. *Cynoſ. Mat. med. tom.* 2. *p.* 231.). Sanatus eſt infans tenellus, epilepſia fere ſepties afflictus, aliquot huius granis (VALENTIN. *l. c. p.* 198.). Sed nihil temere moliendum cum medicina effectus tam ambigui, nec ſatis adhuc explorati.

196. b.

(Vol. I. p. 521. pone Violam odoratam.)

Pharm. VIOLAE CANINAE *Radix.*

Viola canina; caule adultiore adſcendente, foliis oblongo-cordatis. LINN. *Spec. pl. p.* 1324. Viola martia inodora ſylueſtris C. B. Icon: CURTIS *Fl. Lond.* Planta perennis, frequens in ſyluis caeduis et dumetis.

Inſuetum eſt, illam inter medicamina admittere. Nam quod fraudulenti homines ſaepe *floribus* additis, qui odore omni carent, ſyrupum violarum corrumpant (RICHT. *corrupt. medic. p.* 39.), reprehenſione dignum eſt. Nec emolliendi et refrigerandi efficacia adeo *Herba* eminet, vt pro fomentatione, clyſmate et lotione, commendari (prout fecit THEODORUS TABERNAEMONTANUS in *Kräuterbuch*, *p.* 687.) poſſit.

RADICIS

RADICIS haud ita pridem primum mentio facta fuit, in qua et plurimum efficaciae latet. Haec tenuis, varie flexa, hinc inde nodosa, fibris bene multis, cortice ex fusco albido, parenchymate albo. Sicca odorem mucidum spirat, ceterum insipida. Ex cognatione radicem eius, vt istam Violae odoratae et V. Ipecacuanhae, vomitum ciëre et aluum mouere iam coniicitur. Pondus vero accedit graue experimentis factis in hominibus. Vnicum eiusmodi sistitur a. 1778. a cll. COSTE et WILLEMET (in *Essais sur quelques plantes indigenes*, *p.* 7.), nec satis exacte descriptum, in quo decoctum ex radicis ad minimum drachma vna vomitionem vnam et alui deiectiones septem excitauit. Plura Gottingae a cl. NIEMEYER (*Diss. de Violae caninae in medicina vsu*, 1785) instituta radice sicca et leni calore siccata, et quidem in hominibus diuersae aetatis, victui crudo et crasso assuetis et magnas medicaminum doses requirentibus. Consectaria ex vndecim casibus deducenda paucis complectar. Itaque pulueris scrupulus vnus, ad drachmam dimidiam exiguis interuallis repetitus, vnicam vomitionem creauit et quinquies vel sexies aluum sollicitauit (*l. c. Cas.* 1. 2.). Fuerunt, quibus, ex eiusmodi dosibus eodem ordine repetitis, modo aluus soluta (*Cas.* 3. 7.). Decoctum non

non valde dilutum, ex radicis drachmis duabus ad vnciam dimidiam, partitim captum, neque ſurſum neque deorſum effectum exſeruit (*Caſ.* 4.). Nec miſcelae pulueris cum aqua (*Caſ.* 4. 5.), nec infuſi, (*Caſ.* 6.) haecce vis fuit. Tartaro emetico autem ſtimulatus puluis vtrumque euentum poſt ſe traxit, vt facile cogitatu eſt (*Caſ.* 8-11.). Auguria ex hisce periculis, quoad varietatem experimentorum paucis, nolo addere. Fidem ſtabiliet futura aetas. Inter mitiora euacuantia collocari meretur.

196. c.

(Vol. I. poſt Violam caninam.)

Pharm. VIOLAE TRICOLORIS *Herba.*

Viola tricolor; caule triquetro diffuſo, foliis oblongis inciſis, ſtipulis pinnatifidis LINN. *Spec. pl. p.* 1326. *β.* Viola tricolor hortenſis repens C. B. Jacea f. Flos trinitatis CAMER. *epit.* MATTHIOL. *p.* 912. Icon: *Fl. Dan. tab.* 623. CURTIS *Fl. Lond.* Annua, in pratis, aruis montanis temperatioris Europae habitat, ſponte in hortis ſeſe diſſeminans.

HERBA recens maſticata ſubamaricans cum ſapore florum Naphae aemulo, ſaliuam viridem reddens et mucilaginoſam, et in lingua diu poſt ſen-

ſum acredinis relinquens. Odorem fortius contrita ſpargit, ad illum nucleorum Perſicae nonnihil accedentem. Conquaſſata ob mucilaginem tenacitatem cataplaſmatis acquirit. Infuſum aquoſum ſiue recentis ſiue ſiccae herbae ſimilia criteria prodit. Infuſione protracta autem gratia odoris aufugit.

Deſtillatione ſiccae vel recentis herbae cum aqua vna cum hac pauxillum olei ſupernatantis erumpit odoris dicti, ſaporis ſubacris (HAASE *Diſſ. de Viola tricolore, p.* 7.). Extractum aquoſum pr. conſtituit dimidium ponderis ſiccae herbae, $\frac{1}{8}$ autem circiter recentis (*Ibid. p.* 8.). Aliae analyſes aliorſum petendae (Vid. HAASE *Diſſ. cit.*). Effectus licet medicaminum in corpus humanum ne ex ſubtiliſſima analyſi tuto eruantur: aliqua tamen lux accenditur in eorum diiudicatione, qui mox recenſebuntur, ſi ad partes oleoſas aethereas, mucilaginoſas et acre, quod lingua reuelat, attenditur.

Infuſum aqua factum aluum laxat, etiam quibusdam ſtomachum ſubuertit teſte medico celebri Suecico (BERGIO in *Mat. med. p.*709.), qui et ſiccam herbam purgare, ſed maiori doſi, narrat. Alius vero concedit quidem, purgantem vim emergere in pueris tenerioris aetatis ex decocto ſiccae, parato ex herbae

herbae vncia dimidia et aquae libra vna, et paullatim hauſto, negat autem emeticam, licet in quibusdam nauſea accederet (HAASE *l. c. p.* 14.). Puluis radicis ad drachmam vnam captus conatus vomendi quidem excitauit, non autem veram vomitionem, lotium ſimul largiter mouit (*Ibid.*).

Atque haec herba praeterito et illum praecedente ſeculo in haud exigua exiſtimatione fuit, vt, inter virtutes magis ambiguas, epilepſiae, aſthmati, praecipue autem morbis cutaneis, ſcabiei, pruritui, vlceribus mederi affirmarent, prout legere eſt apud MATTHIOLUM (*Comment. in* DIOSC. *p.* 822.), FUCHSIUM (*Hiſt. ſtirp. p.* 804.), JO. BAUHINUM (*Hiſt. pl. tom.* 3. *p.* 547.) aliosque, qui breuiter enunciatis eadem fere ediſſerunt. Amplior reliquis eſt in viribus proponendis THEODORUS (*Kräuterbuch, tom.* 2. *p.* 691.), miſcelam variam et aquam, ſyrupum, ſal quoque huius Violae commendans.

Longum vero poſtea ſilentium de iſta apud medicos obtinuit, donec cel. STRACK (*De cruſta lactea infantum eiusdemque remedio diſſertatio, quam acad. ſcient. Lugd. Gall. praemio coronauit;* 1776. *Franc. ad Moen.* 1779. 8.) ſtirpem iterum celebraret. Indeque ab hoc tempore confirmata veritas a vetuſtio-

ribus medicis prolata, in affectionibus variis cutis chronicis haud exigui momenti Violam hanc esse; sed coaeui nostri id primum praestiterunt, vt res in verum aegrorum commodum deduci posset. Si hoc praecipuum artis est: parum refert, vtrum recentiores propria sagacitate ducti eandem in vsum vocauerint, an contra nonnisi praecedentis aetatis vestigiis admoniti. Etenim sunt, qui vocem antiquam Germanicam Freysam s. Freisam idem significare dicunt ac crustam lacteam, alii (FRISCH *Teutsch-Latein. Wörterbuch*, *p.* 290.) idem ac epilepsiam; certe nomen Freysamkraut iam antiquitus nostrae stirpi in Germania tributum fuit. STRACKIUS in exploranda et confirmanda eius contra crustam lacteam praestantia vnice versatus est. Hoc malo lactantes infantes magis quam ablactati corripiuntur, attamen et serius aliquando infestat, et vltra ablactationem perdurat, faciemque praecipue deturpat. Iste vero sanauit illud vitium herbae recentis pugillo vno, cocto in lactis vaccini sufficiente quantitate (quam ille non indicat); vel et pulueris herbae drachma dimidia per bihorium in lacte cocta et mane vesperique hausta; variandae exhibitionis causa pultem quoque ex decocto hocce lacteo adiecto, pane vel farina, parari curauit. Sic post octo dies eruptio

vber

vber ſuccedit, et lotium, niſi iam antea prae natura morbi decreſcentis foetore vrinam felinam retulerit, hanc ſpirat (STRACK *l. c. p.* 43. SCHÄFFER in verſ. Germ. libri ARMSTRONG *v. d. Kinderkrankheiten*, 1786. *p.* 72.). Continuatio protrahitur, donec cruſta delapſa fuerit et cutis pura appareat. Ad recidiuas auertendas, e re eſt, diutius herbam adminiſtrare, donec facies mollis nec amplius tumida conſpiciatur, cutis quoque omnino ſana, et lotium foetoris expers (*loc. cit. p.* 44. *ſq.*). Fidem fecit cel. viro, vt dicit, experientia viginti annorum (*p.* 30.). Contra eundem morbum alii haud pauci hanc ſtirpem adhibuerunt non minori ſucceſſu, vel eadem ratione vel alia mutata. Ita cel. METZGER (*Verm. med. Schriften, vol.* 2. *p.* 239.) puſionem nutricibus debilitatum herba variis cibis lacteis cocta intra ſex hebdomades a cruſta lactea liberauit, remanente modo pruritu, quem aqua ſaturnina GOULARDI ſuſtulit. In Suecia pluries ſucceſſit (*Veckoſkrift för Läkare, vol.* 2. *p.* 153. 378. *vol.* 4. *p.* 95. *vol.* 9. *p.* 27.); et caſu ſingulari ibidem proficuum viſum, infuſum ſaturatum iunctim infanti lactanti et nutrici exhibere (*Veckoſkrift för Läkare, vol.* 2. *p.* 153.). Viola bicolor aruenſis C. B. etiam in Suecia tentata longe debiliorem effectum exſeruit (*Veckoſkrift,*

ſkrift, vol. 9. *l. c.*). Cl. HAASE diſſertatio (*de Viola tricolore. Erlang.* 1782.), vt in vniuerſum lectu de viribus huius ſtirpis digniſſima, ita de virtute eius in cruſta lactea memorabiles hiſtorias ſiſtit (*Caſ.* 5. 14. 16.). Harum ſeorſim dicenda illa de puero tuſſi grauiſſima cum metu ſuffocationis ſimul affecto, quae autem pectoris mala vna cum cruſta lactea decocto Violae omnino ceſſarunt (*Caſ.* 5.), vt et inde lux affulgeat aſſerto maiorum de vi eius in liberando pectore.

Quod alibi (*Progr. de medendi tineae capitis ratione Paralipomena* in *Opuſc. vol.* 2. *p.* 228.) innui, inter exanthemata pleraque capitis, variis etſi nominibus inſignita, non tantum diſcrimen intercedere, ac vulgo putatur, id quum multis documentis, et inter haec quoque remediorum eorundem in diuerſis hiſce exanthematibus aequali vi manifeſtatur, et auxilio Violae huius in tinea capitis, achoribus, ſerpigine. Seorſim noto, matronam ſexaginta annorum, per dimidium annum tinea laborantem, fere integre eandem decocto Violae lacteo ſuperaſſe; perfectae ſanationi obſtitit modo herbae penuria (*Veckoſkrift för Läkare, vol.* 2. *p.* 377.). In muliere ruſtica intra ſeptem hebdomades idem

felix

felix euentus contigit (*l. c. vol.* 4. *p.* 95.). Ita continuatione pertinaci puella tredecim annorum sanata (*l. c. vol.* 8. *p.* 4.). In puero trienni induratio et intumescentia glandularum colli simul suberat, attamen per quatuor hebdomades sanabatur; hic idem reddidit lotium felini instar olens (HAASE *Diss. cit. cas.* 4.). Virgo nobilis septendecim annorum, achoribus frontis cum serpigine infestata, inde convaluit (*l. c. cas.* 12.); item puella achoribus per totam faciem foedata (*l. c. cas.* 13.). Superfluum erit plura tineae curatae exempla afferre (Conf. *Veckoskrift för Läkare, vol.* 4. *p.* 74.). — Patet hisce exemplis, et adultioribus et aetate prouectis opem in hisce anguſtiis stirpem ferre. Odor lotii peculiaris descriptus etiam in pueris tinea correptis sentitur Violae decocto valde saturato hausto (HAASE *l. c. p.* 14.). Imo foemina rheumatica post eius vsum vna cum aluo liquida vrinam foetidissimam minxit (*l. c. cas.* 8.). Id quoque omnibus commune est, quod eruptio capto remedio vberior subsequatur.

Sed seorsim significandum, herpetis eximium esse remedium (*Veckoskrift, vol.* 4. *l. c. vol.* 8. *p.* 115.). Hoc vitio aegrotauit foemina per decem annos, li-

berata ab eodem demum decocto ſtirpis lacteo et ſolutione mercurii ſublimati extus applicata (*Bemerkungen üb. verſch. wicht. Gegenſtände d. Wundarzneykunſt, p.* 77.). Addo dictis morbis cutaneis impetiginem (HAASE *diſſ. cit. p.* 15. *caſ.* 1. *caſ.* 21.), ſcabiem (*l. c. caſ.* 3. 20.), furunculos totum fere corpus obſidentes in connubio achorum (*l. c. caſ.* 2.), faciem intumeſcentia variarum partium, liuore et cruſtoſa aſpredine deformem (*l. c. caſ.* 5.), guttam roſaceam (*l. c. caſ.* 12.), puſtuloſum exanthema in pedibus praecipue erumpens (*l. c. caſ.* 17.), maculas et ſquamas in cute (*caſ.* 19.), in quibus omnibus auxilium Viola exoptatum exhibuit.

Antequam ad alios morbos tranſeam, adiiciendum dictis puto, quosdam aduerſum de ea iudicium tuliſſe. Improbat illam cl. MURSINNA (*Med. chirurg. Beobacht. 2. Samml. p.* 107.), qui nec foetorem vrinae felinae apud aegros animaduertit. Cl. ACKERMANN (in *Commentar. de reb. in ſc. nat. et medic. geſtis, vol.* 27. *p.* 170.) rurſus fatetur, ſe quidem aliquoties in cruſta lactea laudato illam adhibuiſſe, aliquando tamen fruſtra, reſtringit quoque efficaciam in vlceribus aliisque morbis cutaneis. Mirum, quod STRACKIUM (*l. c. p.* 40.) ſtirps in cruſta lactea nunquam

quam fefellerit. Rediit aliquando malum, ſed iterum ceſſauit Negat cl. HENNING (*Beob. iiber einige Arzneymittel, p.* 65.) ſibi vnquam in affectionibus cutaneis, etiamſi diu continuaretur, ſucceſſiſſe.

Extendere quoque vis ſtirpis ad alia mala ſeſe patitur. Loquor primum de arthritide et rheumatiſmo (HAASE *l. c. caſ.* 7. 8. 9.). Fuit foemina, quae vna cum ſcabie ab arthriticis doloribus Viola immunis euaſit (*loc. cit. caſ.* 7.). Iuuenis, qui ex venere impura varos frontis et gonorrhoeam contraxerat, ſucco expreſſo ad vncias duas dato et decocto herbae vtrumque malum deuicit (*loc. cit. caſ.* 10.). Alius ex intempeſtiua gonorrhoeae ſuppreſſione tumore teſticuli mulctatus, cataplaſmatis ex herba, lacte et aqua cocta, applicatione externa, iuncta cum potu decocti et laxante conualuit (*Diſſ. cit. p.* 32.). Adiuuerunt quoque pilulae ex extracto aquoſo et pulvere Violae curationem vlceris pedis pertinacis (*l. c.*). — Incidit et recentius caſus epilepſiae, in infante ſeptem menſium eius ope diſcuſſae (*l. c. caſ.* 15.).

Qua forma herba aegris adminiſtranda ſit, paſſim hactenus ſignificaui, ſed iunctim quae illam ſpectant complecti opus eſt, et alii modi ſubiiciendi. Plerisque placuit decocto lacteo praeeunte STRACKIO

vti. Quoniam iſte autem proportionem inter herbam et lac reticuit: monendum, cl. WENDT pro puero tenello manipulum herbae ex libris duabus lactis coqui curaſſe (HAASE *Diſſ. caſ.* 16.), et duplam quantitatem herbae pro eadem aquae vſurpatam a matrona, ita vt bis dimidium conſumeretur (*Veckoſkrift för Läkare, vol.* 2. *p.* 377.). Eſt, qui linteo inditam in lacte coxit (SCHÄFFER in ARMSTRONG *l. c.*). De pulte et additamento in cibis lacteis iam dixi. Nec deſtituitur infuſum aquoſum (*l. c. p.* 153.) ſua vi, cuius de die menſuram vnam foemina in vitio cutaneo ingeſſit (HAASE, *caſ.* 19.). Decoctum cum aqua vel ſaturatius exhibetur e. c. ex herbae manipulo vno in libris aquae duabus cocto et per diem conſumto (*l. c. caſ.* 7.); item ex herbae drachmis ſex et aquae libra dimidia; vel magis dilutum pro potu ordinario e. c. ex herbae manipulis duobus in aquae tribus menſurae partibus (*l. c. caſ.* 17.), vel ex herbae manipulo vno et aquae menſura vna (*caſ.* 1.). Potus eiusmodi apte iungitur cum alia efficaciori medicina ex hac Viola parata. Sapor decocti gratior reddi poteſt feminibus aromaticis vt Foeniculi, Coriandri, additis (*caſ.* 2.). Simpliciſſima forma in puluere cum ſaccharo eſt (SCHÄFFER *l. c.*), tenellis tamen liquidum facilius ingeri poteſt. Succus

cus addita aqua, qua opus ob mucilaginosam herbae naturam, commode exprimitur; huius adultis vnciae duae datae pro dosi (HAASE, *cas.* 10. 11.). Ferri et potest extractum eius gummosum, quod cum puluere in pilulas redigitur, ad drachmam vnam vel duas quotidie per dimidias mane et vesperi datas. Aqua solutum et rite mixtum cochleatim propinatur (*Diss. cit. p.* 31.). Infanti lacte solutum commode ingeritur (*Veckoskrift, tom.* 4. *p.* 95.). Hisce si tempestiue vtimur, vix herbae aqua destillata, quae oleo praegnat, vel syrupo florum, vel julepio ex eodem, indigemus (HAASE *Diss. cit.* §. 9.).

Praesente primarum viarum colluuie praemittitur vsui purgans; deficiente vero ista, sibi a purgante metuit STRACKIUS (*l. c. p.* 47.) in crusta lactea, ne eo criticus per cutem aut lotium exitus interpelletur. Quidam tamen aegri mollem inde aluum experiuntur. Prodest egregie in scabie cum interno vsu lotionem decocti iungere (HAASE *Diss. cit. cas.* 3 *et p.* 32.); in lichenibus autem vehementiorem excitat pruritum, sanationi aduersum. Pulvis vlceri inspersus mitiores dolores creat, si cum aqua in cataplasma reducitur, qua ratione vlcus purius euadit et foetor ex parte euanescit. Cura-

tio

tio aliquando paucis hebdomadibus abſoluitur, ſubinde aliquot menſes ſibi vindicat. Malum ſi poſt aliquod tempus redit, ad priorem medicinam recurrendum eſt.

Scopo tinctorio etiam herba accommodata eſt, et ſub vario additamento color pallide flaueſcens, brunus, cinereus, coeruleus, palide viridis, inde redundat (V. experimenta cl. HAASE recenſita in *Diſſ. cit.* §. 11.).

201. b.

(Vol. I. p. 617. pone Cinchonam officinalem.)

Pharm. CORTEX PERVVIANVS RVBER.

Praeter ſpeciem Chinchinae, in quam ſupra (*Appar. medic. vol.* 1. *p.* 546.) ample commentatus ſum, et cui innumeri homines valetudinem ſuam vitamque debent, plures aliae ſerius inclaruerunt, quarum notitia fere omnis botanicos adeo ante paucos annos latuerat, ſed quae paſſim pariter beneficae generi humano repertae ſunt, et quidem in pluribus eorum morbis, quibus vſitatus hactenus cortex Peruuianus medelam attulit. Vnde iterum elucet, ſtirpium cognationem ad notitiam virium non parum adiumenti impertire.

Excellit

Excellit reliquis exiſtimatione CORTEX ſic dictus PERUVIANUS RUBER, quod nomen ei primi tribuerunt Angli, *Red Peruvian bark*, nec non ſubinde *Flat bark* illum vocantes.

A qua ſpecie Cinchonae ille proueniat, etiamnum latet: ex hoc genere tamen eſſe, inde coniiciunt cll. COMBE et GROSCHKE, quod in collectione herbaria LINNEI Equ., quae poſt mortem filii emtione cl. SMITT M. D. ad Anglos peruenit, figura reperiatur, quae non quadrat in alias cognitas Cinchonae ſpecies (Vid. cel. BLUMENBACH *med. Biblioth. vol.* 2. *p.* 486.). Quicquid lacunae in hocce argumentationis genere ſuperſit, non firmiori ſane fundamento nititur coniectura, a multis e. c. FABRICIO (*Brieſe aus London, p.* 230.), HEYER (CRELLS *chem. Annal.* 1784. *vol.* 2. *p.* 24.), imo a cl. SAUNDERS (*Obſervations on the ſuperior Efficacy of the red Peruvian bark in the Cure of fevers, ed.* 4. *p.* 5.) declarata, corticem rubrum ex truncis et ramis craſſioribus eiusdem arboris, quae corticem vulgarem erogat, detrahi, hunc vero ex iunioris arboris vel tenellis ramis, et conſequenter non iuſtam maturitatem aſſequutum eſſe et debiliorem virtutem exercere; additum adeo, corticem rubrum forſitan ex arboribus

bus emortuis deglubi (FABRICIUS). Nam ipſe numeroſa corticis huius exempla inter ſeſe comparans, rubedinem et firmam texturam et craſſitiem maiorem in tenuioribus corticis exemplis aeque ac craſſioribus, quae amplioribus ramis vel truncis debentur, reperi. Vix crediderim, tantam diuerſitatem a ſtatione vel altiori vel profundiori vel ſolo deduci poſſe.

Sermo eſt de cortice, qui longioribus et craſſioribus longe fruſtis transfertur, quam vulgaris, et ponderoſior longe eſt. Concaua intrinſecus ſunt fruſta, dimidium fere plerumque rami exaequant, qui ſeſquipollice ſubinde maior, vulgo tamen minor eſt. Craſſities ſaepe lineas duas ſuperat. Extrinſecus aſper et fiſſuris multis transuerſalibus diſtinctus, ſaepe caneſcens et lichene flaueſcente tectus comparet. Latet ſub hacce epidermide et acceſſorio dicto tegmine ſtratum coloris fuſco rubri compactum, fragile, et aliud interius rubicundum, magis fibroſum lignoſum. In quibusdam corticis veri rubri ſpeciminibus pallidiorem hanc rubedinem inueni quam in aliis; an pallidior euaſit hisce caſibus ſoli radianti expoſitus, ſalua tamen vi (SKEETE's *Experim. on the Peruv. bark, p. 93.*)? Puluis huius corticis

corticis longe intenſiorem rubedinem habet vulgari, amaritie illi antiſtat, nec minorem in lingua adſtrictionis ſenſum excitat. Nihil vero odoris prodit. Aliquando tamen rubedinem ſeruat, licet ſaporis expers, et conſequenter efficaciae; vnde exploratio per guſtum ante vſum praecedat. Plura exſtant indicia, iam ante decennium, et quod excurrit, proximum, quo in Anglorum manus caſu ille pervenit, variis naturae ſcrutatoribus et practicis innotuiſſe. Inter tres iſtos cortices Chinchinae, quorum meminit apud POMETUM (*Hiſt. generale des Drogues*, 1694. *p.* 132.) peregrinans muſicus BERNARD, vnius deſcriptio in corticem rubrum quodammodo quadrat. Cum cuius effatis de eo conſpirant ea, quae Chirurgus ARROT (*Phil. Tranſact. vol.* 40. *p.* 83.) et DE LA CONDAMINE memoriae prodiderunt (Conf. *Appar. medic. vol.* 1. *p.* 550.), et quae in codicibus manu ſcriptis JOSEPHI DE JUSSIEU notata exiſtunt (*Hiſt. de la Societé de Med. de Paris*, 1779. *p.* 253.), adeo vt cl. BAKER (*Medic. Tranſact. vol.* 3. *p.* 161.) probabile iudicet, rubrum eundem eſſe ac eum, quem teſte ARROT Hiſpani *Caſcarilla colorada* vocarunt. Cortex, quem LISTERUS (*de Hydrophob.* in *Append. oper.* MORTON, *p.* 70.) tanti fecit, licet coloris non meminerit, in reliquis cum hocce con-

conuenit, an vero recte trunco eiusdem arboris adscripserit, nondum quidem constat? Quem cl. GEOFFROY (*Matiere medic. Traité, tom. 2. p. 309.*) tanquam optimum depraedicat ad rubrum proxime accedit. Sunt et veterani practici nostri temporis, qui meminerunt in iuuentute sua rubrum in pharmacopoliis tanquam vsitatum obuium fuisse. Horum e numero COTHENIUS (in *Nouveaux Memoires de l'Ac. d. sc. de Berlin* 1783. *p.* 82.) est, qui ante sexaginta annos in Pomerania venalem fuisse et optimo successu praeceptum narrat. Ita senex quidam Anglus asseuerauit, inter prima sua praxeos auspicia rubrum corticem frequenti in vsu fuisse (BAKER *l. c. p.* 161. Conf. narratio senis medici SMITH, forsitan eiusdem. FOTHERGILL apud SAUNDERS *p.* 157.). Quantum equidem sentio, vix firmari idoneis argumentis potest, SYDENHAMI et MORTONI tempore hunc corticem loco exilioris, qui postea vsu venit, inualuisse, eique praecipue praestantiorem efficaciam deberi, cuius isti mentionem faciunt, quorsum inclinat cl. SAUNDERS *l. c. p.* 1.). Saltim *tenuem* ex ramulis cinnamomei coloris MORTONUS (*Oper. med. Amstel. in* 8. *tom.* 2. *p.* 97.) tanquam praestantissimum proponit. Nec satis conuincor Hispanos rubro cortice vnice vti, alterum peregrinis nationibus vendi (COTHENIO sentiente

ſentiente *l. c. p.* 83.). Ad ſententiam JOSEPHI DE JUSSIEU, qui a. 1739. Loxae commoratus fuit, ruber primo tempore, quo fama Chinchinae inclaruit, in vſum tractus fuit, ſed dicto anno, eo teſte, tanta iam arboris ibidem penuria exſtitit, vt pauciſſimi modo trunci ſupereſſent. Ipſe vero huic praerogatiuam tribuit ſummam et extractum inde parauit, quod vltra quadraginta annos adhuc integritatem et potentiam ſuam ſeruauit (*Mem. de l'Ac. d. ſc. de Paris, vol. 3. p. 255.*). Quanam autem data occaſione recentius in artis exercitium vocatus fuerit, certius nouimus. Nempe in bello inter Hiſpanos et Anglos geſto nauis quaedam Hiſpanica, Lima in portum Gaditanum tendens ab Anglica a. 1779. capta fuit et Lisbonam deducta (prout a. 1702. in alia naue Hiſpanica ab Anglis capta accidit; apud SAUNDERS *l. c. p.* 156.). In hac praecipuam mercem conſtituit cortex hicce ruber, qui partim in Anglia remanſit, partim modico pretio exteris venditus. Poſt aliquam, vt in re inſolita fieri ſolet, cunctationem experimenta tam in noſocomiis Londinenſibus, quam alibi in Anglia, dein hinc inde in America ſeptentrionali et inſulis Indiae occidentalis, item in multis regionibus Europaeis aliis praeter Britanniam ſuſcepta fuerunt, in febribus inter-

mittentibus praecipue, in quibus praeſtare vulgari creditus. Hinc inde ſenſim penuria eius ſubnata, vnde et valor nimium creuit, et aſtutia eundem corrumpendi fraudulentos inuaſit; donec ſerius a. 1786. iterum 30 adeo ciſtae eodem repletae ex Hiſpania in Angliam transferrentur (SKEETE *on the Peruvian Bark, p.* 355.). Ad augendam eius exiſtimationem multum contulerunt, praeter ſignificatam ſcriptionem cl. SAUNDERS, in qua propria experimenta cum multis aliorum combinantur, aliae tres, Edinburgi incitamento praemii Harvejani concinnatae: intelligo IRVING's *Experiments on the red and quill Peruvian Bark, Edinb.* 1785; SKEETE's *Experiments and Obſervations on quilled and red Peruvian Bark, Lond.* 1786; et KENTISH's *Exp. and Obſerv. on a new ſpecies of Bark, Lond.* 1784.

Retardauit adminiſtrationem huius corticis hinc inde fraus, qua alii cortices nonnihil ſimiles ſubſtituti fuerunt. Ita maiora fragmenta vulgaris corticis, reliquis corticis rubri intermixta, exſtiterunt (ORLOVII *Progr. de cort. Peruv. rubro, Regiom. p.*4.). Alibi (Berolini) tres vel quatuor corticis ſpecies venditae eodem nomine (PYL in verſ. *commentat.* cl. COTHENII *Praef.*). Ita cortex rubro ſimillimus, diu

in

in quibusdam pharmacopoliis inſtar reiectitii ſeruatus, hac opportunitate venditus fuit (*l. c.*). Quin exemplum exſtat, pigmento quodam rubro vulgarem, quoad internam ſuperficiem oblitum fuiſſe. Vnde colligitur, infidam inprimis eſſe venditionem corticis huius in puluere, qui facilius corruptelam admittit.

Quum non tam nouas in cortice rubro vires eruere, quam praeſtantiam eiusdem in morbis haud paucis iisdem, quibus vulgaris alias opponitur, ſibi datum practici putarent: comparatio frequens vtriusque in experimentis facta eſt. Sic et in chemicis, ad quae vires intenderunt haud pauci. Grauitate ſpecifica ruber ſuperat alterum (COTHENIUS *l. c. p.* 74.). Experimentum vero ad hanc determinandam aliquando variat (SCHOT Diſſ. *Examen cort. Peruv. rubri, Harderv.* 1785. *p.* 13. qui chemica potiſſimum perſequitur). Facilius in puluerem ſubigitur altero. Stratum vero fuſco rubrum facilius puluerulentam formam ſub piſtillo acquirit, altero fibroſo; et iſtius infuſum aquoſum profundius tingitur affuſa ſolutione vitrioli martis, quam huius (IRVING *l. c. p.* 28.). Vnde e re eſt puluerem, tempore contuſionis priorem, poſteriori praeferre. Maiorem longe

quantitatem ſolubilium partium ruber cortex altero vulgari tam ſpiritui vini quam aquae impertit (SAUNDERS *l. c. p.* 27. IRVING *l. c. p.* 93.). Et vtrumque menſtruum ſaturatiorem colorem ex rubro contrahit, quam ex altero; aquoſum manifeſte amarius eſt. Plus quoque longe reſinae ruber continet quam alter; nimirum ex exploratione cl. HAGEN (in ORLOVII *Progr. l.c. p.*7.) reſinoſi extracti $\frac{1}{4}$, gummoſi $\frac{1}{8}$, vel teſte cl. AIKIN (apud SAUNDERS *l. c. p.* 174.) extractum reſinoſum rubri corticis ſeſe habet ad extractum idem alterius, vt 3 ad 2 (Conf. etiam de extractis variis vtriusque experimenta cl. COTHENII item cl. SCHOT in *Diſſ. cit.* quae inter ſe variant.). Nec decoctum corticis rubri eandem decompoſitionem patitur, et expoſitum aëri libero hunc diutius fert longe absque acore, quam decoctum corticis vulgaris, in quo ipſo enaſcitur intra paucos dies (FOTHERGILL apud SAUNDERS *p.* 114.). Ex iudicio ſenſuum adeo infuſum frigidum corticis rubri ſuperat vi decoctum optimi corticis alius (SAUNDERS). Cryſtalli, ex extracto ad modum Garayei parato redundantes, albidiores ſunt iis alterius corticis, et ſaporem valde amarum habent, Quaſſiae aemulum (HERMSTADT in CRELLS *chem. Annal.* 1785. *vol.* 1. *p.* 117.). Aqua eiusdem deſtillata albido

albido colore tingitur, et manifeſtius globuli aetherei olei in eiusdem ſuperficie conſpiciuntur, quam in aqua deſtillata corticis vulgaris (IRVING *l. c. p. 33. not.*). Pluribus experimentis chemicis inhaerere hoc loco, minus opus eſſe videtur; relegandi potiſſimum, qui ea deſiderant ad ſcripta citata, quorum titulus indicat, dedita opera auctores in corticem rubrum inquiſiuiſſe. Praetereo ſtudio experimenta, validioris ignis impetu inſtituta (de quibus vid. COTHENIUS, SCHOT *ll. cc.*).

Admiſtus partibus animalibus, hasce longe diutius contra putredinem tueri, quam alter deprehenditur (SKEETE in SAUNDERS's *Obſerv. p.* 26. et in EJUSD. proprio *libro cit. p.* 106. *ſq.* item IRVING *l. c. p.* 117. *ſq.*).

Maximi vero ponderis eſt noſſe, quid in ipſo corpore humano efficiat. Pleraque huius generis experimenta ad febrem intermittentem ſpectant. Et ſane ſi vel in hac vnice vulgari cortici praeferendus ſit, praeconio valde honorifico ornandus eſt. Ita eſſe haud pauca obſeruata ſuadent. Etenim a pluribus animaduerſum, in minori doſi ſufficere. Vereor, ne nimis ſubtiliter ex ingenio ſuo CAMPERUS drachmas rubri ſex potentia aequiparauerit vn-

ciae vni alterius praxin ſuam in Friſia citans, vbi febris haec endemia eſt (SIMMONS apud SAUNDERS *l. c.*). Aliis dimidia doſis ſatisfecit (SAUNDERS *l. c. p.* 56. 180. BRABANT, qui auct. verſ. Latinae *libri* EJUS *l. c. p.* 179.). Celerius quoque febrem ſufflaminat, ita vt aliquando alterum ſubſequuturum paroxyſmum iam auertat (SAUNDERS *l. c. p.* 57. RIGBY apud EUND. *p.* 122.). Nec parui cenſendum, quod corpus contra recidiuas egregie muniat, ita vt redeunte vigore priſtino non opus ſit repetitionibus crebris, vt aliter moris eſt, aegrum ſollicitare (SHERWIN apud EUND. *p.* 112. MADDOCKS *ibid. p.* 141.). Sufficit etiam in pertinacioribus febribus, vt quartanis diuturnis, et quibus complicationes variae moleſtae acceſſerunt, e. c. tuſſis, dyſpnoea, raucedo (SAUNDERS *p.* 58. COLINGWOOD in *medic. comment. vol.* 10. *p.* 274.), vel icterus (SIMMONS apud SAUNDERS *l. c. p.* 167.). Et efficaciam praeſtat, quando ſpe auxilii ex altero excidimus (SAUNDERS *l. c. p.* 58. MADDOCKS *ibid. p.* 141. SHIRREFF *ibid. p.* 151.). Nouiſſimum eius documentum in virgine habui, quae quotidiana vehementi per duas cum dimidia hebdomades afflicta et rite a me tractata, fruſtra vſa fuerat per plures apyrexias cortice vulgari, ſed paucis pulueribus ſcrupuli vnius corticis rubri hunc ſtatim

ſtatim effectum ſenſit, quod paroxyſmus, qui olim ſtatus fuit, quatuor horas ſerius rediret et longe mitius, demum continuato vſu ſileret omnino nec rediret, etiamſi celer virium reditus pertaeſam eam repetitionis redderet. Alia quoque in praxi mea velocis et conſtantis effectus caſus mihi obuiam venere. Fuit qui vncias ſex corticis tenuis fruſtra ingeſſerat, ſed vncia vna et dimidia rubri erat ſanatus (COLINGWOOD *l. c. p.* 273.). Equidem puluere maxime delector, alii quoque, ad ſcrupulum vnum, drachmam dimidiam (SHIRREFF apud SAUNDERS *p.* 152. *ſq.*), ſcrupulos duos (FARRE *l. c.* apud SKEETE *p.* 118.). Nec nocuerunt maiores doſes drachmae vnius vel ſcrupulorum quatuor, quauis ſecunda vel tertia hora (FARRE *l. c. p.* 116.). Omnes tamen tam inſignem doſin non ferre, inde cognoſcitur, quod vir alias robuſtus ex drachma vna animo linqueretur, nec aegritudine ſua niſi emetico dato liberaretur. Aliis placet infuſum frigidum (SAUNDERS *p.* 59.), vel puluis vna cum ſaturato decocto et tinctura eius addita (JACOB apud EUND. *p.* 87.), quibus ambagibus arbitror non opus eſt; alius acquievit electuario addito oleo Menthae Piperitae et ſeminum Carui (BISHOP *ibid. p.* 93.); aliis e re viſum extracto reſinoſo vti (JACOB *l. c. p.* 89. BRABANT *l.*

c. p. 179.). Tincturae quidam plurimum tribuerunt (FARRE apud SKEETE *p.* 118.).

Licet et ipſe magni hunc corticem faciam, nolim tamen tantopere deprimi vulgarem iſtum tenuem, vt multi praeconum rubri faciunt. Innumeros aegros a febre intermittente aliisque multis morbis eius ope ſanatos, quis negare audebit; multos non ſanari, in vitio medici iuſto timidioris vel aegri iuſto negligentioris cauſam ſaepe habet. Nec aſſentiri poſſum inde praeſtantiam habere rubrum, quod ex trunco vel ramis petitus ſit, prout cerdones praeferunt ſcopo coriario corticem craſſum tenuiori, quod argumentum LISTERI nimis crebro repetitum a recentioribus practicis. Nam dubium ſupra propoſui, an vterque cortex ex eadem arbore ſit; et quodſi eſſet, quo iure aliquis in adſtrictionis vi, quae omnino in craſſiori cortice eminet, totam dignitatem corticis Peruuiani quaerit? Ab hacce ſi vnice virtus febrifuga Chinchinae dependeret. locum cedere deberet cortici Quercus, Gallis, radicibus Tormentillae, Biſtortae etc., quae ſuffocant quidem febrem, non curant.

Commemoranda quoque aduerſa quaedam huic cortici in febribus intermittentibus effata. Edinburgen-

burgenſes plures medici ſunt, quibus vel nullam praerogatiuam mereri prae vulgari viſus, vel qui illum virtute caſſum repererunt; diſplicet quoque variis Belgicis medicis (KENTISH *l. c. p.* 46.). Ita medicus Gothoburgenſis DUBB praerogatiuam negat (*Veckoſkrift för Läkare, vol.* 5. *p.* 162.). Dolet et cl. VOGLER (*Pharm. ſel.* 1788. *p.* 27.) exſpectationi ſuae non reſpondiſſe rubrum. Sed quid mirum ſi non omnibus auxilio fuerit; quale ſpecificum tam infallibile eſt, quin aliam ſubinde medendi normam admitteret. Aliquando, etiamſi modica doſi, ſtomachum grauauit, nauſeamque et vomitum excitavit; vnde ab adminiſtratione eius receſſit cl. BAKER (*Med. Tranſ. vol.* 3. *p.* 162.).

Aſt et in aliis morbis, etſi paucioribus exemplis, vires eius tentatae ſunt. Ex hoc numero rheumatiſmus acutus fuit, praecipue tertianam duplicem mentiens, in quo tutiſſimum illo vti in connubio antiphlogiſticae medelae poſt ſeptimum diem a febris rheumaticae initio (SAUNDERS *l. c. p.* 75. *ſq.*). Ita in periodicis doloribus praeſertim capitis conducit, quando tonicis locus eſt (MADDOCKS *l. c. p.* 143. *ſq.*); prout etiam rheumatiſmo periodico medelam praebet (COLINGWOOD *l. c. p.* 274.). Febres

lentas neruoſas celerius tollit, quam alter cortex etiamſi nulla criſis percipiatur (ID. *l. c.*). In febre putrida, ſumma virium proſtratione et delirio ſtipata, eximium vſum praeſtat (FOTHERGILL *l. c. p.* 118.). Sphacelo, qui febrem malignam excepit in connubio anodynorum et vini limitem poſuit (BISHOP *l. c. p.* 93. Conf. liber cl. SKEETE *p.* 118.).

201. c.

Pharm. CHINCHINAE CARIBAEAE ſ. JAMAICENSIS *Cortex.*

Cinchona Caribaea; pedunculis vniſloris LINN *Sp. pl. p.* 245. *Syſt. vegt. ed.* 14. *p.* 214. JACQU. *Obſerv. bot. P.* 2. *p.* 27. *tab.* 47. *Amer. pict. p.* 35. *tab.* 63. Conf. cl. WRIGHT deſcriptio in *Philoſ. Tranſ. vol.* 67. *a.* 1777. *p.* 504. *ſq.* et icon *tab.* 10. Arbor in inſulis Caribaeis ſpontanea, nominatim in Jamaica, latere ſeptentrionali ſolo lapidoſo prope littus marinum.

Altitudinem pedum viginti (WRIGHT *l. c.*) ad quadraginta (ID. in *Med. comment. vol.* 5. *p.* 398.) attingit, trunco quoad proportionem modice craſſo, ſed duro, tenaci et coloris intrinſecus flauido albi. Corticis numeroſis ſpecimínibus, quae mihi miſit cl.

cl. WRIGHT, edoceor, eundem variare inſigniter pro parte, ex qua deglubitur. Ex trunco ſeparatus fragmenta conuexo plana, ſpithamam circiter longa, ſeſquilineam ſubinde craſſa, repraeſentat, in quibus duo ſtrata facile diſtinguas, aliud externum craſſius, ad lineam fere vsque ex epidermide enatum, multis profundisque fiſſuris ſcabrum, flauidum, ſpongioſum, facile inter digitos conterendum, inſipidum; aliud firmum, fibroſum, profundius, vel ex virideſcenti brunum, ex dulci nauſeoſe et intenſe amarum. Specimina ex ramis ſeparata conuexa vel conuoluta exiſtunt, epidermide tenui griſea rugoſa obducta, cui adhaerent ſubinde manifeſtius lichenes leproſi, nec demta hacce aliud quam brunum ſtratum cernitur. In ramulorum cortice omnia teneriora et pallidiora ſunt. Cortex, qui praeſto eſt radicis, fragmenta plana refert, exuta epidermide. Saporem raphanaceum et aromaticum, quem cl. WRIGHT ſignificat, ſub primo guſtatu immixtum nullibi ſentio, nec manifeſtam adſtrictionem. In meis exemplis omnibus et ſingulis, quin et feſtucis interna ſuperficies cryſtallulos ſcintillantes emiſit. Arbitror ſtratum externum tanquam iners reiiciendum eſſe. In puluerem redactus refert hicce corticem Peruuianum vulgarem. Aquam tam frigidam

gidam quam calidam imbuit ſuis virtutibus. Vncia eius dimidia, cum aquae fontanae libris duabus ad vnam cocta, ſaturatum decoctum praebet, et coloris profundioris, quam ex triplo corticis vulgaris, coloris bruni, ſed non turbidi (WRIGHT). Debilior longe adſtringendi vis illi ineſſe videtur, vel ex iudicio experimenti cum martiali admixto (SKEETE's *Exper. and Obſ. of the Peruvian bark, p.* 339.).

In febribus remittentibus, qualibus accuratius non determinat cl. WRIGHT, iſte ſaepe in Jamaica corticem hunc tentauit optimo euentu, praemiſſo ſurſum vel deorſum euacuante. Ventriculum roborare, nauſeam et vomitum compeſcere, morboſam primarum viarum colluuiem corrigere ſicque morbum vincere obſeruauit. In vniuerſum merito pro efficaci tonico et antiſeptico declaratur.

Hactenus deſunt per partes enucleatae de eius vi hiſtoriae; nec tantum famae excitauit, vt per commercia officinas noſtras intraret.

---

201. d.

Pharm. CHINCHINAE SANCTAE LVCIAE *Cortex.*

Cinchona floribunda; floribus paniculatis glabris, capſulis turbinatis laeuibus, foliis ellipticis acuminatis glabris SWARTZ *Prodr. veget. Ind. occid. p.* 41. (Citat *Act. nat. curioſ.* 1787. qui ipſe annus nondum prodiit). Cinchona floribus paniculatis glabris, laciniis linearibus tubo longioribus, ſtaminibus exſertis, foliis ellipticis glabris BANKS in DAVIDSON's *Account* in *Phil. Tranſ. vol.* 74. *p.*453. cum fig. *tab.* 19 (floribus clauſis) item DAVIDSON in *Tranſ. of the Amer. phil. Society, vol.* 2. *p.* 292. Cinchona *montana;* foliis ouatis vtrinque glabris, ſtipulis baſi connato-vaginantibus, corymbo terminali, corollis glabris DE BADIER in ROZIER *Obſervat. ſur la Phyſique, tom.* 34. *p.* 129. *tab.* 1. (floribus apertis et praeſtantior quam ſupra citata icon). Quinquina-Piton ou des Montagnes, Quinquina indigene de la Guadeloupe et de la Martinique Gallis (DE BADIER). Nomen Piton ſignificat loco natali ſummitatem montium (MALLET). Arbor in inſula St. Lucia, Martinica, Hiſpaniola, Guadelupa, creſcens.

Male

Male a quibusdam, vt cl. DAVIDSON (*Amer. Tranſ. l.c. p.*292.), item cl. KENTISH (*Exper. and Obſ. on the Peruvian Bark, p.*51.), Cinchona haec et Caribaea pro iisdem declarantur, quum corticum vires aeque ac arbores ipſae differant. Nec ad Caribaeum corticem, ſed ad illum St. Luciae pertinent experimenta a cl. KENTISH (inde a *p.*51.) narrata.

Arbor aemulatur in inſula Lucia ſtaturam Ceraſi, delectatur vmbra, hinc ſub altioribus arboribus ſeſe abdit, et plerumque in medio monte prope riuos ſitu ex ſeptentrione occidentali inſulae reperitur. Occupat vulgo argillam tenacem rubrum. Lignum leue et ſpongioſum eſt caretque amaritie corticis, ſed haecce ineſt foliis, et flores, ſemina &c. apparent hisce magis amara et adſtringentia (DAVIDSON *ll. cc.*). Arbores vetuſtiores tamen craſſiorem truncum gerunt, quam qui a viro brachiis comprehendi poſſit (DE BADIER). In Guadelupa et Martinica haud procul a ſummitate montium creſcit.

Circa annum 1780. detecta arbor ab ANDERSONIO in inſula St. Lucia, vbi paullo poſt cum cortice in noſocomio generali experimenta capta (DAVIDSON). Aſt in Galliam cortex iam anno 1777. ex Martinica a cl. DE BADIER parua quantitate translatus

latus fuit. Nouas dein ſuppetias ibidem procuravit praefectus Martinicae DE TACHER. Senſim quoque in Angliam et parcius in Scotiam peruenit. Paucioribus tamen modo hiſtoriis in Europa de effectu conſtitit; in inſulis Americanis crebrior eius vſus fieri videtur.

Sub epidermide griſea, hinc inde maculis albis, forſitan ex lichenis initio, difformibus latis veſtita, parenchyma latet pallide brunum fibroſum, nonnihil tenax. Specimina, quae coram ſunt ex vario fonte, conuolutam formam habent, dodrantalis imo pedalis longitudinis, diametri digiti maioris, craſſitiei dimidiae lineae vel tenuioris.

Sapor eius primum adſtringens, ſed ſuperatur hicce mox inſigni amaritie, Gentianae ſaporem aemulante et nauſeoſa; odore caret, nec ſpirat exhalando liquida eo impraegnata vllum. Omne fere ſolubile aqua extrahi poteſt, et ſola frigida infuſio iam illi colorem valde rubrum et amaritiem cum adſtringendi ſenſu ipſius corticis impertit. Idem color et ſapor ex infuſione aquae calcis. Quartam extracti aquoſi nigri amariſſimi partem largitur (MALLET in *Mem. ſur le Quinquina de la Martinique connu ſous le nom de Quinquina-Piton*, 4. *p.* 8.): quin alius

$\frac{2}{3}$ co-

$\frac{2}{3}$ coctione eruit (WILSON in *Phil. Tranſ. vol.* 74. *p.* 453.). Spiritus vini, cortice digeſtione impraegnatus, poſt biduum turbatur ex gummoſa materie, ſed aqua commiſceri poteſt absque pelluciditatis iactura (ID. *p.* 9.). Tinctura ſpirituoſa pariter grate rubra eſt, et extractum praebet, amaritie Aloi non cedens, quarta parte corticis grauius. Qualecunque menſtruum ex dictis ſit, color enaſcitur addito martiali aliquo praeparato intenſe niger (DAVIDSON). Amplior experimentorum horum aliorumque ſimilium recenſus aliunde petendus (EX MALLET *l. c.* KENTISH *l. c. p.* 58. DOLLFUSS in CRELLS *chem. Annal.* 1787. *vol.* 2. *p.* 147.), vbi et in comparatione chemica corticis vulgaris cum iſto St. Luciae res verſatur.

De viribus autem eius in corpus humanum nonniſi immediata eius adminiſtratione certe iudicari poteſt. Sane vel hae innotuerunt, quae ne coniectura quidem comprehendi poterant. Etenim, ſiue oſcitantius ſiccetur ſiue maiori ſollertia, facile vomitoria et alui deiectiones excitat (DAVIDSON in *Amer. Tranſ. l. c. p.* 291.). Si in puluere exhibetur, ventriculus non vltra grana viginti fert; hinc nunquam vltra viginti grana data (ID. in *Phil. Tranſ. cit. p.* 454.)

p. 454.). Quin grana octo aliquando eundem effectum excitarunt (MALLET *l. c. p.* 13.). Sed eadem et decocti et boli cum syrupo Althaeae parati euacuandi potestas (MALLET *p.* 12.). Vnde repugnat facile in vsu pergere.

Praecipua eius laus in febre intermittente fuit; in qua ipsa euacuandi eius potestas permisit, vt iam secundo paroxysmo eoque nondum exspirante praeberetur (DAVIDSON in *Amer. Transf. l. c.*). Plurium casuum successum breuiter exponit cl. MALLET, vnde consequitur etiam in protractiori febre valuisse et subitam vim exseruisse, modo iustam continuationem non recusarent. Tutissimum est, paruis dosibus granorum quinque octo, decem, acquiescere sub iustis interuallis, et Canellam albam vel aliud aroma ad ventriculum placandum addere (KENTISH, *p.* 79.). Quin in quartanis contra vulgarem corticem, item rubrum obstinatis, valuit ter de die ad octo grana cum Canellae albae quinque granis datus (*l. c. sq.*). Sic et immorigerae tertianae eius ope sublatae (*l. c.*). In nosocomio Guyano Londini quum tentaretur ad drachmam dimidiam, nausea quibusdam aegris molesta fuit, nec velocitate effectus sese commendauit; hinc omissus eius vlterior vsus (SKEETE *on the Peruvian Bark, p.* 352.).

Praeter puluerem aliis commodius viſum, infuſum frigida aqua, vel aqua calcis, paratum exhibere, ea proportione, vt corticis vncia vna pro aquae pintis tribus ſumerentur (DAVIDSON in *Phil. Tranſ. cit. p.* 454. *Amer. Tranſ. l. c. p.* 291.). Sufficit infundere corticis drachmae vni, vel in quibusdam caſibus dimidiae, per duodecim horas pintam vnam aquae (KENTISH *l. c. p.* 79.). Elegans tinctura ſpiritu vini cum Canella alba enaſcitur, ſed longe intenſiorem ſaporem habet illa, quae ex feminibus fit (DAVIDSON *l. c.*). Extractum aquoſum vel ſpirituoſum a ventriculo melius fertur, et videtur extractum vtroque menſtruo paratum continere omnem corticis efficaciam (ID. in *Amer. Tranſ. cit. p.* 291.). Decoctum (MALLET, *pag.* 12.) ſine dubio reliquis omnibus praeparatis ingratius capitur.

In dyſenteria putrida et dyſenteria febre intermittente copulata egregiam virtutem praeſtat, cuius non minima pars haec eſt, quod euacuet (DAVIDSON in *Amer. Tranſ. l. c. p.* 293.).

Efficaciae quoque exemplum in diſpepſia (KENTISH, *p.* 80.), aliud in dyſpnoea (*l. c. p.* 88.) exſtat. Sed pauciora iuſto hactenus experimenta ſuppetunt, quam vt hic cortex diu vſitato palmam praeriperet.

201. e.

Pharm. CHINCHINA DE SANTA FÉ.

Sub hoc nomine exſtant corticis duae ſpecies, quae a cl. ORTEGA Madrito ad Baronetum JOSEPHUM BANKS miſſae fuere, item in collectione rerum naturalium LINNEI, filii, poſt mortem deprehenſae.

Ab hoc vna (A) vocata *Cinchona Peruuiana,* adſcriptumque fuit ſpecimini, illud a. 1780. a LOUIS NÉE Loyae in Peruuiano regno repertum. Huius cortex magis flauus apparet, quam alter. Refert ſapore vulgarem corticem Peruuianum, non vero aeque efficax viſus; ſubinde mixtus cum eodem in iisdem ciſtis, quibus transmittitur, obtinet (GROSCHKE in BLUMENBACH *Bibl. vol. 2. p.* 490.). In meis ſpeciminibus, quae ſubplana ſunt, fragmentis palmam longis lineam dimidiam craſſis, ſub cuticula alba verrucoſa compagem fibroſam ex flauo brunam modice tenacem conſpicio, ſaporem ſentio longe minus amarum, quam in reliquis omnibus Cinchonae corticibus. Ex dictis conſtat Peruuianum regnum patriam agnoſcere.

Altera ſpecies (B) a LINNEO, filio, *Cinchona Bogetenſis* (non Bogerenſis) dicta. Plantae eius ſiccae adſcriptum fuit nomen cl. MUTIS et LOUIS NÉE 1780,

et patria St. Fé in Carthagena. Colorem eius obſcuriorem eſſe notat cl. GROSCHKE, quod et in meo ſpecimine ita ſeſe habet, tam quoad epidermidem, quam ſubiectum corticem, cuius ſuperficies ſuperior rubicunda, ſapor non valde amarus, ſed tanto acerbior. In mappis geographicis intra Terram firmam notatur quaedam Santa Fé de Bogeta, quae ſine dubio ad indicia dicta pro eius loco natali habenda eſt.

Sunt hae ſine dubio eaedem ſpecies corticum, quae iuſſu Regis Hiſpaniae tam ad ſocietatem medicam R. Pariſienſem (*Hiſt. de la Soc. R. de Med.* 1779. *p.* 257. *ſq.*), quam ad ſocietatem R. Londinenſem (BAKER in *Med. Tranſ. vol.* 3. *p.* 155.) explorationis cauſa per cl. ORTEGA, Prof. Bot. Madritenſem, vna cum ſtirpibus ſiccis miſſae fuerunt. Ex Cinchonae genere eſſe agnouerunt Pariſienſes botanici. Cl. BUCQUET (*Hiſt. de la Soc. de Med. l. c. p.* 259.) extractum ex vtroque parauerat, cuius proportionem et naturam data opera hic omitto. Vterque cortex circa a. 1779. magna copia admixtus vulgari cortici Londini repertus eſt, et inſuper ſimul haud parum ſpurii cuiusdam corticis. Ex iudicio ſaporis et externi habitus poſtponit iſtos ex Santa Fé multum vulgari cl. BAKER, cui de ſapore effato quoque ſubſcribo.

Quan-

Quantum scio, in Europa serio neuter hactenus praescriptus aegris fuit, sed mansit in cimeliis collectorum suppellectilis medicae. Tractatum vero peculiarem de eo conscriptum: *Memoria o Dissertazione sopra la nuova China del regno de St. Fé, nell' America meridionale cive Alcune Riffleſſioni sopra la Medeſima ſatte dal Dottore* ASTI *ed a lui ſcritte in due Lettere* 1784. 1785. *al chiar. Borſieri. In Mantua* 1786. 4. quoad titulum modo noui.

Designantur insuper aliae species Cinchonae in St. Fé oriundae, a botanicis hucusque non satis determinatae; sed in collectione ill. BANKS obuiae, scil. Cinchona corymbosa a cl. ORTEGA missa, Cinchona pubescens ab eodem (GROSCHKE *l. c.*), quarum vero cortices vsu medico non inclaruerunt. Patet ex omnibus nomine St. Fé adscripto locum natalem non satis indicari, quum plurium prouinciarum australis Americae loca exstent hocce nomine insignita.

201. f.

Pharm. CHINCHINAE ANGVSTIFOLIAE *Cortex.*

Cinchona anguſtifolia; foliis lanceolatis pubeſcentibus, floribus paniculatis SWARTZ in *N. Vet. Ac. Handl.* 1787. *p.* 119. *c. ic. tab.* 3. Cinchona anguſtifolia; floribus paniculatis glabris, capſulis oblongis pentagonis, foliis lineari lanceolatis pubeſcentibus ID. in *Prodr. veget. Ind. occid. p.* 42. Arbuſcula, habitans ad ripas fluuiorum inſulae Domingo.

Ibidem eam inuenit cl. SWARTZ, qui vnicus eiusdem et virtutis corticis hactenus meminit. Cortex inferioris trunci partis craſſus, ſcaber, rimoſus eſt, griſeus praeterea vel obſcuri coloris, interna ſuperficie viſcoſus; ſuperioris autem partis et ramorum minus viſcoſus. Sapor intenſe amarus et praeterea nonnihil dulcis cum leui aromate. In comparatione cum vulgari cortice Peruuiano apparet, infuſum tam aquoſum calidum quam ſpirituoſum profundiorem colorem ex eadem quantitate adſciſcere et hunc corticem breuiori tempore decoctione cum aqua erogare partes ſuas ſolubiles (SWARTZ in *Vet. Ac. Handl. l. c. p.* 121. *ſq.*). Vitriolo martis mixtum nigro-

nigrorem profundum contrahit. Aemulari vires vulgaris medicas paucula SWARTZII experimenta ſuadent.

Nolo heic peculiari articulo augere numerum corticum huius generis cortice *Cinchonae corymbiferae* FORSTERI (*Nov. Act. ſcient. Vpſal. vol. 3. p.* 176. LINN. *Suppl. plant. p.* 144. *Syſt. veg. ed.* 14. *p.* 214.) intra tropicos in inſulis Tongatabu et Eaoowe maris pacifici habitantis, quoniam modo formam et ſaporem eius nouimus, qui amariſſimus, ſubadſtringens, ſimillimus cortici Peruuiano deſcribitur. Equidem mea ſpecimina, quae cl. ABILDGAARD, Profeſſori Hafnienſi, debeo, omnibus numeris congruere ſpecimini ſub litt. (B.) corticis de S. Fé reperio. Conuolutam formam habent. Id modo addo, cautum eſſe debere medicum in eligenda prae aegris vna vel altera horum nouorum corticum ſpecie, ne fallatur nomine. Nam pharmacopolae ſeruant ſub eodem ſaepe diuerſiſſimos forma, et conſequenter etiam virtute, cortices, vt pluries comperi. Dono mihi quoque miſit cl. WRIGHT cortices *Cinchonae albae* ſ. Caſcarillae Hiſpanorum, *Cinchonae brachyurae*, *Cinchonae triflorae*, qui omnes ſapore amaro vel et ſimul aromatico inſignes vires ſpondent, ſed omittendi hic ſunt, quum

de experimentis ex inſtituto cum iisdem factis mihi nihil innotuerit.

De *cortice Anguſturae, cortice Chinchinae regio* ſ. *Chinchinae flauo*, item *cortice Chinchinae Surinamenſis* infra intra vegetabilia ignoti generis agetur.

RHODODENDRON.

LINN. *Syſt. veg. p. 337. Gen. pl. p. 218.*

214. b.

(Vol. 2. p. 74. pone Vaccinium Myrtillum.)

Pharm. RHODODENDRI *Herba.*

Rhododendron Chryſanthum; foliis oblongis inpunctatis ſupra ſcabris venoſiſſimis, corolla rotata irregulari, gemma florifera ferrugineo-tomentoſa LINN. *Suppl. pl. p. 237. Syſt. veg. ed. 14. p. 405.* Rhododendron Chryſanthum; foliis ouatis ſcabris, margine reflexis, ſubtus glabris, vmbellis terminalibus, corollis flauis irregularibus PALLAS *Flor. Roſſ. tom. 1. P. 1. p. 44. tab. 30. Reiſe durchs Ruſſ. Reich, vol. 3. p. 369. tab. n. fig. 1. 2.* KÖLPIN *prakt. Bemerkungen üb. d. Gebrauch d. Sibir. Schneeroſe* 1779. cum *ic.* ex PALL. Itiner. cit. Andromeda foliis ouatis, vtrinque venoſis, corollis campanulatis obliquis longiſſimis GMEL. *Flor. Sibir.*

bir. vol. 4. *p.* 121. *tab.* 54. absque flore. Frutex crescens in summis montibus niualibus iugi Saianensis ad Jenisseam fluuium, in elatioribus alpium inter Sibiriam et Dauriam, in alpestribus elatioribus circa lacum Baicalem; per omnem frigidam Sibiriam orientalem etiam in humilioribus montibus in Camschatca et insula Beringia tam in summis rupestribus, quam locis depressis muscosis ad radices montium et stagna. In alpinis pedali minor, in depressioribus sesquipedalis.

Serioribus modo annis hac stirpe aucta fuit suppellex medica, eiusque prima in sanatione morborum laus ex patria eius originem traxit. Inde quoque petere opus fuit herbae quantitatem, medicis cultiorum et a Russia remotiorum regionum necessariam; quod vna cum valore cariori, quo venit, in causa videtur esse, quod pauciora experimenta cum eodem facta et per partes enucleata innotuerint. Sensim cecidit Petropoli valor a nouem Rublonibus (KÖLPIN in GRUNER *Almanach für Aerzte u. Nichtärzte* 1783. *p.* 171.) ad vnum pro libra (PALL. *Fl. Ross. p.* 45.). In Heluetia quidam Rhododendron ferrugineum L. illi substituere coeperunt (*N. nord. Beytr. vol.* 4. *p.* 404.).

Quodſi vero ſummam efficaciam exercere debeat, ſedula ratio tam ſoli, quo creſcat, quam temporis collectionis, habenda eſt, quibus momentis haud parum a gentibus, inter quas indigena eſt, peccatur. Ad Baicalem enim decerpta folia eminent ſola vi narcotica, ad Lenam autem potius cathartica; ita in Camſchatca debiliora, et in inſula Beringii decoctum fruticis nec inebriat, nec aluum movet, ſed ſenſu ſuffocationis, licet poſt aliquot horas euaiiido, torquentur (STELLER in GMEL. *Fl. Sib. l. c. p.* 124.). Praeſtat efficacia ſtirps alpina iſti in depreſſioribus locis creſcenti. Male quoque herba nonniſi capſulis maturationi proximis vel ſerius a Coſaccis colligitur, quo tempore flaueſcere iam incipiunt folia nonnulla, minori amaritie inſtruuntur, quam dum floret (PALL. *Reiſe l. c. p.* 370. *Fl. Roſſ. p.* 46.). Merito itaque vel ante antheſin vel per eandem collectio fieri deberet.

Non potuerunt exteros ad vſum medicum excitare, quae peregrinatores quidam antiquiores per Ruſſiam proficiſcentes ſuis ſchedis notarant, quum ſero tantum ex tenebris ſuis protractae fuerint. Intelligo cl. JO. GE. GMELIN *Florae Sibiriae tomum quartum* (qui modo a. 1769. prodiit, editore SAM. GOTTL. GMELIN), STELLERI et MESSERSCHMIDII pugillares. Verum

Verum poſtquam ill. PALLAS in peregrinatione ſua per Ruſſicas ditiones vires ſtirpis curatius inueſtigaſſet et prolixius de iisdem poſtea expoſuiſſet (*Beſchäftig. d. Berl. Geſellſch. naturforſch. Freunde, vol.* 1. 1775. *p.* 421. interprete cl. KÖLPIN. *Neue nord. Beytr. vol.* 3. *p.* 399. *vol.* 4. *p.* 404, praeter *Itinerarium* et *Fl. Roſſ. ll. cc.*), celebrari hinc inde coepit. In Germania inclaruit praecipue KÖLPINI eleganter de eo conſcripto libello, pluribus caſibus practicis ornato. — Poſtea praeter *Pharmacopoeam Roſſicam, p.* 43. *Ph. Edinb. nouiſſima p.* 50. eam recepit.

Ex Ruſſia transmittuntur in pharmaceuticum vſum non folia ſolum, ſed et ramuli circiter palmares, quibus inſident cum gemmis conuolutis et ſerie ſquamarum gemmacearum, ramulos vndique cingentium, et ſaepe vna pedunculi reſidui terminales cum receptaculo florum, prout ex ſarcina a generoſ. L. B. AB ASCH mihi miſſa cognoſco. Deprehendo in hac quoque multa folia decoloria maculata, et folia quidem omnia verſus ramulos replicata; vnde vinculum faſciculos in formam rotundato oblongam coarctat. Stipites, vt cum pharmacopolis loquor, vtpote inertes fere creditos reiicere ſuaſum (PALLAS *Fl. Roſſ. p.* 45.), ſapor tamen tenello-

nellorum ramulorum licet differat ab iſto foliorum, non tamen inertiam indicat. Nempe folia ſicca auſtera ſunt cum notabili amaritie; ramuli mihi parcius amari, ſed magis auſteri apparent vna cum ſenſu acrimoniae manifeſto; hunc et cognoui in cortice ramulorum lignoſorum, dum in teneriori-bus tota compages acri penetrari videretur. Odor in ſicca ſtirpe ad rhabarbarinum nonnihil inclinat. Decoctum bruno rubicundum eſt et odorem ſpirat nauſeoſum; ſaporem vero exhibet ex auſtero, amaro et acri, compoſitum. Infuſum concentratum ad Theam Boheam proxime accedit (KÖLPIN *l.c. p.23.*). Adſtringens natura ſeſe etiam declarat nigredine infuſi ex martialibus (HOME's *clinical experiments, p.*145.).

Multa ſeſe ſigna efferunt, quod in neruos eorumque fontem inſignem efficaciam exſerat, narcoticorum in morem. Non brutorum naturam contra hanc omnino obduruiſſe exemplum capreoli manſueti teſtatur, qui foliis denis deuoratis poſt aliquot minuta pr. temporis tripudiare, caput allidere, titubare coepit, dein in genua procidit; refectus tandem ſomno per quatuor horas durante, ita tamen vt poſtea ſtirpem oblatam omnino repudiaret (STELLER in PALLAS *Fl. Roſſ. p.*45.). Sed

prout

prout animantium indoles multipliciter diſcrepat: ita pabulum innocuum conſtituit ceruorum et moſchorum, et in horum quidem occiſorum ventriculo reliquiae ſtirpis repertae ſunt (PALLAS *Reiſe l. c. p.* 370.). Non culpa eam liberat, quod dilutum eius virus homines non afficiat, praecipue ſi vis conſuetudinis ſeſe immiſceat, prout Tataris ſylvicolis ad Sajanenſe iugum degentibus inſtar Theae quotidiano vſu et, vt putant, ſalutari venit (*l. c. p.* 369. *Fl. Roſſ. l. c.* 45.). Idem vero infuſum, ſi ſaturatius fit, paullo inebriat, vt ſint, qui grati inebriaminis inſtar iſtam vſurparunt (STELLER *l. c.*). Et decoctum ex ramulis et foliis clauſo probe vaſe paratum, quod ſaturum amarum et brunum eſt, calorem febrilem, inebriationem imo mentis abſentiam generat, ſub qua in artubus vel interioribus partibus, dolore correptis, formicationis ſenſus continuus enaſcitur, euanido poſtea dolore et reconciliata omnino priſtina mentis ſerenitate (PALLAS *Reiſe l. c.*). Calor, qui ſub vſu ſubinde redundat, ſitim ciet ſaepe intenſam, quam ſi gelida pota reſtinguere tentant, emeſis ſubſequitur vehemens et ſalutaris (PALLAS *l. c.*). Decocto foliorum duo vel tres dies potato venatores et glaciei mariae foſſores ad Lenam habitantes, dum primis diebus laborum

rum defatigantur et perpetuo montium aſcenſu genuum dolorem contrahunt, tam laſſitudini quam dolori medentur, ſed nonniſi praeuio ſomno et inebriatione (GMELIN *l. c. p.* 123.).

Haecce phaenomena alios inuitarunt ad ſtirpem in doloribus rheumaticis et arthriticis applicandam, ſub qua adminiſtratione acceſſerunt haud pauca alia, quae narcoticam naturam confirmant. Reſtringenda autem eius laus eſt ad chronica mala vel ſaltim nonniſi deſaeuiente febre ea propinanda; nam licet in nonnullis arteria 14, 24, 30, 38 ictibus lentius et debilius poſt captam illam micet (HOME *caſ. l. c.* Conf. *caſ.* cl. KÖLPIN), item intermittat (KÖLPIN *caſ.* 1.): aliis calor febrilis ſentitur (Vid. ſupra et KÖLPIN *caſ.* 13 *et* 14.); nec leuamen vllum doloris in morbis huius naturae acutis ſubſequutum, rem dirigente cl. HOME, etiamſi venaeſectio et medicina antiphlogiſtica non negligeretur, et Rhododendron tanta doſi caperetur, vt vertigo accederet. Abſente febre autem quantum valeat, caſibus quindecim a cl. KÖLPIN, quatuor a cl. GRUNER (*Almanach cit. p.* 172. *ſq.*) et duobus a cl. STARCK (in ZAHN *Diſſ. de Rhododendro Chryſantho, Ien. p.* 18. *ſq.*) vberius deſcriptis, edocemur. Symptomata capta illa emer-

emergentia non apud omnes hosce aegros eadem sunt. Id tamen euincitur, nauseam vomitionem materiae viscidae brunae amarae et aluum solutam non raram esse, caput obnubilari facile, quibusdam ardorem et constrictionem faucium molestam esse, alios sentire oppressionem pectoris, pruritum oculorum, nasi vel cutis, vel pati sensum vstionis, formicationem, vel punctionem quasi ab acubus, vel stuporem partis, quibusdam lacrymari oculos, exanthemata erumpere. Praeter dictas euacuationes in aliis sudoris copiosior eiusdemque foetidi eruptio adiuuat medelam. Quibusdam quoque lotium abundantius fluxit (HOME *l. c. p.* 149.). Varii ingrati sensus, de quibus dixi, acrimoniae stirpis, quantum apparet, effectus sunt, breuis tamen durationis. Praestantiam vero suam declarat, siue dolor fixus inhaereat, siue vage oberret (Casus a GRUNERO propositi). Tussim et screatus pituitosos ex malo pectus occupante quoque leuat. Non sufficere ischiadi neruosae tollendae ex casu singulari annotauit KÖLPINUS (*l. c. cas.* 13.). PALLASIUS autem meminit viri diuturna ischiade neruosa paene claudi et emaciati, sed diuturno vsu Rhododendri omnino sanati (*Fl. Ross. p.* 46.). Citius et efficacius aegris robustis et integritate virium fruentibus

auxi-

auxilium affert, quam contrario modo ſeſe habentibus.

Mitigat quoque dolores artuum venereos, quamuis ipſum virus in Dauria non ſufflaminauerit. Sed non omni huius generis efficacia carere, ſingulare exemplum perſuadere viſum eſt (KÖLPIN *caſ.* 2.).

Audaciores admonendi ſunt, rem eſſe cum efficaci remedio, quod prouidam adminiſtrationem, tam in ſelectu aegrorum quam doſi et ordine praebiorum adhibendam, requirit. Attamen et exemplum praeſto eſt continuationis per biennium protractae et doſeos quatuor vnciarum infuſi ſaturati impune capti (PALLAS *Fl. Roſſ. p.* 46.). Sordes primarum viarum ſi lateńt, hae ante praebia ſtirpis euerrendae ſunt. Pro formula proponitur ſequens: ℞ Stipit. et folior. Rhodod. ʒij. ad ℥ß. Infund. cum Aqu. font. ℥ix. Stent in digeſtione in vaſe bene obturato per horas XXIV ad ebullitionem vsque. Colat. D.S. Capiatur cyathus dimidius vel ſupra pro doſi ſemel vel bis de die (KÖLPIN *l. c. p.* 20.). Prudentis et ſcientis eſt, pro re nata infuſum vel ſaturatius vel debilius parare, augere vel minuere doſin, tum et praebia, ſi opus, per tempus intermittere. Generoſo A DEMIDOF Moſcuae placuit vti pro ſe aliisque

que tinctura ex foliorum ʒij. Spirit. Gall. et Vini Hiſpan. ãa ℔ß per duas hebdomades infundendo parata et cum decocto reſidui in libra vna aquae diluta ad cochlearia quinque mane (*Neue nord. Beytr. vol. 3. p. 399.*). Profuit multis, inter ſolitas moleſtias, in affectionibus arthriticis, etiam in haemorrhoidibus coecis poſt vſum per dies duo vel tres (IBID.).

Queritur medicus quidam Suecicus (DUBB in *Veckoſkrift för Läkare, vol. 5. p. 161.*) de inertia huius medicinae, et licet infuſi libram vnam per diem aegri eius hauſerint, hi neque bonum neque malum effectum inde experti ſunt. Diiudicare cauſam huius inertiae, in tanta breuitate dictorum non vacat.

Commodi ex applicatione externa quaedam quoque documenta adſunt. Scilicet vlcere cruris enato in arthritica foemina fomentatio cum decocto ſecundario ſtirpis tam pus correxit quam conſolidationem adiuuit (KÖLPIN *caſ.* 4.). Dolores pariter dentium ex cauſa eadem conticuerunt, eodem dolenti parti admoto (ID. *p.* 114.).

De vi foliorum in alui profluuio cruento coërcendo memorat MESSERSCHMIDIUS (PALL. *Fl. Roſſ. p.* 44.)

44.), quam vero ſubſequa aetas non curauit. — Nec de poteſtate eius in tumoribus ſcirrhoſis et cancroſis mammarum, cuius Catharinaepoli quaedam indicia obſeruata, ſerius aliquid cognouimus (Vid. BÜTZOW in *N. nord. Beytr. l. c. p.* 399.). Narratum vero, poſt captam vnciam dimidiam dolorem et tumorem imminutum, ichoris acrimoniam miteſcere coepiſſe, et vnam aegram poſt ſeſquiunciam omnino conualuiſſe (IBID.).

Puluis ſcopo errhino in Sibiria contra catarrhum et in cephalalgia naribus attrahitur (L. B. AB ASCH in *litt.*). Ipſe inde copioſum muci affluxum cum ſubſequente ſternutatione in me percepi. Quin ex faſciculis modo herbae apertis, et in menſam vicinam repoſitis, pruritum ſingularem narium cum vellicatione ad ſternutationem ſenſi.

310. b.

(Vol. 2. p. 382. pone Aſtragalum Tragacanthum.)

Pharm. ASTRAGALI EXSCAPI *Radix.*

Aſtragalus exſcapus; acaulis exſcapus, leguminibus lanatis, foliis villoſis LINN. *Mant. pl. p.* 275. *Syſt. veget. ed.* 13. *ed.* 14. *p.* 685. JACQU. *Collect. ad bot. vol.* 2. *p.* 269. Icon: EJUSD. *Pl. rar. vol.* 2. *faſc.* 1. *tab.* 17. recuſ. in GIRTANNERI *Abhand üb. d. ven. Krankh. tom.* 1. *tab.* ad eund. Cf. WINTERL *Ind. hort. bot. Peſtin. p.* 14. Aſtragalus perennis ſupinus foliis et ſiliquis hiſpidis flore luteo KNAUTH *Fl. Hal. p.* 41. BUXBAUM *Pl. Hal. p.* 32. Cicer montanum ἀκαυλον C. B. *Pin. p.* 341. *Prodr. p.* 147. Glaux lanuginoſa montana acaulos RUPP. *Fl. Ien. ed.* HALL. *p.* 270. Planta perennis, in montibus Thuringiae, collibus ſaxoſis, glareoſis circa Nordhuſam (C. B.), in collibus Wettinenſibus Halae vicinis (KNAUTH), Traiecti ad Viadrum (HARTMANN apud TIEZ), in Hungaria, ſpontanea.

RADIX ſimplex, nonniſi verſus apicem diuiſa, perpendicularis, quatuor vel plurium pedum, lente gracileſcens, fibras ad latera ſpargens. Sicca radix multiceps, rugoſa et ſtigmatibus fibrarum reſecta-

rum notata, epidermide bruna, parenchymate albo, in filamenta facile longitudinaliter diuiſibilis. Sapor eius amaricans et ſubadſtringens eſt, odor nullus. Decoctum ſapore ad infuſum Liquiritiae prope accedit, hinc non ingrate capitur (QUARIN *Animadv. pract. p.* 320.), alius cum Amygdalarum amararum ſapore comparat (ENDTER *Diſſ. de Aſtragalo exſcapo, p.* 12. *Gotting.* 1789.), coloris ſubfuſci. Idem vitrioli martis ſolutione ſenſim obſcuratur, non vero nigreſcit. Extractum aquoſum pr. ſeſquidrachmam circiter ex vncia vna conſtituit (ENDTER); alius eius ſcrupulos decem obtinuit (WEGERICH *Diſſ. de Aſtragali exſcapi radice, Erf.* 1789. *p.* 4.), ſaporis extracti Dulcamarae. Spiritus vini praebet extracti primi ſubamari grana triginta duo (*Diſſ. cit. Gott.*). Subtiliora vel magis ambigua experimenta (*Diſſ. Erford.*) non attinet hic repetere, ex quibus hoc etiam colligitur, acidum ſacchari ineſſe. Nolo ex dictis expedire, quod ſit reſoluens, demulcens, involuens, et morbos, quibus tollendis par ſit, diuinare. Sed iis potius inſiſtam, quae arte de eius vi explorata eſſe videntur.

Periodum, intra quam inclaruit radix inſtar medicaminis ab anno 1786. numerare conuenit, quo

quo ipso ill. L. B. A QUARIN in lectu dignissimo libro (*Animadv. pract.*) de experimentis quibusdam vsui in lue venerea fauentibus referret. De hoc cl. WINTERL, Prof. Pestinensis, Vindobonam perscripserat, in confinibus Hungariae, addit cl. SWEDIAUER (*On venereal complaints, p.* 259.) Turciae proximis a mulieribus morbos venereos decocti ope sanari. Capta igitur Vindobonae in nosocomio magno experimenta, quorum successum exoptatum historiis quatuor confirmat. In duobus horum arthritis cum symptomatibus variis dirioribus venereis, vt tophis, vlceribus, iuncta fuit; sed vtrumque malum cessavit decocto ex Radicis vncia dimidia cum aquae vnciis quindecim, donec libra vna remaneret, cocta, quod liquidum tepide mane et vesperi sumendum erat. Haec formula etiam aliis, qui medicinam hanc tentarunt, pro norma fuit. Seriem experimentorum ibidem in nosocomio factorum continuat cl. CRICHTON Anglus, testis oculatus (in cel. GIRTANNER *Abh. iiber d. vener. Krankh. vol.* 1. *p.*406. *sq.*). Haecce cum prioribus, nec alia, in dissertatione Gottingensi (*l. c.*) proposita sunt. Symptomata venerea, quae Astragalo curata dicuntur, difficilioris quoad partem generis sunt, vt exostoses capitis, tibiae, costarum, clauiculae, nodique, tophi, exan-

thema faciei, gonorrhoea, condylomata labiorum pudendorum, bubones, ſcabies, exanthema ſquamoſum ſuperficiei corporis, bubones, tinea capitis, vlcera. Et hisce affecti aegri omnes, tam viri, quam foeminae, intra aliquot hebdomades vel menſes valetudini reſtituti feruntur ſolo decocto radicis, et ſubinde applicatione eius externa. In tinea capitis (CRICHTON *l. c. p.* 410.) adiumento fuit praeſcindere crines ante applicationem externam, vnde exigua ſuppuratio et ſquamarum delapſus. Et hisce quidem nihil mercurii antea datum fuit, certe non ſub decurſum nouae curationis. Teſtis fidei experimentorum noſocomii Vindobonenſis quoque exiſtit cl. WERNER (in *Diſſ. de virtute Saponariae offic. Traj. ad Viadr.* 1789.). Memorabile poteſtatis exemplum exhibuit decoctum ore captum et linteolis externe applicatum in puella, poſt rebellem luem veneream exoſtoſi diuturna coſtae ſeptimae dextrae cum foeda exulceratione tentata (TIETZ *Diſſ. de virtute Aſtragali exſcapi antiuenerea memorabile exemplum, Traj. ad Viadr.* 1790. *p.* 14.). Aueo legere hiſtorias a cl. CARMINATI concinnatas, quae EJUSD. *Opuſculorum therapeut. tomo* 2. ſeruantur, quum a viro tantae perſpicaciae, ingenii et in experimentis inſtituendis patientiae, quicquid ad verum eruendum pertinet, diſcuſſum

diſcuſſum exſpectari poſſit: conſectariis inde factis non parum vſui fauentibus et dicta partim confirmantibus hactenus acquieſcere oportet (expoſitis per litteras, Ticini regii datas *d.* 15. *Febr.* 1790. in *Allgemein. Litt. Zeit.* 1790. *n.* 60. *p.* 483.).

Quoad partem modo auxilio fuit foeminis tribus iſtis, de quibus cl. WEGERICH (*Diſſ. cit. p.* 9.) narrat. Sublata quidem varia pectoris, a morbo debilitati, mala, ſed vlcera faucium et pudendorum et ſcabies pertinaciter poteſtati radicis reſtiterunt, excepto vno caſu, quo vlcera faucium conſolidata; ita vt ad alia praeſtantiora, quae ſpem confirmarunt, transeundum eſſet. Non miror, quod non ſuffecerit caſu ſingulari, quo vuula et tonſillae conſumtae erant, oſſa naſi carie correpta et vlcera ichorem mali moris fundebant, praeuio ptyaliſmo bis excitato, licet initio leuamen afferret (CRICHTON *l. c. p.* 411.). Miror potius, quod idem cl. CRICHTON, qui ambiguum huncce euentum deſcribit, nec ſine elogio Vindobonenſium experimenta dimiſit, propriis ſuis ſerius Londini inſtitutis, ad contrariam partem transgredi coactus fuerit (ARNEMANN *Progr. de morbo venereo*, 1790. *p.* 11.).

Qui vere ex lue emerſerunt, vel modo leuati, in hisce omnium conſenſu poſt potum decoctum

copioſus ſudor praecipue noctu ſucceſſit. Sunt, quibus vberius lotium mouit. Initio curationis quidam aluum ſolutam inde experti ſunt, ſed poſtea ceſſantem et diaphoreſi et diureſi locum cedentem. Sedimentum in lotio vulgo apparuit, album, mucoſum (WERNER *Diſſ. cit. p.* 4.). Subinde effectum poſt doſin drachmarum duarum vel trium praeſtat, etiamſi quatuor vel ſex et ſupra dari poſſint (CARMINATI). Mitigat ſymptomata; inprimis dolores nocturnos, et diſſipat eos quandoque omnino. Nunquam dolores creat, ne in ſumme emaciatis et ſenſilibus, vt Guaiacum et Lobelia aliquando faciunt (IDEM). Ad iudicium CARMINATI, etiamſi inueteratam luem non ſanet, progreſſui tamen eius obicem ponit longe certius, quam omnia ligna et radices, quae antiuenerea cenſentur. Dignum igitur, quae recipiatur in ſuppellectilem medicam, et vlterius exploretur, an recidiuo malo auertendo par ſit, anne valeat tum, quando mercurius iners eſt, et anne in connubio mercurii plura praeſtet, quam hic ipſe ſolus.

Supra memini ſolatii aegrorum, vna cum lue venerea, arthritide vel rheumatiſmo correptorum. Hoc forſitan anſam dedit tentandi radicem in proxime

xime dictis malis, sola dum infestarent. In hisce satisfecit cl. HUNCZOWSKY saepe egregie, quum tamen in eius apud venereos administratione voto exciderit.

PTEROCARPVS.

LINN. *Syst. veg. p. 533. Gen. pl. p. 366.*

313. b.

(Vol. 2. p. 387. pone Trigonellam Foenum Graec.)

Pharm. SANTALI vel SANDALI RVBRI *Lignum.*

Pterocarpus santalinus; foliis ternatis subrotundis retusis glaberrimis, petalis crenatis vndulatis LINN. *Suppl. plant. p.* 318. Auctore cl. KÖNIG, qui ex patria specimen cum descriptione et ligno transmiserat, lignum hoc arbori praefixae tribuit LINNEUS iun. in *Suppl.* HERMANNO (*Mat. med. tom.* 1. *p.* 236.) non videtur omnino ignota fuisse; nam arborem indicat esse siliquosam floribus papilionaceis affinem. Sandalum rubrum RUMPH. *Herb. Amb. vol.* 2. *p.* 47. qui tamen stirpem ipsam non vidit, sed pleraque ab aliis recensita modo, praecipue ab HERBERTO DE JAGER, colligit propria diiudicatione vsus. Moutouchi suberosa AUBLET *Guian. vol.* 2. *p.* 742. *tab.* 200. huc a LINNEO iun.

ob similitudinem florum et fructus refertur. Arbor altissima in montibus Palicatensibus Indiae intra montes Hageri et Kair-Haevram et in Zeylanicis habitans (KÖNIG *l. c.*), in Golkonda, in Timor et insulis circumiacentibus (DE JAGER in VALENTINI *Hist. simpl. p.* 386.).

LIGNUM. Idem ac lignum Caleaturicum (teste DE JAGER *l. c. p.* 406.). Plura ligna rubra Indica perperam Santali rubri nomine veniunt. Santalum dictum ob conuenientiam odoris fragrantis cum reliquis lignis santalinis. Lignum, dum caeditur, odorem gratum spargit, tanto penetrantiorem, quo vetustior arbor est, quem odorem per tempus et exsuccum seruat, radendo renouandum. Pars vero vnice medullaris arboris in vsum trahitur dicto nomine, quae, prout seruatur, repraesentat frusta, secundum longitudinem sciſſa, compacta, rubra extus nigricantia fere, interne laetius rubra, fibris mox rectis mox vndatis. Censetur melius, quo floridius vel pallidius rubrum est. Saturatius rubrum, quale illud est, quod contusum venditur, vilius iudicatur, vel salino quodam additamento inquinatum.

Omitti commode posset ex medicaminum censu, nempe neque sensus neque mutationes in corpore

corpore morboſo magnam potentiam produnt. Vnus negat, aquam tingi exinde alio colore, quam in flauum inclinante (LEWIS *M. m. p.* 517.); alii contra affirmant, aquam inde obſcura (CARTHEUS. *M. m. vol.* 2. *p.* 545.), vel grata, rubedine (BERG. *M. m. p.* 906.) imbui. Hoc notare non ſuperfluum, quum teſte cl. LEWIS tingere aquam rubedine ligno Braſiliano, quod facile cum Santalo rubro confunditur, non vero huic datum ſit. Infuſum huius generis quidem inſipidum et inodorum, ſed extractum inde paratum, quod $\frac{1}{8}$ pendit, ſalſum et leviter adſtringens (CARTHEUSER; niſi de ligno Braſiliano loquatur) eſt; et ipſum infuſum vitriolo martis obſcurius fit. Spiritus vini autem auidius abſorbet tingentes partes ad $\frac{1}{4}$ circiter vsque. Adeo rubrum eſt extractum ſpirituoſum, vt tantillum eius magnam ſpiritus vini quantitatem rubro grato ſuffundat, non vero olea ſiue expreſſa ſiue deſtillata (HOFFM. *Obſ. phyſ. chym. p.* 71. qui reſinam illud vocat), excepto tamen ex horum cenſu oleo Lavendulae (LEWIS *M. m. p.* 518.).

In blanda adſtringendi efficacia tota eius virtus continetur. Arabes tam hoc, quam reliqua ligna ſantalina, exercitio artis dicarunt, ſubſcribente illis

illis ſubſequente aetate; vt de Indorum in eo collocata fiducia nihil commemorem, in dyſenteria cum Oryzae aqua, in mictione cruenta, vomitu ſanguineo (RUMPH *l. c. p.* 52.). Niſi omnino hodie excludatur, vix niſi coloris cauſa amplius fertur apud hosce, qui gratiam remedii vel artem celandi medicinam in rubedine quaerunt.

Pluris facienda in arte tinctoria eſt ad texta lanea et lintea, goſſypina, ſericea, coloranda, quod eo ſucceſſu ſub neceſſario additamento fit, vt aëris iniurias impune ferant (POERNERS *chem. Verſuche u. Bemerk. z. Nutz. d. Färbekunſt, vol.* 2. *p.* 96. *ſq.* VOGLER in CRELLS *chem. Annal.* 1790. *vol.* 1. *p.* 195.). Scriniarii quoque adhibent lignum pro ſuppellectili varia lignaria, frequentius in patria quam alibi, vbi pretium impedimentum ſtruit, et vix niſi opificiis teſſellatis locum concedit.

Succus ſpeciem ſanguinis draconis ſuggerit (LINN. *Suppl. plant. p.* 319.).

GEOFFROYA.

GEOFFROYA.

LINN. *Syſt. veg. ed. 14. p. 667. Suppl. plant. p. 378.*

313. C.

(Vol. 2. p. 387. pone Pterocarpum ſantal.)

Pharm. GEOFFROYAE JAMAICENSIS *Cortex.*

Geoffroya Jamaicenſis; inermis foliis pinnatis ſeptemiugis (ad quindena) cum impari, pinnis oblongo-ouatis acuminatis, racemis compoſitis terminalibus MIHI. Geoffroea inermis; caule inermi arboreo, racemis compoſitis SCHREB. in KLINGSOHR *Diſſ. de Geoffroya inermi eiusque cortice medicamento anthelmintico, pag.* 11. *Erlang.* 1788. Geoffroea Jamaicenſis inermis, Cabbage-bark tree or Worm-bark tree WRIGHT in *Phil. Tranſ. vol.* 67. *P.* 2. *p.* 512. *tab.* 10. Dicitur et wild Cabbage-tree, vt diſtinguatur ab Areca oleracea L. quae ſimpliciter Cabbage-tree vocatur. Geoffroea inermis; inermis foliolis lanceolatis SWARTZ *Prodr. nov. gener. et ſpec. veget. Ind. occid. p.* 106. Spigelia foliis oblongis obouatis nitidis pinnatis, cortice glabro cinereo, The Baſtard Cabbage-Tree BROWNE'S *nat. hiſt. of Jam. p.* 367. CHAMBERLAIN *on the efficacy of Cowhage in diſeaſes of Worms, Verſ. German. vom Stizolobium, p.* 21.

Arbor

Arbor procera, ſed trunco modice craſſo inſtructa, in Jamaica frequens, praecipue in planitie graminoſa depreſſiori parteque occidentali.

Ligno inſtruitur duro, vnde ad ea aedificiorum opera expetitur, quae duratione et firmitate inſigni opus habent (CHAMBERLAIN *loc. cit. p.* 20.). Nectaria alliciunt copiam apum aliorumque inſectorum. Sed in primis inclaruit cortice ſuo, cuius vis anthelmintica primum, quantum conſtat, in inſula Jamaica et quidem praecipue apud nigritas explorata eſt. Dein haec poſt pauca iſta, quae de eo a. 1755. tradiderat cl. DUGUID, Chirurgus olim Jamaicenſis (*Eſſays and Obſervations phyſical and lit. of Edinb. vol.* 2. impreſſ. *a.* 1770. *p.* 290.), eaque pariter pauca, quae cl. BROWNE (*Nat. Hiſt. of Jam.* 1756. *App. p.* 367.) de eo memoriae reliquit, in Britannia vberius innotuit litteris et commendatione cll. RUSH, med. Profeſſoris in Philadelphia (*Med. and phil. Commentaries, vol.* 1. 1773. *p.* 328.), MAC DONALD, Chirurgi Jamaicenſis (*l. c. vol.* 2. 1774. *p.* 96. *ſqq.*), ANDERSON (*l. c.* 1776. *p.* 84.) ex Jamaica Edinburgum praxin ſuam transferentis. Praecipue autem ibidem celebritatem ſibi acquiſiuit, poſtquam cl. WRIGHT (*l. c.*) ſtirpem botanica deſcriptione et icone

icone inſtrueret, id quod a. 1777. factum eſt, additis quae ipſe de virtutibus eius in Jamaica cognoverat. Succeſſerunt tempeſtiue experimenta medicorum Scoticorum et Anglicorum, nec absque effectu probo exſpectato, licet multi vehementiam in vomitu et alui purgatione cienda redarguerint (DUNCAN in *Comment. cit. vol.* 1.), alii in diureſi movenda (DONALD MONRO *l. c. vol.* 2.). Haec in medium prolata incommoda videntur vulgatiorem corticis vſum retardaſſe tam in Britannia quam extra eam, et in cauſa eſſe, vt vix hactenus in libris de materia medica adoptatus exſtet, nec, etiamſi in *Pharm. Edinb. a.* 1783. *p.*27. receptus, in *Londinenſi* a. 1788. locum obtinuerit.

Corticis memorantur duae varietates: alter cortex coloris eſt multo pallidioris, ſaporis ceteroquin fere communis, et vehementiorem effectum edit, ſcilicet alui deiectiones fluidas, nauſeam inſignem, tormina quin ſubinde deliquia animi mox poſt eundem ingeſtum (ANDERSON in *med. and phil. Commentaries, vol.* 4. *p.* 85.). Alter, qui vulgo praxin medicam in inſulis Americanis intrat, colorem obſcuriorem habet, quem cl. ANDERSON comparat cum colore Caſſiae ligneae; quidni Caſſiae caryophyllatae,

phyllatae, cui ſimilior eſt? Ingratum eſt, quod deſcriptiones auctorum de genuino cortice tantopere varient, et quod et ſpecimina, quae poſſideo, inter ſeſe haud parum diſcrepent; vnde ſucceſſus in medicina ipſa ſubinde ambiguus euadit. Ampliſſima deſcriptio corticis eſt, quam cl. CHAMBERLAIN, qui ipſe in Jamaica fuit (*l. c. p.* 19.), dedit, nimirum eſſe cinereum et ſubinde rubri vel ferrei coloris maculis diſtingui, epidermidem deglubi facile, corticem ſubiectum, ſi ſiccus euaſerit, referre: ferrum rubigine correptum et ſuperficiem internam eſſe cineream, comparatque eam quoad externum habitum cum cortice Caſcarillae. Hae notae ſatis bene quadrant in ſpecimina iſta, quae ipſe clar. WRIGHT olim ſecum tulerat ex Jamaica et mecum liberali manu cum tot aliis materiae medicae et florae Jamaicenſis cimeliis communicauit. Addo, ſpecimina ab eo mihi miſſa, conuexa pedalem aſſequi longitudinem, diametro pro aetate rami differre, item craſſitie, quae aliquando lineam ſuperat, epidermide demta ſuperficiem externam corticis minutis colliculis exaſperatam eſſe, internam ſubtiliter ſtriatam, fruſta quaedam vtrinque plane cinerea vel chalybeo colore tincta, alia extrinſecus vel profundius ferruginea comparere, texturam corticis

eſſe

eſſe fibroſam et modice tenacem. Recens detractus ſaporem mucilaginoſum dulcem et inſipidum prae ſe fert, odorem autem ingratum ſubnauſeoſum, etiam in decoctione ſuperſtitem, vnde et arbor Bulge-water tree vocata eſt (WRIGHT). Amaricantem ſubauſterum reperio corticem iam mihi praeſentem. Diſcrepat valde ab hacce deſcriptio iſta cl. BONDT (*Diſſ. de cortice Geoffroeae Surinamenſ. p.* 17.), qui Jamaicenſem corticem innuit interne Rhabarbarum referre fere, vel colorem ex flauo et viridi mixtum habere, vbi vero lignum tangat, flauo fuſcum eſſe, ſaporis valde amari. Eiusmodi ſpecimina quoque poſſideo, ſed non dubito eadem ſpuria pronunciare, comparando ea cum Wrightianis. Deglubitur cortex de ramis non tam annotinis, quam biennibus vel triennibus.

Diſtinguunt Indi inter arborem maſculam et foemineam, quarum illa debilior vi vermifuga; in quo autem verum diſcrimen arborum harum conſiſtat, hactenus euinci nequit: vtrum varietates an ſpecies adeo diuerſae ſint (Vid. de hac re BONDT *Diſſ. cit. p.* 14 *et* 104. et CHAMBERLAIN *l. c. p.* 20.).

Cortex, prout aſſeruatur, ſenſuum ſcrutinio ſubiectus, pauca modo effectus indicia prodit. Coniectura

iectura fert (WRIGHT *l. c. p.* 509.), narcotica vi efficacem esse; nec aduersatur, quod aluum expediat, quum id in quibusdam aliis narcoticorum exemplis pariter contingat. Manifestius sensus vellicat praeparatione varia subactus.

Etenim aqua eius destillata subacris est, odore subnauseoso imbuta. Qui odor decocto, quod saturatione fuscum euadit, vt dixi, pariter inest. Inspissando illud ex corticis drachmis sex extracti aquosi primi grana sexaginta sex eruuntur, amari, tum nonnihil acris. Tinctura cum spiritu vini rectificatissimo et eadem, quam dixi, quantitate corticis parata, colorem vini Rhenani generosi habet, et extracti spirituosi primi grana viginti octo praebet, modice amari, acris tamen haud parum. Acrimonia singulorum tenacius ori inhaeret, praecipue autem extracti spirituosi secundi, quod adeo Hydropiperi vix acrimonia cedit. Arctus nexus inter gummosas et resinosas partes obtinet. In miscela cum solutione aquosa vitrioli martis enascitur ex puluere color purpureus parum lutescens, neutiquam vero niger. (Hasce aliasque encheireses tradit cl. KLINGSOHR *Diss. cit.* §. 6. 7.)

In lumbricis necandis et expellendis potestas eius nominatim explorata. Laborant hisce magna caterua

caterua nigritae inſularum Americanarum, ſed ſaepiſſime abigere iſtos hocce cortice ſuccedit. Nec dubitatur etiam infantibus eundem ingerere (MAC DONALD in *med. et phil. Comment. vol. 2. p. 96.* WRIGHT *l. c.*). Subinde tamen irrita reddunt experimenta ſua pertinacia (CHAMBERLAIN, *p. 30.*), vel aſſueſcit natura medicamini (WRIGHT *l. c. p. 510.*), vt vel ad alia diſcedere oporteat, vel alia commoda connubia facere. Qui de nauſea, vomitu, alui purgationibus fortioribus aliisque incommodis queruntur ſub vſu obuiis (*Med. et phil. Comment. vol. 1. p. 329.* WRIGHT *l. c. p. 511.*) confuſione forſitan corticum ſibi imponi paſſi ſunt, vel doſi nimia nec aetati opportuna. Vbi nigritarum vel ignorantiae vel temeritati res committitur, non mirum delicti poenas aegros luere. Commune et habet hic cortex cum aliis remediis, vt initio aegrius feratur, hinc plerumque initio vomitiones aluique deiectiones poſtea non percipiendae, dum in progreſſu natura eidem aſſueſcat. Rarior eſt obſeruatio, illum, loco excretionum dictarum, diureſin potentius pellere (DONALD MONRO in *med. et phil. Comm. vol. 2. p. 98.*). Tanto maioris intereſt modum exhibendi illum probe noſſe.

Confert initium parua doſi facere et eandem augere, donec aeger nauſeam percipiat. In pulue-

rem cortex facile conteritur, et ſpeciem pulueris Jalappae prae ſe fert. Homo robuſtus eius initio grana triginta, iuuenis grana viginti, infans biennis vel triennis gr. decem fert, infans anni vnius dimidium, quod valet et de reliquis praeparatis in hac aetate (WRIGHT, *p.* 509.). Hac forma datus praecipue cito aluum laxat, ſed non aeque certo vermes tum necat, ac in decocto. — Decoctum parari poteſt ex corticis vncia vna in vnciis triginta duabus (a quart) cocta, donec colorem ambrae vel vini Maderaici aſſumat (WRIGHT), vel (ſecundum conſilium DONALDI MONRO in *med. and phil. Comment. vol.* 2. *p.* 96.), donec ſuperſint vnciae octo (boiled to half a pint). Colato liquido ſaccharum additur. Huius robuſtus quatuor cochlearia capiat, iuuenis tria, infans dictae aetatis vnum (WRIGHT). Mane per tres vel quatuor dies capiantur doſes dictae (CHAMBERLAIN *l. c. p.* 23.), niſi neceſſitas requirat, vt diutius vſus continuetur in octo vel nouem doſes vsque, quod rarum eſt (ID.). Placet et decocti alia dandi ratio, ſcilicet ex corticis vnciis duabus et dimidia et aquae quartis duabus ad libram ciuilem vnam et dimidiam coctis, cuius colatae primo mane adulto detur cochleare vnum, ſecundo cochl. vnum et dimidium, ſenſim aſcendendo ad cochlearia quatuor

tuor vel quinque et continuando octo vel nouem diebus (ANDERSON in *Comment. cit. tom.* 4. *p.* 87.). Decocti creberrimus vſus fit in America et efficaciſſimus, ſed non diu ſeruari poteſt, antequam corrumpatur. — Syrupus ex hocce dupla quantitate ſacchari addita fit, ſeruarique hic impune per aliquot annos poteſt, et capi eadem doſi, ac ipſum decoctum (WRIGHT). Eſt (RUSH *Comm. cit. vol.* 1. *p.* 328.), qui hanc formam reliquis corticem dandi praefert. — Extractum euaporatione decocti in balneo mariae conficitur. Tanta huic efficacia inſidet, vt nonniſi granis eius tribus adultus indigeat, et grana quinque robuſtum vehementius afficerent et pluries in eo aluum ſoluerent, dein tamen grana modo decem eundem effectum exſererent (WRIGHT *l. c.*). Cl. WRIGHT non meminit neceſſitatis vel ſubiungendi vel interpolandi purgantia. Commodum tamen aliis viſum, poſt vſum decocti per plures dies continuatum doſin Jalappae cum paucis granis Calomelanos ſubiungere, vnde plerumque vermes feceſſerunt vel viui vel mortui (ANDERSON *l. c. p.* 88.); vel interſerere Jalappam, Rheum, ſal Glauberianum, vel quod praeſtat, olei Ricini vnciam vnam. Die autem, quo capiatur purgans, oportet corticem Geoffroyae huius omittere (CHAMBERLAIN *l. c. p.* 23.).

Multa vero incommoda exſurgunt, ſi aqua frigida bibitur durante effectu huius medicinae, vt: nauſea, vomitiones, febris, delirium; item ſi doſis modum exceſſit. Tum copia aquae calidae ingeſtae eluendus eſt ventriculus, multum illico olei Ricini purgandi ſcopo hauriendum et ſuccus Limoniorum large potui vulgari admiſcendus, cuius vis hic, vt acidorum cum opio iuſto largius capto, ſumma (WRIGHT *l. c. p.* 510.) eſt. Caſu dubio in febribus, quae corticem Peruuianum ferunt, e re eſt vtrumque corticem commiſcere, item, quando exeunte febre ſuſpicio vermium latentium ſeſe exſerit (WRIGHT in *Lond. med. Journ.* 1787. *p.* 256.). Notatu digniſſima ſunt experimenta, ſub moderamine cl. WENDT Erlangae (KLINGSOHR *Diſſ. cit.* §. 10.) inſtituta in infantibus quatuor ad nouem ſupraque annorum forma pulueris cum ſaccharo, vel pilularum ex extracto, item ſubinde in miſcela Rhei et ſalini inſtituta, ex quibus apparet, corticem hunc lumbricos quidem et aſcarides, neutiquam vero taeniam (*l. c.* §. 11.), ſubigere.

---

313. d.

Pharm. GEOFFROYAE SVRINAMENSIS *Cortex.*

Geoffroya Surinamenſis; inermis, foliis pinnatis quadriiugis cum impari, pinnis oualibus obtuſis, racemis compoſitis, MIHI. Condidi hancce deſcriptionem ex ampliori cl. BONDT, quae comparet in EJUSD. *Diſſ. de cortice Geoffraeae Surinamenſis cum tab. Lugd. Bat.* 1788, qui ipſe tamen non viuam plantam examinauit, ſed ramulos floriferos et foliiferos vel ſpiritui vini inditos vel ſiccos. Geoffraea Surinamenſis; inermis, foliolis oualibus obtuſis ſ. retuſis, carina dipetala BONDT *l. c. p.* 13. Wewe Indis, Blakke Cabbes vel Wormhoude, i. e. Cortex anthelminticus, Nigritis.

Corticis prima notitia debetur Americano cuidam ſacerdoti et medico, nomine MACARI, qui ipſe eodem a. 1770. ſeruo nigritae, a vermibus conuulſo et occoecato, auxilio fuit. Hunc ſalutarem effectum conſpiciens cl. VAN. STUYVESANT, qui praxin medicam tum in Surinamia exercuit, a meritiſſimo NEPUEU, tunc Surinamenſis coloniae Gubernatore, precibus impetrauit, vt ſoluta liberaliter pecunia eiusdem cognitionem redimeret. Sic ad experimenta ipſius dicti medici res proceſſit. In Europa vero

primum cortex in manus pharmacopolae Vltrajectinii JULIAANS peruenit, vna cum exemplis ipſius ſtirpis; vnde copia facta fuit cl°. VOLTELEN, Profeſſori medicinae Lugduno-Batauo, JULIAANS M. D., DEIMAN, RUMPEL aliisque medicis Belgicis, illum apud aegros bene multos explorandi. Acceſſit horum a cl. BONDT collectis hiſtoriis numeroſis proprium eius in rimando cortice eiusque ſtirpe quoad varios reſpectus laudabile ſtudium.

Cauendum maxime, ne confundatur cum cortice quodam a nigritis Tinkihoude dicto, qui inſtar cocculorum Indicorum piſces inebriat; nec minori noxa venditus fuit ſub veri nomine cortex Mezerei (BONDT *l. c. p.* 18.). Genuinus cortex, ex trunco vel ramis detractus diſcinditur in fruſta longitudinalia plana, pedem ſupraque longa et pollices aliquot lata, ponderoſa, craſſitiei notabilis, et diuerſae vel pro arboris aetate vel parte, a qua ſeparatus fuit. Colorem habet extrinſecus cinereum ex lichenibus innatis, quibus ſeparatis epidermis comparet rubra, purpurea fuſca intermixto cinereo pro varia aetate. Sub hacce compages conſpicitur filamentoſa, lamelloſa coloris ferruginei fuſceſcentis cum intermixtis ſtriis maculisque profundius coloratis rubris fuſcis.

Trans-

Transuerſali ſectione ſplendet et variegatus eſt. Prope lignum colore tingitur atro-purpureo, vel variegato vel punctis albicantibus interſperſo. In puluerem contritus exhibet colorem pallide cinamomeum. Odoris expers, niſi recens, qui nauſeoſum odorem ſpirat, ſaporis leuiter amari et nonnihil auſteri: manifeſtior tamen amarities ſentitur in ſtrato atro purpureo, qui cortici contiguus eſt (BONDT).

Deſtillatione humida prodit aqua oleo omni carens etſi nonnihil lacteſcens, odoris nauſeoſi, ſaporis fatui (BONDT *l. c. p.* 20.). Decoctum aquoſum ſaturatius poſt colationem fuſco rubrum eſt. Protrahitur autem coctio per duas ſaltim horas, vt omne efficax eruatur. Extractum inde paratum ſaporem valde amarum et acerbum habet, et ſub inſpiſſationem ſpirat odorem amygdalarum amararum. Vnciae corticis octo erogant extracti huius mollis inſtar mellis vncias vnam cum drachmis duabus praeter pellicularum drachmas ſupra tres. Tinctura ſpirituoſa profunda rubra reſinam dimittit ex corticis vnciis octo, ponderis drachmae vnius cum granis viginti quatuor friabilem amaricantem. Terrae rhabarbarinae ſ. ſelenitis ex terra calcarea et acido Acetoſellae, quaelibet vncia corticis continet grana

decem (BONDT). Taceo ea, quae deſtillatione ſicca eruta fuerunt (BONDT *l. c. p.* 18. *ſq.*), vtpote minus vſui medico accommodata.

Pleraque experimenta in lumbricis inſtituta ſunt, vt tamen etiam aſcaridibus cortex infenſus ſit, quin caſu ſingulari taeniam fruſtulatim vel per articulos expulerit (*l. c. p.* 89.). Summam vero vim exercet in lumbricis necandis et exturbandis, qua in re vix efficacius aliud agnoſcit remedium, et nociuo omni effectu caret, modo prouideatur. Iuuat et tum, quum multa anthelmintica fruſtra antea tentata fuerunt (*l. c. p.* 54. 58. 62. 81.). Vna cum vermibus pituitae immenſam molem ſurſum vel deorſum (*p.* 40.) eliminat, vt et fuerit, qui in hac re praecipuam vim quaereret (DE MAN *l. c. p.* 65.). Sic tamen nidi verminoſi efficaciſſime deſtruuntur, et praeuertitur, ne vermium noua pullities fiat. Praeter hasce euacuationes, quarum alui ſolutio modica crebrius incidere ſolet, lotii vias manifeſtius afficit. Nempe aliquando impetuoſe mictionem ciet et moleſtiſſimum veſicae teneſmum et ſtranguriam ſubinde creat (VOLTELEN *l. c. p.* 40.). Quum mortui ſaepe vermes cortice capto ſecedant et aliquando viui protinus fugam eo ingeſto capiant: videtur viroſa potius

tius quadam natura ipſos vermes aggredi, quam euacuando effectum ſuum praeſtare. Vtut vero tutum ſit, aliquando tamen turbas haud ſpernendas excitat, nauſeas ſcilicet et vomituritiones, item anxietates nonnunquam diras (VOLTELEN *l. c. p.* 41. RUMPEL *l. c. p.* 65.). Contigit hoc vel a iuſto maiori doſi, aut aluo ſtricta, nec ſub eius effectu ſoluta, item in corporibus ſtrictioris habitus. Laxa contra et pituitoſa corpora, vti infantum, minus hisce incommodis opportuna ſunt. Moleſtus eſt quoque aliquando in ſenſilioribus veſicae teneſmus. Et ipſa muci inteſtinalis per anum iactura tormina aliquando ſuſcitat, alui teneſmos cum ſtriis ſanguineis muco intermixtis (VEIRAC apud BONDT *p.* 73.).

Varia, quae ſub adminiſtratione corticis huius contra vermes ſeſe exſerunt phaenomena, anſam dederunt adhibendi eam in variis quoque morbis chronicis, vermium ſodalitio carentibus. Nec euentus ſpem fefellit. Etenim valuit, vbi labes gaſtrica, cruda, pituitoſa ſubfuit, in colluuie feroſa, ſolidorum relaxatione, humorum inertia, ſpeciatim in obſtructionibus lentis, febre quartana, leucophlegmatia, anaſarca, chloroſi, nephritide pituitoſa, aſthmate humido mucoſo (VOLTELEN apud BONDT *l. c. p.* 40.

p. 40. 74.). Ita in tuſſi conuulſiua et numerus et vis inſultuum deſaeuiit, et ſcreatus pituitae leuati ſunt (*l. c. p.* 74.). In hydrope tàm anaſarca, quam ſaccato ſaepe quidem fruſtra tentatus, ſaepe emolumentum dubium praeſtitit; ſed viſa tamen eiusdem cum aliis hydragogis miſcela idonea (*l. c. p.* 75.). In vniuerſum in hoc cortice praeter incidendi et attenuandi vim inſignem tonicam agnoſcit inclytus Haaganus medicus A THUESSINK (in *litt.* d. 25. Aug. 1790. ad cel. BLUMENBACH, ab hocce mihi amice oblatis).

Mutari poteſt forma modusque corticem huncce dandi pro voluntate aegri multipliciter. Nemo exempla vberiora huius rei dedit, quam cl. VOLTELEN. Acquieſcere tamen licet decocto, vtpote ſatis efficaci, cuius formula eſſe poterit haec. ℞ Cort. Geoffr. Surinam. ʒiij Coqu. in Aqu. comm. q. ſ. colat. ℥viij add. Aquae flor. Naph. v. ſimil. ℥j M. Adultus huius totum pro doſi ſumat mane; ab anno 12 ad 20 duae tertiae partes conducunt; ab anno 6 ad 12 dimidium; pueris a 2 ad 6 vna tertia ſufficit. Intra quatuor dies vermes plerumque ſecedunt, quodſi vero non contingit, expellente opus eſt (VEIRAC apud BONDT, *p.* 67.). Quibusdam placuit decoctum

ſatura-

ſaturatius exhibere e. c. vt pro colaturae libra vna corticis vnciae duae ſumerentur (*l. c. p.* 43. 82.), vel pro colaturae vnciis octo, corticis vncia vna (*p.* 53.). Sponte patet et hic ſine limato medici iudicio aegrum ſalutari euentu potiri non poſſe. Syrupi grati e. c. Syrupi corticis aurantiorum additamento palato magis conſulitur. — Cl. A THUESSINK (*loc. cit.*) aquae ſpiritum vini pro decocto addit, ſcilicet ita vt corticis huius vnciae duae coquantur in aquae pintis duabus (puto Gallicis) additis ſpiritus vini vnciis quatuor per quatuor horas, donec pinta vna circiter remaneat. Huius primo die vnciae duae ter per ſubſequentes horas mane exhibentur, vnde duae vel tres modo alui deiectiones plerumque cum exigua nauſea; ſecundo die, dum eadem quantitas praebetur, manifeſtior nauſea incidit, raroque aeger vomit, ſed foeces alvinae pituitoſae redduntur; tertio die reliquum per cyathos capitur, vnde vnus vel alter vomitus cum deiectionibus pituitoſis et verminoſis (ſi vermes praeſto ſunt); quarto die purgans rudius ex reſina Jalappae et Calomelano offertur, quod ipſum immenſam copiam pituitae et vermium necatorum euacuat in ſolatium aegri haud mediocre. Et ſucceſſit haecce medelae ratio reliquis anthelminticis irrito adhibitis.

Extra-

Extractum aquoſum ad grana viginti quatuor admitti poteſt; quod ipſum vel teritur ſacchari eadem quantitate, vel aqua Menthae ſoluitur, vel in pilulas compingitur (Vid. e. c. BONDT *Diſſ. p. 43. ſq.*). Valde extollitur extractum ſpirituoſo aquoſum in affectionibus pituitoſis, ſcrophulis et obſtructionibus glandularum (THUESSINK *l. c.*). — Locus quoque eſt tincturae ex corticis vncia vna et ſpiritus vini vnciis octo ad guttas ſexaginta ſupraque. — Item reſinae ſaccharo mixtae, infantibus a gr. tribus ad octo, adultis ad ſcrupulum vnum vsque. — Puluis rarius exhibitus fuit e. c. cum extracto Abſynthii in pilulis, quo tamen validius viſum electuarium ex puluere hoc et robe Ribeſiorum (BONDT, *p.* 91.). — Prodeſt etiam infuſum vinoſum. — Ad debellandas aſcarides plurimum confert corticem in clyſmate exhibere ex corticis vncia vna in aqua ad colaturam vnciarum ſex cocta et addita mellis vncia vna (*l. c. p.* 45.).

Prouti vero, vt ſupra iam innui, niſi ſola hacce medicina vermes eliminari queant, e re eſt quarto die laxans ſubiungere, e. c. ex Rheo: ita artis pariter eſt, in chronicis malis combinare cum cortice ſecundum conditiones diuerſas varia commoda, quorum

et exempla nonnulla ſuppeditaui. Alia auxilia deſiderat vehementior ipſius medicaminis effectus, anxietates, nauſea, vomitus, quibus vel diminuta doſis, vel purgans additum vel aromata, carminatiua blanda, antiſpaſmodica ſubueniunt; ſicut emollientia mucilaginoſa et oleoſa moleſtias viarum vrinariarum tollunt.

MYROXYLON.

LINN. *Suppl. plant. p. 34. Syſt. veg. ed. 14. p. 395.*

315. b.

(Vol. 2. p. 399. pone Caſſiam Fiſtulam.)

Pharm. PERVVIANVM *Balſamum.*

Myroxylon peruiferum; LINN. *Suppl. pl. p. 233.* Hoitziloxitl HERNAND. *Theſ. rer. med. nov. Hiſp. p. 51. c. fig.* Cabureiba PIS. *Ind. Hiſt. nat. et med. p. 119.* Arbor in regno Peruuiano, Braſilia, Terra firma, Mexico, habitans.

Cl. MUTIS primus characterem botanicum determinandi anſam dedit, ramulo foliis floribusque inſtructo ex Terra firma ad LINNEUM iun. miſſo; antea enim ad medicamina ignotae originis hoc balſamum referebatur. Ferax arboribus balſamum fundentibus America auſtralis gignit in hoc numero arboreni,

arborem, Houmiri balſamifera cl°. AUBLET (*Hiſt. des plantes de la Guiane Francoiſe, tom.* 1. *p.* 564.) et Terebinthus procera balſamifera rubra cl. BARRERE (*Eſſai ſur l'hiſt. nat. de la France equinoxiale, p.* 108.) dictam, quae ſimile Peruuiano balſamum ſtillat per corticem, colore rubro et odore ſtyracem aemulans.

Duplex nomine Balſami Peruuiani venit, album et nigrum.

Album rariſſime in officinis noſtris praeſto eſt. Elicitur inciſo cortice parca quantitate tenax ſubalbidum (MONARD. in CLUS. *exot. p.* 302.). Senſim ſolideſcere et fragile fieri ſicque intra corticem fructus cucurbitae transferri lego (LEWIS *M. m. p.* 125.). An hocce vere ex praecedente temporis mora enatum, an potius peculiarem ſpeciem conſtituit, (quorſum videtur inclinare NEUMANNUS in *Chym. med. vol.* 2. *P.* 1. *p.* 231.), Balſamum Peruuianum ſiccum, Gallis *Beaume en coque* dictum? Odoris fragrantioris eſt et gratioris altero, et cenſetur minus calidum et purgans altero. Gutta calidae aquae inſtillata mox inſtar Opobalſami per ſuperficiem aquae ſe diſpergit, et cuticulam format, quae facile demitur.

Nigrum hoc praecipue loco perpendendum. Coloris ex nigro rubentis eſt, dum vitro illinitur pellu-

pellucidi, denſitate ad ſyrupum brunum vulgarem accedit, odoris ſuauis fragrantis ſtyracini, ſaporis acris calidi amaricantis. Saepe arte lucri cauſa effingitur. Fide cl. HERNANDEZ et hoc (fuluo nigrum vocat) inciſione corticis euocatur. Sed aliam originem etiam agnoſcit, ſcilicet coctione conciſorum ſurculorum cum aqua, ex cuius ſuperficie dein aufertur; id quod perpetuo fieri in hoc ramulis imo trunco comminutis, MONARDES, (*l. c. p.* 302.) edocet. Contra hoc coctionis artificium id dubium mouet, quod portio balſami incidens in aquam feruidam ſeſe diſpertiat in duas partes, quarum vna maior fundum petat, altera ſubtilior ſaporis penetrantis per ſuperficiem ſeſe diſpergat (HOFFM. *Opuſc. med. p.* 307.). Vnde forſitan alia quam dicta encheireſis pro eo obtinendo adhibetur.

Calefactum balſamum ardet flamma admota. Diuturna ſtatione in fundo vaſis generantur cryſtalli ſalinae, quae ſolutae aqua flores Benzoes mentiuntur (CRELLS *chem. Journ. P.* 1. *pag.* 58.). Spiritu vini facile ſoluitur. Connubium oleorum deſtillatorum facile intrat, ſed reſpuit miſcelam cum expreſſis vel pinguedine animali. Aquae fundum petit, nec niſi mucilagine quadam vel vitello

oui addito vnionem cum illa ſubit: attamen aqua cum balſamo hoc conquaſſata impraegnatur partibus odoris. Non ſatis conſtans connubium praeſtat ſaccharum, ſi eo excipitur. Deſtillatione cum aqua dat ponderis ſui $\frac{1}{16}$ olei deſtillati, coloris rubicundi, odoris fragrantis et ſaporis pungentis. Deſtillationi ſiccae debemus oleum empyreumaticum ex flauo rubrum, aquae ſupernatans, cui ſuccedit craſſius ponderoſum (HOFFM. *l. c. p.* 307.).

Balſamorum fama prout in vniuerſum ſeriori-bus temporibus valdopere imminuta, ita et huius balſami. Laudes ſimiles tulit, quales alibi de Balſamo Copaiuae attigi (*Vol.* 4. *p.* 51. *ſq.*), vt vel hocce nomine liceat eſſe breuioribus. Quales Peruuianus nominatim olim reportauerit, vel vnice interprete FRIDERICO HOFFMANNO (*Diſſ. de balſamo Peruv. l. c.* inde a *p.* 309.), graui alias viro, cognoſci poteſt, vtne mentionem faciam praeconiorum, quae ex patria balſami commeatu iuſto liberaliori profluxerunt (V. HERNANDEZ, MONARDES, PISO). Reſpiciunt hae et vulnerariam virtutem, qua recentia vulnera conſolidare absque ſuppuratione ſubſequente et cicatricis veſtigio fertur. Locum habet hoc, vt alia balſama, quando progenies carnis

carnis tenellae nimis lente ſuccedit, et haecce igitur arte acceleranda eſt. In primis vero hoc celebratum ad arcenda et lenienda ſymptomata atrocia, quae ex laeſis tendinibus vel neruis conſequi ſolent, dum leniter calefactum vulneri inſtillatur, dein ſpathula calefacta admota curatur, vt vndique ſeſe diffundat; ſi nimis arctum vulnus eſt, dilatatio adeo eius requiritur; inuoluendum vero poſtea eſt totum membrum cataplaſmatibus aut epithematibus, fouendum quoque oleoſo blandiſſimo (SWIETEN *Comment. vol.* 1. *p.*242.). Sic hoc balſamo applicato vulneri ſpaſmus atrox et triſmus ex laeſione tendinis Achillis, in quo opium fruſtra tentarunt, ſedatus, et idem vltra drachmae doſin ſaccharo exceptum et primum ter dein bis quotidie, donec tres vnciae conſumtae eſſent, ingeſtum conuulſiones, ex cohibita excretione cutanea exortas, ſubito ſopiuit (KIRKLAND'S *Treatiſe on childbed fevers, p.*28. *Caſ.* 5. *p.* 32. *Caſ.* 6.). Colicae pictonum dolorem ſuſtulit SYDENHAMUS (*Proc. integ.* in *Oper. p.* 605.), guttis huius balſami viginti, triginta vel quadraginta, ſacchari cochleari vno inſtillatis et bis vel ter de die captis; paralyſis vero inde non ceſſit. Haec ſpecies elaeoſacchari vel et ſyrupus ex balſamo factus in aſthmate pituitoſo efficaciam egre-

giam praeſtitit (HOFFM. *l. c. p.* 311.). Quicquid in hisce boni perpetrat, videtur ſtimulante poteſtate praeſtare, qua neruos vellicat et vaſa irritat.

PRAEPARATA ET COMPOSITA.

ESSENTIA BALSAMI PERUVIANI *Ph. Würt. p.* 78. Digeſtione paratur. Vires, adſcriptae in vlceribus externis et internis, ſeculi noſtri iudicio non accommodatae ſunt. Nec pro roborando ſtomacho fidem habet calidum remedium.

SYRUPUS BALSAMICUS *Ph. W. p.* 204. Ex Julapio roſato et eſſentia nuper dicta. Iisdem laudibus, quales dixi, condecoratus.

SPIRITUS BALSAMI PERUVIANI *Ph. W. p.* 188. Deſtillatione cum alcohole vini addito ſale tartari. FR. HOFFMANNI (*l. c. p.* 206.) encomium celebrauit tanquam praeſtantiſſimum in neruorum et cerebri item glandularum affectionibus frigidis. Sed nec hocce conſtantiam habuit.

BALSAMUM LOCATELLI *Ph. W. p.* 29. BALSAMUM APOPLECTICUM *Ph. Würt. l. c. p.* 28. EMPLASTRUM STOMACHICUM *l. c. p.* 73. ESSENTIA BENZOËS COMPOSITA *l. c. p.* 78.

?TO-

? TOLVIFERA.

LINN. *Syſt. veg. p. 331. Gen. pl. p. 102.*

316. b.

(Vol. 2. p. 404. pone Guilandinam Moringam.)

Pharm. BALSAMVM TOLVTANVM.

Toluifera balſamum; LINN. *Spec. pl. p.* 549. Balſamum Tolutanum, foliis ceratiae ſimilibus C. B. Conf. Toluifera JUSSIEU *Gen. pl. p.* 372. Arbor in Americes prouincia Tolu pone Carthagenam ſita proueniens.

Nondum rite botanicis cognita, ſed celebris non ſolum Indis (MONARD. in CLUS. *exot. p.* 304. *ſq.*), verum et exteris ob balſamum, quod fundit. Praefertur ob hocce culta et domeſtica. Colligitur illud ſauciato arboris cortice, qui tenuis eſt, intra ſuppoſita et arbori annexa cochlearia ex cera nigra illarum regionum confecta, ex quibus in alia vaſcula effunditur (MONARD.). Qui ſponte exigua quantitate erumpit liquor balſamicus in terram decidit absque vſu. Transfertur ad nos alter in dimidiatis teſtis cucurbitarum exiguarum. Nam licet initio tenax liquidum referat, ſenſim indureſcit, qua natura facile diſtinguitur a reliquis exoticis

balſamis, quae officinae ſeruant. Balſamum hoc coloris eſt rubicundo aurei, pellucidum, aetate fragile, vt digitis in puluerem conteri queat, cuius fragilitatis miror MONARDEM non meminiſſe, odorem ſpargit gratum inclinantem ad citreum, maſticatione emollitur et dentibus adhaereſcit. Igne liquatur et flammam concipit grato fumo. Aqua illud quidem non ſoluit, attamen per duas vel tres horas cum eo cocta apparatu tecto recipit fragrantem eius odorem; prout quoque deſtillatione aqua impraegnatur odorifera eius parte. Requiritur ideo mucilaginis adiumentum, vt perfectum connubium fiat, ſolutione lacteſcente. Spiritu vini perfecte ſoluitur. Facile ſeſe commiſcet oleis deſtillatis, difficilius expreſſis et adipe. Deſtillatione absque aqua prodit non ſolum oleum empyreumaticum pallidum et profundioris coloris, ſed ſubinde exigua portio ſalinae materiae, floribus Benzoës natura ſimilis.

Taedet transſcribere virtutes de balſamo de Copaiua et Peruuiano memoratas, a quibus eo tantum natura differt, quod blandius eſt, nec ita calefacit et ſtimulat. Laus eadem ceteroquin et vituperium idem locum habet. Indicatae ſimul optimae

mae illud vſurpandi viae ſunt; nec doſis ex dictis difficultatem parit.

PRAEPARATA ET COMPOSITA.

Britannicis medicis in pretio eſſe, teſtantur formulae nouiſſimis adeo pharmacopoeis inſertae.

TINCTURA BALSAMI TOLUTANI *Ph. Lond.* 1788. *p.* 92. TINCTURA TOLUTANA *Ph. Ed.* 1783. *p.* 121. Digeſtione balſami cum ſpiritu vini rectificato.

SYRUPUS TOLUTANUS *Ph. Lond. p.* 115. Aquae cum balſamo coctae et colatae ſaccharum admiſcetur.

SYRUPUS BALSAMICUS *Ph. Edinb. p.* 192. Ex ſyrupo communi et tinctura tolutana.

347. b.

(Vol. 3. p. 106. pone Clematidem rectam.)

Pharm. VITALBAE *Folia.*

Clematis Vitalba; foliis pinnatis, foliolis cordatis ſcandentibus LINN. *Spec. pl. p.* 766. α. Clematis latifolia integra JO. BAUH. *Hiſt. tom.* 2. *p.* 125. β, Clematis latifolia dentata J. B. *ibid.* Variat foliolis integris et inciſis ſaepe in eodem individuo; hinc quidam haecce diſcrimina non curant. Icon: BESLER *Hort. Eyſtett. aeſt. ord.* 6. *tab.* 4. *f.* 3. JACQUIN *Flor. Auſtr. tom.* 4. *tab.* 308. Partes fructificationis microſcopio indagatas ſiſtit VON GLEICHEN in *auserl. microſc. Entd. tab.* 53. 54. Planta perennis ſarmentoſa, ſenſim truncum lignoſum baſi craſſum formans, crebra in auſtralioribus Europae regionibus ad ſepes, locis lapidoſis, acclivibus.

Quae iam dudum elanguerat exiſtimatio eius medica reuiuiſcere iam incipit. Acris haud parum ſtirps. Folia enim recentia linguam et fauces ardoris ſenſu afficiunt, ibidemque facile veſiculas cient et cutem exulcerant. Siccatione miteſcunt, vt tamen etiam ex ſiccatis faucium ardor enaſcatur, ſapore ceterum ex acido ſubdulci et adſtringente.

Externa

Externa recentium applicatione cutis ruborem et veſicas contrahit. Quod in lucrum ſuum mendici vocant, exulcerantes crura foliis adultioribus impoſitis, vnde l'Herbe aux gueux haec ſtirps dicta fuit (SAUVAGES DE LA CROIX in *Mem. de l'ac. R. d. ſc. de Paris* 1739. *p.* 473.). Guſtatio aliarum partium ſtirpis acre latens pariter prodit (MÜLLER *Diſſ. de Clematide Vitalba* L. *eiusque vſu medico, Erlang.* 1786. *p.* 9.).

Aqua ex ſiccis foliis deſtillata lacteum colorem gerit ob oleum eſſentiale, quod licet prae exigua mole non poſſit ſeparari, in ſuperficie tamen ſeſe prodit colore flauo inſtructum, vrentis ſaporis. Aqua ſpirat odorem aquae Anemones Pulſatillae, et paullo lentius ardorem in faucibus ſuſcitat. Ex herbae vncia vna extracti aquoſi primi fuſci, ſaporis ingrati dulceſcentis, ſaliuam prouocantis vncia dimidia, granis quatuor exceptis, eruitur; et ex eadem quantitate extracti ſpirituoſi primi fuſco vireſcentis odoris balſamici amaricantis ſubadſtringentis, fauces nonnihil irritantis drachma vna et dimidia elicitur. Decoctum aquoſum bruno flaueſcens eſt; tinctura ſpirituoſa fuſco vireſcens. Omitto explorationes fortiori igne factas et examen partium

hocce auxilio erutarum (quae vt reliquae analyſes cl. MÜLLERO *l. c.* debentur). Solutione vitrioli martis infuſum aquoſum nigreſcit (*Ibid. p.* 17.). Folia fortiori ſiccatione et vetuſtate acredinem ſuam perdunt et effoeta fiunt, cuius rei ratio in volatilibus partibus euanidis, quas et chemia reuelat, quaerenda.

Reuellendi poteſtatem cum aliis acribus ſtirpibus ſub externa applicatione communem habet. Hinc folia huius contuſa et in calyculo podagricae parti impoſita dolorem in viro quodam ſuperauerunt (CHESNAU *Obſ. med. p.* 421.). Eundem in finem incolae inſularum Hebridum in dolore capitis et artuum eadem imponunt (MARTIN *Deſcr. of the Weſtern Islands of Scotland, p.* 77. 178.), prout iam MATTHIOLUS (in DIOSC. ed. BAUH. *p.* 681.). — Scabiem a contactu plebs Auione (Avignon) in Gallia breui ſanat herba recente diſſecta et contuſa, demum pauxillo olei oliuarum remixta, qua ipſa partes affectae perunguntur, vnde cutis inflammatur et rubeſcit, item calor febrisque accedunt, aſſentiente medico experto (VICARY in *Mem. de la Soc. R. de med. tom.* 3. *p.* 186.).

Tutus tamen quoque eius internus vſus eſt, cuius veſtigia quaedam maiores noſtri reliquerunt, quorſum

quorſum narratio MATTHIOLI de efficacia in quartana et TRAGI de virtute in hydrope pertinet. Sed quae magis medicos ad imitationem inuitant, ſunt pericula lectu digna, quae ill. WENDT auctorem habent, teſtem ſucceſſus cl. MÜLLERUM (V. EJUSD. *Diſſ. cit. p. 22. ſq.*). Nimirum, iſto auſpice, Vitalba acrimoniam ſcrophuloſam mitigauit, cephalaeam diram rheumaticam ſuſtulit, luem veneream inueteratam et vlceribus emaciatione corporis, vitiato pectore, diarrhoea, inſudatione rel. ſtipatam ſanauit. Videntur pauciora hactenus experimenta cum illa fuiſſe capta, attamen conſectaria deduci potuerunt haec, quod aliis vere medelam attulerit, aliis modo mite leuamen, ſubinde quoque ſpem fefellerit. In binis lotium largius ex vſu fluxit. Infuſum vero ad cyathos ternos quotidie hauſtum eſt.

Tanto tutius vſurpatur in medicina, quum in Gallia turiones eius in cibum recipiantur (SAUVAGES DE LA CROIX *l. c.*), vt alia obſcurius de vſu cibario dicta omittam, ſub quo ſimul ſubinde alvum mouendi ſcopus fuit.

374. b.

(Vol. 3. p. 226. pone Prunum Lauroceraſum.)

Pharm. PADI *Cortex; Baccae.*

Prunus Padus; floribus racemoſis, foliis deciduis baſi ſubtus biglanduloſis LINN. *Spec. pl. p.* 677. Ceraſus racemoſa ſylueſtris, fructu non eduli C. B. Icon: *Flor. Dan. tab.* 205. Arbor Europaea, in ſyluis, praecipue locis depreſſis, creſcens, in Suecia ad ſepes pagosque crebra.

Placet fragranti florum vere erumpentium odore et elegantia, ſed hisce denatis ob aphides, quibus conſpurcatur, taedium parit. Faſtidiunt herbam equi, quin caprae (LINN. *Fl. Suec. p.* 166.). Lignum nonniſi flexilitate et laeuitate ſeſe commendat. Rariſſimi vſus medici, ſed non ſpernendi. Hinc locis, vbi deficit, per depactos ramos propagare eam, quod facile, operae pretium eſt.

CORTICIS praecipue mentio facienda eſt. Recens ex ramis ſeparatus fragrante odore inſtruitur, ſapore autem amaro et ſubadſtringente ad amygdalas amaras accedente. In ſicco ſimilia veſtigia remanent. Stratum eius externum praefertur interno, quoniam iſtud minus lignoſum et magis reſinoſum

eſt

eſt (COSTE et WILLEMET *Eſſais ſur quelques plantes indigenes, p.* 63.). Decoctum corticis pallide luteum eſt, odoris quaſi amygdalarum amararum contuſarum vel florum Perſicorum, ſaporis amari. Ex vnciâ corticis redundant drachmae duae cum granis quadraginta extracti aquoſi; et ex eadem quantitate corticis grana 116 ſ. drachmae duae fere extracti reſinoſi primi (*l. c.*). Hieme collectus cortex decoctum praebet rubrum, quod vitriolo martis nigreſcit (BERG. *M. m. p.* 402.).

Intermittentes febres corticem ſubigere, non ambigua fide nititur. Celebratus autem triginta ſupraque annos ſcriptione academiae ſcientiarum Nanceianae oblata; ab eo tempore pauperibus plerumque optimo ſucceſſu exhibitus; nec in autumnalibus febribus aegros ſine ope dimiſit. Etiam in quartana et tertiana duplici auxilium praeſtitit conſtans. In puluere datur ad corticis Peruuiani modum vel et in electuario, in quo ſalis ammoniaci additamentum dubium quodammodo reddit ſolum corticis meritum; cuilibet electuarii praebio ſuperbibita eſt portio decocti corticis (COSTE et WILLEMET *l. c. p.* 62.). Non vero in Lotharingia ſola, ſed etiam in Suecia vis febrifuga eius enituit (LUNDMARCK *Diſſ. de vſu Linnaeae medico, praeſ.* ACREL, *p.* 4.).

Fenno-

Fennones moliri curationem ſyphilidis decocto ſaturatiſſimo corticis, iam dudum notatum (Exc. GADDIO LINN. *Fl. Suec. p.* 166.): aſt paucos modo ante annos per experimenta curatius expoſita certiores de virtute iſta redditi ſumus (auctore BJÖRNLUND in *Vet. Acad. Handl.* 1784. *p.* 209. *ſq.*). In affectionibus venereis lenioribus, vt exanthematibus genitalium, oris, gonorrhoea, decoctum ſolum videtur ſanationem abſoluiſſe; grauiores mitigauit vel ante connubium mercurii, ei vero iunctum curationis tempus abbreuiauit. Vile etiam, quo venditur, pretium, praerogatiuam prae aliis decoctis, quae cum mercurii vſu combinari ſolent, tribuit. Reliquiis inſuper tollendis idoneum cenſendum. Paratur vero decoctum ex corticis ſicci vel recentis conciſi vnciis ſex, ad octo, et aquae cantharo vno ad dimidium coctis, dein colatis. Huius quotidie libra vna hauſtibus quatuor diuerſis bibitur, maius praebium faſtidium parit. Quod alias quoque in quibusdam incidit primis diebus, donec ventriculus decocto aſſueſcat. Praeter vim in ipſum virus ſolatur aegros, qui vna cum hoc inquinamentum ſcorbuticum vel labem concoctionis virium patiuntur (*Ibid.*). Balneis quoque ex decocto Padi contigit, vt peſſima ſymptomata venerea

nerea tollerentur, donec ſubſequente mercurialium adminiſtratione perfecte aegri conualeſcerent (LUNDMARCK in *Veckoſkrift för Läkare*, *vol.* 7. *p.* 67. *ſq.* Conf. *vol.* 8. *p.* 115.).

BACCA ſic dicta drupa eſt nigra, piſi magnitudinis, ſaporis acidulo ſubadſtringentis, nauſeoſi, nuce ouata rugoſa, intra quam nucleus ſaporis, qualis in Perſicae nucleo. Vix niſi pueris in deliciis eſſe poteſt, prout in Norrlandia pauxillo ſalis ab hisce ingeritur (LINN. *Fl. Lapp. p.* 155.). Aſt baccae recentes ſiue ſiccatae cum nucleis contuſae atque vino albo perfuſae vinum largiuntur Ceraſorum vino ſapidius. Fermentationi commiſſae ſpiritum erogant tanta vbertate, vt ex baccarum congiis duodecim ſpiritus librae nouem redundent (VON AKEN in BERG. *Mat. med. p.* 401.). Baccis in dyſenteria Fennones vtuntur (GADD *l. c.*).

MESEM-

MESEMBRYANTHEMVM.

LINN. *Syſt. veg. p. 389. Gen. pl. p. 252.*

389. b.

(Vol. 3. p. 343. pone Cactum Opuntiam.)

Meſembryanthemum cryſtallinum; foliis alternis ouatis papuloſis, floribus ſeſſilibus, calycibus late ouatis acutis retuſis LINN. *Suppl. plant. p.* 259. Meſembryanthemum cryſtallinum, plantaginis folio vndulato DILL. *Hort. Elth. p.* 231. *tab.* 180. *fig.* 221. Planta annua de qua adhuc dubium, an ex Africa ſit (LINN. *Spec. pl. p.* 688.)

Colitur in vaporariis ob gratum papularum, praecipue caulibus inſidentium, pellucidarum, earumque ibidem inſigniter prominentium aſpectum, qui remotius ſpeciem fert ſtirpis cryſtallis glacialibus, obſeſſae; vnde Germanicum nomen *Eispflanze.* Si maior eius copia requiritur, ſeri poterunt ſemina in olla, et plantulae inde enatae in aream auſtro obuerſam transferri. Semina haud aegre intra vaporarium apud nos matureſcunt.

Sapor *herbae* blande ſalinus, refrigerans. Eſt, qui eum cum ſapore terrae foliatae tartari comparat (LIEB).

Tracta-

Tractatulus, de quo mox agam, anſam dedit experimentis quibusdam chemicis cum herba inſtitutis a cll. FUCHS (CRELLS *chem. Annal.* 1787. *vol.* I. *p.* 503. *ſq.*) et C. A. HOFFMANN (*Almanach für Scheidekünſtler u. Apotheker* 1788. *p.* 81. *ſq.*), quorum hic mucilaginem, pauxillum tartari vitriolati haud parum vero ſalis digeſtiui et longe minorem quantitatem nitri, elicuit. Tranſeo experimenta ope vehementioris ignis facta.

Commendatio cl. LIEB (in tractatulo: *Die Eispflanze als ein faſt ſpecifiſches Arzneymittel empfohlen*, 1785. 8.) in cauſa praecipue eſt, quod eius hic mentionem iniiciam. Hic ipſe eam adhibuit in infarctu pituitae abdominali, lotio ſuppreſſo vel doloroſe miſſo, ſpaſmo veſicae vrinario, item tuſſi conuulſiua, vti quidem caſus quatuor de ſucco declarant, doſi cochlearis, cuius integrum pro adulto, dimidium pro infante ſexenni fuit. Mirum paucas doſes et tam exiguam quantitatem tam pertinacibus malis ſuffeciſſe. Nolo hic disquirere, an ex tam paucis documentis tamque breuiter expoſitis tuto ſatis iſtae virtutes colligi poſſint, et dubito adhuc coniecturis additis de virtute eius in corrigenda bile aliisque morbis tollendis ſubſcribere. Attamen ad iteranda expe-

rimenta excitat quoque exemplum cl. MÖHRING, medici Jeuerani, ſenis venerabilis, qui de auxilio, quod ſibi in proprio morbo hac herba attulit (*Litteris d.* 26. *Sept.* 1786.) me olim certiorem reddidit. Querebatur tum, ſe per tres annos cruciatus diriſſimos ex ſpaſmo veſicae vrinariae absque calculo vel haemorrhoidibus perpeſſum. Poſt multa fruſtra tentata, cognita ſcriptione ſupra dicta, vſus fuit ſucco plantae expreſſo, pauxillo ſacchari mixto, eo euentu, vt capto ter vel quater omni bihorio cochleari eiusdem lotium longe facilius manaret cum dolorum decremento. Continuatus ad tria vel quatuor cochlearia per diem vſus ſolatium confirmauit, vnde ad tempus vsque, quo ſcribebat, ſupra quinquaginta vncias conſumſerat.

Vix videtur herba huius ſtirpis viribus ab affinium, Telephii, Semperuiui, Portulacae, Rhodiolae, herbis differre, quae omnes ſucco aquoſo, ſubſalſo, refrigerante, turgent.

FAGARA.

FAGARA.

LINN. *Syſt. veg. p. 134. Gen. pl. p. 60.*

430. b.

(Vol. 4. p. 47. pone Amyridem Opobalſamum.)

Pharm. TACAMAHACAE *Gummi.*

Fagara octandra; foliolis tomentoſis LINN. *Mant. pl. p.* 40. Elaphrium tomentoſum JACQU. *Hiſt. pl. amer. p.* 105. *tab.* 71. *fig.* 1-3. Arbor in Curaçao Americes habitans; item in inſula Franciae (SONNERAT *Voyage aux Indes orient. tom.* 2. *p.* 27.).

Olim (*Appar. medic. vol.* 1. *p.* 50.) ſuadente LINNEO (*Mat. med. p.* 215.) Populo balſamiferae gummi hocce ſic dictum adſcripſi. Iam ex plurium conſenſu refero ad arborem praefixam. Huic tribuit eandem JACQUINUS (LINN. *Diſſ. Obſerv. in Mat. med. p.* 7.); aſſentitur BERGIUS (*M. m. p.* 71.). Nec vllibi legitur, ex gemmis arboris reſinam originem trahere, ſed vel ſponte vel inciſo cortice exſudare.

Quam inique autem eiusmodi mala rheumatica chronica, qualia (*loc. cit.*) recenſui, ſuffimigiis varii generis tractentur, crebra experientia edocet, vt qua ipſa ſaepe ſtaſis vel pertinacior euadit, et

loco exoptatae diſcuſſionis in abſceſſus et fiſtulas ſiue gangraenam tranſit, vel materia ſtagnans ad interiora repellitur, vnde oſſa vicina exoſtoſi vel carie vitiantur, vel haemoptyſis, aſthma, colici dolores aliaeque viſcerum internorum iniuriae emergunt.

SWIETENIA.

LINN. *Syſt. veg. p. 332. Gen. pl. p. 209.*

431. b.

(Vol. 4. p. 62. ante Aeſculum.)

Pharm. SWIETENIAE *Cortex.*

Swietenia Mahagoni; LINN. *Spec. pl. p.* 548. JACQUIN *ſelect. ſtirp. americ. Hiſt. p.* 127. Swietenia foliis abrupte pinnatis pinnulis ouato-lanceolatis obliquis: floribus ramoſis (racemoſi dicantur) minimis CAVANILL. *Diſſ. bot.* 7. *p.* 365. *tab.* 209. Cedrela foliis pinnatis floribus ſparſis ligno graviori BROWNE'S *Nat. Hiſt. of Jam. p.* 158. Arbor foliis pinnatis nullo impari, neruo ad latus &c. CATESBY'S *Nat. Hiſt. of Carol. vol.* 2. *p.* 81. Arbor in inſulis Caribaeis maioribus ſpontanea. Procera, habitus ob comam amplam elegantemque ſpectabilis, et ob lignum nitidum magni habitum.

habitum. Digna nomine, quod JACQUINUS in memoriam viri, commendatione et consiliis de re herbaria quoque meritissimi, illi impertiit, digna grato JACQUINI animo et eiusdem sensu pulchri.

Lignum eius rubro brunum, durum, polituraе obsequens; hinc in America non solum, sed et in Europa reliquis lignis pro suppellectili varia palmam fere praeripit. Quoniam aqua aegrius corrumpitur nec facile a vermibus consumitur, pro navibus illud eligunt, ob pondus vero insigne nonnisi pro earum inferiori parte adhiberi potest, pro superiori leuius lignum eligitur. Cauendum sollerter, ne substituatur aliud simile lignum sub eiusdem nomine, vt a fabris lignariis in Germania saepe fit, e. c. ex Cedrela odorata L. quae pallidius lignum praebet, ex Mimosis variis.

CORTICIS vero hic nominatim res agitur; nam non ad lignum, vt perperam a peregrinatore Londino ad nos praescriptum, sed ad corticem vires medicae pertinent. Hic in trunco extrinsecus asper describitur et brunus, in ramis et surculis grisеus et laeuior. Quae liberalitati cl. WRIGHT debeo numerosa specimina, videntur deglubita de trunco esse vel saltim a ramis maioribus. Nempe plano conuexa

 sunt,

ſunt, pedem circiter longa, a tegmine ſpongioſo, extimo plurimam partem cultro liberata, rubicundo bruna, texturae lamelloſae, tenacis, lineam circiter craſſa. Siccatus cortex ſapore adſtringente et amaro refert corticem Peruuianum, ſed amarior eſt. Deficiente hoc ipſo puluis corticis Swieteniae pro curandis febribus intermittentibus commode ſurrogatur (WRIGHT in *Lond. med. Journ.* 1787. *p.* 287.). Probo ſucceſſu in Jamaica id factum eſt (LIND *on the Diſeaſ. in hot climates*, *p.* 308. WILSON's litt. ad cel. LODER in SAUNDERS *Beob. über die rothe Peruv. Rinde.*). Nempe apyrexiae tempore eadem norma, qua Chinchina capitur, nec obſtructiones viſcerum vel vlla alia mala ſequela inde metuenda eſt (LAUDER, Chirurgus olim ad claſſem Jamaic. in *litt. cit.*). Iterarunt quoque eandem medelam Londini. Significatur in fidem rei nomen cl. BAKER (MICHAELIS in RICHT. *chir. Bibl. vol.* 5. *p.* 530.). Acceſſerunt alia experimenta aeque felicia cll^rum. WILSON, SHELDON, FREAKE; quibus elucet, quatuor aegris in dolore capitis periodico opem tuliſſe, et vnum a febre tertiana liberaſſe (WILSON). In ſano corpore neque puluis nec decoctum nec infuſum nec extractum vel minimum moleſtiae excitauit (ID.). Ampla drachmae vnius doſis taedium facile aegro parit,

parit, ſed iam ex paucis tam magnis effectus exſpectatus redundauit, ſenſim declinante paroxyſmo.

Fraude pluries Swieteniae cortex a venditoribus Peruuiano admixtus eſt (LIND *l. c.*).

Haecce nouiſſe iuuat, donec per iterata tentamina de pretio eius certiores reddamur.

? MYRISTICA.

SWARTZ *Prodr. veget. Ind. occid. 1788. p. 96.*
THUNBERG *Diſſ. Nov. gen. pl. P. 5. p. 83.*
EJUSD. *Diſſ. de Myriſtica moſchata 1789.*
DE JUSSIEU *Gen. plant. p. 81.*

483. b.
(Vol. 4. p. 556. ante Winteram.)

Pharm. NVX (potius nucleus) MOSCHATA ſ. MYRISTICA. MACIS.

Myriſtica aromatica; foliis ellipticis ſubtus pubeſcentibus, calycibus ouatis, fructibus laeuibus SWARTZ *l. c.* qui ad Monadelphiam Triandriam refert, flores tamen dioicos agnoſcens. Copia illi facta flores ex inſula Banda et Isle de France allatos examinandi ad exemplo multa, quae intra ſpiritum vini in muſeo ill. JOS. BANKS ſeruantur. Myriſtica moſchata foliis lanceolatis fructu

glabro THUNBERG in *Vet. Acad. Handl.* 1782. *p.* 49. et *Monogr. cit.*, qui monoicam facit. Deſcripſit florem et fructum ex partibus ſpiritui vini inditis, vt tamen et nouum lumen de floribus a poſteris exſpectet. Nooten-Moſkaat Boom ex ſpeciminibus ſpiritui vini immerſis HOUTTUYN et SWAGERMAN in *Verhand. door de Hollandſche Maatſchappy der Weetenſ. to Harlem vol.* 26. *p.* 222. vbi gynandra declaratur cum *tab.* florem repraeſentante. Hiſce varii errores in LINN. *Suppl. pl. p.* 40. 265. *Syſt. veg. ed.* 14. *p.* 493. corriguntur. Ne in nouos incidam, omitto Le Muſcadier SONNERAT, cui icoſandra monogyna videtur, in *Voyage a la nouvelle Guinée*, *p.* 194. *ſq. tab.* 116. vbi ramus cum fructu absque flore, qui nec deſcribitur, et *tab.* 117. 118. *fig.* 1. 2. Nux myriſtica, Pala RUMPH. *Herb. Amb. vol.* 2. *p.* 14. *tab.* 4. Arbor magnitudine Pyri vel vltra, in inſulis moluccanis ſpontanea, hodie praecipue in Banda et tribus exiguis eius ditionis inſulis, nimirum Neyra, Lantoer et Pulo-ay colitur. In reliquis Moluccis ex pacto cum incolis inſularum inito cultus Myriſticae negligitur, prout rurſus Bandenſes nullos Caryophyllos colunt. Neyraſchenſes nuces optimae ſunt; Pulo-ay autem maximas et elegantiſſimas arbores producit.

Ex-

Excludere ex ſyſtematibus oportuerat arborem ob ignorationem floris ad nouiſſima vsque tempora. Attamen diſcrimina characterum, quae adhuc ſuperſunt, teſtantur, ſcrutinium eius in loco natali nondum ſuperfluum eſſe. Species verae plures quum ſerius detectae fuerint (THUNBERG *l. c.* SWARTZ *l. c.*): difficile diiudicatur, an Myriſticae, alibi viſae, ſint praedicta aromatica, nec ne. Ita Capitaneus FOREST (*Voyage to new Guinea* 1779. *p.* 108.) in inſula Manaſwary ſeptentrionem verſus a noua Guinea ſita Myriſticam ſe detexiſſe narrat. In inſula parua a littore auſtrali Nouae Guineae haud procul remota cl. COOK arbores pro veris habitas detexit, quarum duodecim arbuſculas in inſulam Otaheite transplantauit (*London Magazin* 1780. *p.* 307.). Quae in Pulo Candor creſcunt arbores, harum fructus carent ſapore et odore (Ita quidem ab anonymo auctore libri *Journal of Captain* COOK's *laſt voyage* 1781. *Verſ. germ. p.* 355.). Sed tacet omnino de hocce inuento cl. nauarchus KING in *vol.* 3. itinerarii *Voyage to the pacific ocean, Lond.* 1785. In ipſa inſula Noua Guinea apud nationem Papoux vidit cl. SONNERAT (*Voyage à la nouvelle Guinée, p.* 194. *ſq.*) duas Myriſticae varietates, aromate praeditas, quarum vna fructum et nucem gerit ſphaericam (Myriſtica

mas dicta), altera fructum et nucem oblongam (Myriſtica foemina), item tertiam fructu extus rugoſo, magnitudine oui gallinacei, nuce minori et graciliori absque aromate. — Praeter M. aromaticam in India nonnunquam vſurpata *M. tomentoſa;* foliis ouatis fructu tomentoſo THUNB. *Diſſ. cit. p.* 4. Nux myriſtica mas, Pala Lacki-Lacki RUMPH. *l. c. p.* 24. *tab.* 5.

Propagandi ſeſe auxilium arbori afferunt columbae, quae nuces deglutitas conſumta modo Macide et pulpa integras per aluum deiiciunt (RUMPH. *l. c. p.* 20.). Aui quoque paradiſiacae in deliciis eſt, quae vero inde inebriatur et mortua decidit, quibus factis formicae adrepunt et pedes conſumunt. In inſula Tanna maris auſtralis vidit cl. FORSTER (*Obſervations during a Voyage round the world, p.* 171.) nucem ſuo tegmine incluſam in columbá ſclopeto transfixa, ſed magis oblongam et inodoram. Aſt aeque certum eſt, Belgas fructus integros ſerere, et arbuſculas inde enatas transponere commodis ſtationibus. Hae montoſis locis praecipue delectantur, et vmbroſo et contra ventos muniente aliarum arborum tegmine. Fructus anno quinto vel ſexto ferre incipiunt, octauo autem vel nono

nono vberrimam meſſem concedunt. Haec fit, dum ad maturitatem peruenerunt, quam praeſto eſſe cognoſcitur colore epidermidis rufeſcente et fiſſuras agente. Tum arbores conſcendunt, fructus longis hamis attrahunt et auulſos in terram proiiciunt. Meſſis vero ter quotannis fit ob diuerſum florendi tempus, nouem vero menſes pro maturatione requiruntur. Lucrum mercaturae nucum myriſticarum inde ab a. 1621. quo tota iſta regio in foederati Belgii prouinciam redacta fuit, in manibus Belgarum fuit. Aſt diu Gallo-Franci, inuidi tanti theſauri, lucrum hoc in ſuas partes trahere allaborarunt. Fructus, quos a. 1768. ex inſulis Philippinis in inſulam Franciae adferri, adiutore cl. PROVOST, curarunt, tertiam a me commemoratam varietatem fuiſſe, cl. SONNERAT *l. c. p.* 196.) exiſtimat. Sed dein in ipſas Moluccanas inſtituerunt expeditiones ſuas, rem conſiliis promouente cl. POIVRE (Vid. *Notice ſur la Vie de Mr.* POIVRE in *Gött. Anz.* 1787. *p.* 477.), primum a. 1770, ex qua vero plurimam partem nuces ſpurias h. e. magnas oblongas, quales in Manilla occurrunt, exigui odoris reportarunt, quum genuinae ſint paruae et rotundae; harum quidem quinta modo pars translata. Altera expeditio a. 1771. felicior, quum in hac ex iudicio commodorum

modorum arbitrorum participes verarum facti fuerint (LE GENTIL *Voyage dans les mers de l'Inde, tom. 6. p.* 688.). Translatio autem in insulas Isle de France, Bourbon et Seichelles facta est, et successus testimonium dedit academia scientiarum Parisiensis *Mem. de l'Acad. de sc. de Paris* 1772. *P.* 1. *p.* 56.).

Fructus drupa est, pyriformis, sulco longitudinali notata, magnitudine fere Persicae fructus. Extima eius pellicula in hac specie glabra est, initio laete virens, matureſcendo gilua. Dehiscit sensim vna cum carne subſtrata, quam vestit, albicante, duriuscula, attamen succo tenui repleta; tumque in conspectum venit membrana pulposa subpinguis chermesini coloris in lacinias lineares ramosas fissa, quae MACIS vocatur. Male igitur in plerisque linguis Europaeis haec membrana floris nomine venit e. c. Muskatblüthe, Muskotblomma, Fleur de Muscade. Haec immediate cingit nucem, cuius putamen nigrum fine pedunculo obuerso obtusum est, altero instructum acumine exiguo. Inter hoc, quod tenuius nonnihil est cortice nucis auellanae, latet nucleus subrotundus pallide cinereo brunus, reticulate rugosus, vtrinque obtusus, qui ex parenchymate carnoso pingui consistit, ex acu infixa

oleum

oleum emittente. Atque haec ipſa pars in vita communi NUX MOSCHATA ſ. MYRISTICA audit, *nucleus* maiori iure dicenda. Figuras elegantes omnium harum partium praeſtitit cl. GÄRTRER (*de fructibus et ſeminibus plant. tab.* 41. c. explicatione *p.* 194.). Sponte patet deſcriptionem a me dictam ad recentem fructum pertinere.

Transmittitur vero ad nos vnice nucleus, qui ſiccus ſudurus eſt, cultro facile diſcinditur, interne flaueſcens venis fuſcis; et Macis, quae ſiccatione luteo ſanguineum colorem adipiſcitur. Fructibus collectis cultro extimum putamen aufertur et in ſyluis, vt putreſcat, relinquitur. Domi Macis primum ſeparatur caute, et ſole ſuper quadratis receptaculis exſtructis ſiccatur; tum ipſae nuces per tres dies ſolis ope ſiccantur; quidam in eundem finem in aedibus per menſis ſpatium ſuper tabulatis easdem exponunt. Ita luridae factae fuſtibus vel ſaxo ſuperuoluendo contunduntur, quo putamen frangatur. Sequitur tum nucleorum diſpertitio in tres cumulos; quorum primus maximos et optimos in Europam transmittendos complectitur, alter viliores, in Indiis conſumendos, tertius minores et viliſſimos, oleo eliciendo potiſſimum deſtinatos.

Nucleis

libratis emtor eos intra corbulos in cupam aqua calcis repletam bis vel ter immergit, quo a putredine muniantur, tumque in promtuariis in acervum excutiuntur.

Macis vero ſiccata aqua marina conſpergitur, ne ob fragilem naturam comminuatur in exigua fruſtula, vel quod probabilius, vt putredo et inſecta arceantur; tum ponderatur et ſacco inditur ad libras vsque 161, pedibus firmiter compingendo, alioque ſacco prior obuelatur, vt in Belgium transmitti queat.

Cultum vel meſſis et conſarcinationis rationem penitius cognoſcendi auidis prolixiori rerum omnium enarratione ſatisfaciunt RUMPHIUS (*l. c.*), et teſtes digniores forſitan adhuc fide, commiſſarii iurati BOUDENIUS et HAUPTIUS (in VALENTINI *Hiſt. ſimpl. p.* 461. *ſq.*), qui ex inquiſitione in Banda ipſa facta a. 1682. rationem omnium momentorum reddunt, et calculis per decennia ſubductis lucrum inſigne, in ſocietatem iſtam ex nucleis et macide redundans deſcribunt.

Olim diſtinguebatur ſedulo inter *nucem moſchatam marem*, ſiue ſpuriam, quae ſpecie altera longe maior, oblongo rotunda erat, nullius vel exigui modo

modo ſaporis et odoris, ex Malabaria (Panem Palka RHEED. *Hort. Malab. tom. 4. p. 9. tab. 5.*); et *foeminam*, quae noſtra eſt: hodie haec vnice in vſum trahitur, et ridemus ſexuale nomen.

Odor *nuclei* nouiter diſſecti vel raſi grate fragrans, ſapor aromaticus ſubpinguis, linguam blande pungens et os grato calore replens. Deſtillatione cum aqua, praeuia digeſtione, prodit cohobatione aqua lactea ſimulque oleum ſubflauum in ſuperficie aquae reſidens, vna cum glebulis albidis, quae non camphora ſunt, ſed oleum congelatum (GAUB. *Aduerſ. p. 37. ſq.*). Oleum iſtud aethereum $\frac{1}{25}$ ſecundum CARTHEUSERUM, $\frac{1}{32}$ ſecundum NEUMANNUM (*Chem. vol. 2. P. 3. p. 431.*), $\frac{1}{16}$ autem ſecundum SPIELMANNUM (*M. m. p. 282.*) conſtituit. Praeter hoc autem largior longe copia olei vnguinoſi in nucleis reſidet, ſcilicet vltra $\frac{1}{4}$ (NEUMANN), vel $\frac{3}{8}$ (CARTHEUS.), vel $\frac{1}{3}$ (SPIELMANN.); et hoc quidem expreſſione eruitur et denſitatem butyri habet, vnde maiori iure butyrum nucis moſchatae dicere-tur, quam, vt vulgo fit, oleum nuciſtae. Eſtque hoc vnctuoſum, opacum, albo rubellum, odoris ſaporisque aromatici, ſed leuioris comprehendens tam volatiles partes odoras et ſapidas, quam ſebaceas.

ceas, inodoras, insipidas (Vid. GAUB. *l. c. p.* 42.), haeque instar vehiculi sunt priorum. Spiritus vini soluit $\frac{1}{4}$ (NEUM. *l. c. p.* 432.), quippe hoc pondus extractum spirituosum efficit, quod linguam et nares efficaciter ferit. Aqua rursus extracti pr. $\frac{5}{16}$ reddit odore saporeque omnino carentis. Sponte igitur elucet, quale menstruum eligas. Partes terreae supra tertiam partem constituunt.

Macis olei aetherei odorati $\frac{1}{64}$; et olei vnguinosi bruni odoratissimi, vnguenti consistentiae $\frac{1}{5}$ exhibuit (SPIELMANN.); extracti aquosi pr. $\frac{1}{4}$, spirituosi pr. autem plus (NEUM. *l. c. p.* 437.), scil. eius vncias quatuor et dimidiam ex libra ciuili macidis.

Inter veteres medicos nuclei primam mentionem Arabes iniecerunt, et inter hasce AVICENNA. Hodie et ille et Macis condimentum vulgare in cibis ditiorum sunt. Macis magis aromatica est. Atque sic omne aromatum meritum in palato grate stimulando et viribus digestionis ventriculi sollicitandis continent. Saccharo condire fructus nondum maturos Belgae in India solent; item muria condire encheiresi et faciliori et minus pretioso (RUMPH. *l. c. p.* 22.). Saccharo conditi solent etiam in Europam transferri, vt delicias secundae

mensae

menſae ditiorum augeant; licet nec ſuo commodo careant in ſtomacho roborando.

Ob calidam naturam nonniſi in chronicis quibusdam morbis admitti dictae iſtae partes poſſunt; et nucleorum praecipue ratio habetur. Non pugnat contra nucleos, quod largius ingeſti vertiginem, deliria, pectoris oppreſſionem, mortem attulerint, quum omne nimium in vitium vertatur. Dictorum incommodorum exempla varia recenſet RUMPHIUS (*l. c. p.* 21. *ſq.*), delirii nominatim LOBELIUS (*Obſ.* 570.), et vna cum hoc ſtuporis, ſomnolentiae aliorumque vitiati ſyſtematis neruoſi ſymptomatum SCHMID (in *Miſc. n. curioſ. Dec.* 2. *ann.* 2. *p.* 278.) et CULLEN (*Treatiſe of the Mat. med. vol.* 2. *pag.* 204.). Vaporum arboris effectus noxii in iis, qui ſub ea pernoctantur, tamen ſuſpicionem latentis in arbore veneni mouent. Ventriculum et inteſtina relaxata egregie roborat, et flatus inde collectos diſſipat, vomitus quoque ex ſenſilitate nimia enatos compeſcit. Praeſertim alui profluuia, diarrhoeam nimiam et dyſenteriam ſtimulo prius eiecto coërcet. Augetur haecce vis toſtione nucleorum, quae olim magis, quam hodie, in vſu fuit. Rarius ſola nuclei aliqua portio exhibetur,

quam in miſcela commoda, vel in praeparatorum iam recenſendorum aliquo genere, quorum quaedam nonniſi extrinſecus adhibentur. In reliquis aemulatur aliorum aromatum virtutes, modo memineris, multum vnguinoſi reconditum habere.

Macidis vires ſuppares, cuius tamen oleum aethereum magis volatile et nonnihil acrius.

PRAEPARATA ET COMPOSITA.

OLEUM DESTILLATUM NUCIS MOSCHATAE *Ph. omn.* Vide de natura et praeparatione ſupra dicta. Ad paucas guttulas contra affectiones primarum viarum dictas inſtar Elaeoſacchari capi poteſt. Abdomini quoque inungitur, et partibus paralyticis.

OLEUM EXPRESSUM NUCIS MOSCHATAE *Ph. omn.* c. c. *Ph. Würt. p.* 126. Ex contuſis nucleis et per vapores aquae emollitis. De hoc quoque ad partem ſupra dictum. Transmittitur ex India plerumque in vrceis terreis, et molle et fragrantius eſt, coloris lutei. Aliud ſolidas maſſas refert, plerumque planas et quadratas, odoris debilioris et coloris pallidioris, idque ex Belgio petitur. Saepe corrumpitur ſpermate ceti, ſcilicet contunduntur nuclei ruditer, admiſcetur ſperma ceti et digeſtis iis expri-

exprimitur pingue (FERBER *n. mineral. Beytr. vol.* 1. *p.* 366.). Externe vnice in torminibus, vomitu, alui fluxu, abdomini illinitur, et linimentis vnguentisque neruinis ſtomachicis additur. Balſamis odoris ſaepe quaſi fundamentum praebet, a quo reliqua recipiuntur.

BALSAMUS NUCISTAE *Ph. W. p.* 30. Paratur ex combinatione vtriusque dictorum oleorum. Vſus externus in iisdem affectionibus.

OLEUM DESTILLATUM MACIDIS *Ph. omn.* Vid. ſupra. In vetuſto generantur cryſtalli pellucidae flaueſcentes, ſaccharo cando ſimiles, ardentes flammae candelae admotae; ſpiritu vini, oleo terebinthinae et amygdalarum nonniſi praeuia ebullitione ſolubiles, ſed refrigerio rurſus menſtruum reliquentes; aquae ebullientis nonniſi magna quantitate ſolubiles (WIEGLEB in *not.* ad VOGELS *Lehrſätze der Chemie, p.* 221.).

AQUA MELISSAE SPIRITUOSA *Ph. Würt. p.* 20. AQUA CARMINATIVA SPIRITUOSA *l. c. p.* 11. AQUA ANHALTINA *l. c. p.* 8. AQUA MASTICHINA *l. c. p.* 19. ELIXIR BALSAMICUM SPIRITUOSUM HOFFM. *l. c. p.* 53. ELIXIR VITRIOLI MYNSICHTI *l. c. p.* 58. EMPLASTRUM

DE CRUSTA PANIS *l. c. p.* 61. etc. nucem moſchatam continent; SPECIES IMPERATORIS *l. c. p.* 178. etiam Macidem. — Olea alterutrius occurrunt in BALSAMO STOMACHICO *Ph. W. p.* 31. BALSAMO SUCCINI *l. c.*

Taedet vel titulos transſcribere omnium et ſingularum formularum, Germanorum diſpenſatoriis inſertarum, a quarum vſu iam multitudine receptorum abſterremur.

B.

Partes vegetabiles ignoti generis vel ſpeciei.

I. RADICES.

1.

Pharm. CALAGVALAE ſ. CALAGVELLAE *Radix.*

Radix Americam meridionalem et nominatim ditionem regni Peruuiani Quito patriam habet. Praeter Indos apud Italos celebritatem noſtro tempore obtinuit. De ſtirpe ipſa hactenus modo reſciuimus, quod folia gerat, Aſplenii Scolopendrii foliis ſimilia, ſed minora, et filicis ſpecies ſit, quantum ex deſcriptione obſcura colligi poteſt, Polypodii generi aſſocianda.

Radix genuina (quam hactenus non vidi) nodoſa eſt, qualis in Polypodio vulgari vel Osmunda regali, ſaporis expers. Et haec quidem vnice efficax; nam cauendum, ne confundatur cum duabus aliis inertibus; quarum vna dicta Calagualae foeminae radix foliis largiſſimis inſtructa, et ſeminibus, vt fertur, deſtituta; alia Calagualae ſpuriae nomine

venit, ex lucro aliquando ſubſtituta (V. *Della radice di Calaguala Lettera del Sig. Dott.* DOMENICO LUIGI GELMETTI *al chiar. Sig. Dott. Giammaria Mazzi*, quae epiſtola inſerta legitur in *Giornali della Medicina*, *tom.* 5. *p.* 409. *ſq.* et BRUGNATELLI *Biblioteca fiſica d'Europa*, *P.* 5. *p.* 135. *ſq.*).

Prima eius, quoad ſciam, mentio fit in diario medico Londinenſi (*Lond. med. Journal*, *vol.* 5. ex recenſ. MICHAEL. *Bibl. vol.* 1. *p.* 186.) vbi poſterior nominis ſcriptio obtinet et Romae contra hydropem vſurpatam radicem fuiſſe, optimo ſucceſſu traditur. Reliqua clariſſimo GELMETTI debentur. Indi decocto radicis in pleuritide, contuſionibus et apoſtemate interno vtuntur. Hiſce cognitis prima experimenta Mantuae capta. Quatuor exemplis per partes expoſitis in Italia, duce viro cl. dicto, ſalutarem effectum praeſtitit. Vnum ſpectat ad affectiones varias pectoris ex contuſione moleſtas et chronicas; alterum ad febrem hecticam ex pleuritide; tertium ad pleuritidem diram; quartum ad colicam conuulſiuam cum febre, vomitu bilioſo et obſtructione aluina. Conficitur ex dictis, vim aperientem attenuantem, reſoluentem illi ineſſe. Ratio autem radicem exhibendi in decocto eſt, parato ex

radicis

radicis drachmis duabus et aquae communis quantum satis, siue libra sesquialtera ad tertiae vel quartae partis consumtionem coctis. Et huius quidem cyathi aliquot instar Theae bibuntur. Vnde diuresis copiosa absque ardore tamen vel dolore in viis vrinariis.

Certiora iam exspectamus ex commentatione extra Italiam hactenus non dispertita, quam cl. CARMINATI de radice Calagualae nouissime Ticini regii edidit, in qua, tam propria quam ill. FRANCK (*Litt. Ejusd.* ad me 1791 vernae) experientia suffultus inertiam huius radicis demonstrare narratur.

2.

Pharm. CASSVMVNIAR, s. CASVMVNAR, s. RISAGON, s. BENGALE *Radix.*

Nomina tria priora fictitia sunt ad celandam stirpem, quarto autem siue Bengale in India innotescit (RAII *Hist. plant. tom.* 3. *p.* 649.). Nempe ex India orientali transfertur.

RADIX comparet diuisa in varia segmenta, mox secundum longitudinem, mox transuersim in orbiculos, qui diametro circiter digitum aequante et a linea ad pollicem crassi sunt. Adhaeret parenchy-

mati interno, pallidiori, albido flauo, cortex nodosus, hinc inde circulis horizontalibus distinctus, cinereo flauus. Decennio septimo praeteriti seculi in Angliam peruenit, et commentatiuncula de eius virtutibus tum typis impressa ad commendationem multum tunc temporis contulit medicus PEACHY, qui nomen Cassumuniar illi dedit (SLOANE in *Phil. Transf. n.* 264. *p.* 580.), aliusque MARLOW (DALE *Pharmacolog. p.* 276.) socius indicatur. Cel. MEAD quoque illi multum tribuit (QUINCY *Pharm. p.* 84.). Hinc diu in *Pharmacopoea Lond.* et *Edinburg.* locum obtinuit, exclusa tamen in nouissimis.

Sapore proxime ad Zedoariam vulgarem venit, amaricante et aromatico, vt et sensum camphoraceum linguae imprimat; ideo forsitan illi adscriptum fuit a DALEO aliisque nomen Zedoariae radice lutea ex BREYNIO (*Prodr.* 2. *p.* 207.), qui tamen de stirpe ipsa nihil certi constituit. Odor fragrans Zingiberis. Spiritus vini vires maxime euoluit indeque ascisit colorem profunde croceum, prout ipsum extractum inspissando tincturam. Hoc gratam amaritiem et calorem constantiorem gustanti impertit.

Stomachicam vim inesse radici, quilibet facile dabit. Praeco qui eius olim fuit, cl. PEACHY extulit

tulit eam, vt ſolent alii ſimiles medicamentorum laudatores, in morbis multiplicis diuerſitatis, in apoplexia, paralyſi, vertigine, motibus conuulſiuis, affectionibus hyſtericis, torminibus (RAIUS *loc. cit.*). Sed, poſt cognitam naturam remedii cuiusdam, ſanior pathologia optime docet, quando illud proficiat, quando noceat. Corrigi corticem Peruuianum eius ope idem venditauit (*l. c.*): ſed nihil ille cortex mali continet, ſi a ſcito medico adminiſtratur.

3.

Pharm. CHYNLEN *Radix.*

Ex China attulit illam peritiſſimus in arte ſua et ſcientia phyſices et hiſtoriae naturalis pariter inclytus nauarchus Suecicus EKEBERG et cel. BERGIUM (*Mat. med. p.* 908.) de vſu medico ibidem obuio certiorem reddidit. Nec alios fontes hactenus adire licet notitiae eius cupidis.

RADIX deſcribitur cylindrica, ſubtoruloſo flexuoſa, craſſitie pennae anſerinae vel anguſtiori rugoſa, ſubſquamata ſetis ſubulatis frequenter exaſperata, fragilis ex luteo rubra. Proſtat fruſtulis pollicem vel vltra longis.

Odore caret, ſed ſapore valde amaro et tenaci inſtruitur, ſaliuam tingit colore croceo. Chinenſes magno eam pretio vendunt, eiusque ſtomachicam virtutem praecipue depraedicant, quam infuſione radicis cum vino ſibi in vſum vertunt in colica, concoctione ciborum labefactata ſimilibusque vitiis. Confirmat egregiam efficaciam ex ſua experientia cl. BERGIUS, qui tamen quibusdam emeſin excitaſſe obſeruauit.

4.

Pharm. COLVMBO, aliis CALOMBAE, COLOMBAE, COLVMBAE, CALVMBAE *Radix.*

Primus, qui radicis Calumbae, vt eam nominat, quantum noui, meminit FRANCISCUS REDI (*Experimenta circa varias res naturales*, 1685. *p.* 142.) eſt, qui ad noua experimenta cum eadem excitat et alexipharmaci maximi laude diſtinctam ſignificat, absque alia vlla de iſta commemoratione. Eodem forſitan tempore JO. CURVUS SEMMEDUS (*Pugill. rer. indic. ſ. Hiſt. varior. ſimpl. ex Ind. orient. Amer.* Verſ. VATERI 1722. *p.* 37. Quando archetypus prodierit lingua Luſitanica neſcio, auctor vero alium librum iam edidit a. 1697.) eam memorat, qui licet plurimis virtutibus eam ornet, quam ſobrio iudicio reſpon-

reſpondent, laudat tamen etiam in affectionibus vero magis conſentaneis, vt doloribus colicis, contra prauas digeſtiones ventriculi, in diarrhoea, in flatulentia. Arbitror vtrumque ſignificaſſe eandem, quae, recentius Anglorum praecipue praeconio, apparatum medicaminum auxit.

Quantum hactenus erui potuit, ex teſtibus idoneis, qui diu in India orientali verſati ſunt, ſtirps in continente Aſiae parte creſcit, et inde in vrbem Columbo inſulae Zeylonae transplantata eſt, vnde per totam iam Indiam diſpergitur. Memorabile eſt, quod horum vnus indicauerit in Zeylona et Anglicis coloniis lingua Luſitanica *Rays de Moſambique* vocari (PERCIVAL's *Eſſays medical and experimental, vol. 2. p. 3. ſq.*). Reſpicit hoc nomen aliam, quam Aſiaticam patriam, ſcilicet Africanam. Cognitum enim recentius eſt, radicem a Luſitanis e Mozambique Tranquebariam adduci, ibi a Caffris in continenti emtam proſtare et mercem lucroſam eſſe (KÖNIG litt. in RETZ. *Obſ. bot. faſc. 4. p. 5.*).

Iuſta fuiſſet exſpectatio, fore, vt radix per Belgas potius priusque, vt in quorum poſſeſſione vrbs Columbo eſt, quam per Anglos in medicorum notitiam veniſſet. Aſt in Anglia iam per quinquaginta

ginta circiter annos cognita et passim vsitata fuit: (WHITE'S *Treatise on the management of pregnant and lying in Women, ed. 2. p. 75.*). Ab eo autem tempore inprimis celebrata in nostra Europa est, quo cl. PERCIVAL experimentorum ingeniosorum cum ea captorum recensum euulgaret (*Lib. cit.*, cuius primum caput inscribitur: *On the Columbo Root.*), adeo vt iam in recentissimis designationibus pharmaceuticis tantum non omnibus, iis adeo, qui selectu rigidiori delectantur, vt *Pharm. Lond. Edinb. Rossica* locum obtineat, et in quolibet lautiori pharmacopolio iam obuiam veniat.

RADIX transfertur dissecta vel in orbiculos, qui pollicem dimidium ad tres diametro aequant, vel in frusta quartam pollicis partem ad duos vsque pollices longa. Extrinsecus vestitur sub hacce forma cortice rugoso, crasso, ex viridi profundius bruno. Interna pars pallide flaua est et medio contrahitur, ita vt intra tumidum marginem concauitatem formet rugosam centro, vt videtur siccationis adiuuandae causa, perforato. Discerni oculis in orbiculis facile possunt tria strata, cortex, pars lignea et medulla, quae ipsa blandior est reliquis et: mastícata copiam mucilaginis effert. In puluerem redacta

redacta virideſcentem colorem induit et humiditatem attrahit. Fricta cultro aroma ſpirat, guſtata ingrate amara et modice pungens ſentitur. Sapor ingratus corrigitur additamento corticis Aurantiorum in vtriusque infuſione (PERCIVAL *l. c. exper. 2. p. 20.*).

In putredine carnis bouinae arcenda Radix haec cortice Peruuiano inferior eſt (*l. c. exper. 4. p. 22.*), etſi omnino in infuſo radicis caro diutius illaeſa perſiſtat, quam in mera aqua. In corrigenda putredine iam enata cedere quoque cortici dicto debet (*l. c. exper. 5.*). Felli bouino autem putredine corrupto illico integritatem reſtituit, quum contra ea infuſum corticis Peruuiani foetorem manifeſte augeret et coagulum illi inferret (*l. c. exp. 6.*). Euentus adhibita bile recente hominis violenta morte abſumti in foetore corrigendo idem fuit BERTRAND DE LA GRESIE in *Hiſt. de la Soc. de Med. tom. 2. p. 293.*). Elegans inde concluſio deduci poteſt ad efficaciam illuſtrandam, quam in cholera aliisque malis abundantia et deprauatione bilis copulatis praeſtat, de quibus infra vberius, et ad ſalutarem vſum huius medicinae, etiamſi euacuationes neceſſariae non praeceſſerint. Simul elucet,

cur

de materia medica vnus ad hanc, alter ad aliam ſpeciem FLORES dictos officinarum referret. HALLERVS (*Hiſt. ſtirp. helv. n.* 1101.), vt LINNEVS olim (*Mat. med. ed.* 1. *n.* 241.), Roſae caninae progeniem exiſtimauit. SCHREBERVS (LINN. *Mat. med. Ed.* 4. *p.* 148.) Roſam *damaſcenam* MILL.; *germinibus ouatis pedunculisque hiſpidis caule aculeato, calycibus pinnatifidis hirſutis*, pro vera ſpecie indicat. SPIELMANNO (*Mat. med. p.* 424.) auctore, flores R. centifoliae perinde colliguntur. Plurimi tamen R. centifoliam L. ſignificant, e. c. BERGIVS (*M. m. p.* 426.), auctores *Pharmacopoeae Suecicae*, *Roſſicae*, *Brunſvicenſis*. Nec ſine ignominia credi poteſt, ſummum LINNEVM omiſiſſe in recenſu Roſarum vulgatiſſimam hortorum et omnium ſpecioſiſſimam; tanto magis, quum in eam probe quadret character R. centifoliae tributus.

Petala, quae pallide rubra ſunt, numero copioſiſſima, remotis reliquis partibus vnice ſeruantur. Horum quidem recentia fragranti odore ſiccis longe antiſtant, ſed nec ſiccatione ille omnino diſpellitur. Vnde et odoramentis ſiccis inſeruiunt, et vna cum Lauendulae floribus praecipuam eorum partem, quae ollae odoriferae complectuntur, conſtituunt. Adeo vero genuinus odor eſt, vt et nomen variis aliis vegeta-

getabilibus ſimilem ſpirantibus dederit, ligni Rhodii et radicis Rhodiae exemplo. Prouenit ille ab oleo aethereo (de quo infra), vtut parua quantitate et difficulter ex floribus eruendo; nam, quo Roſae odoratiores, eo plus olei huius elici ſeſe patitur. Odoris partibus deſtillatione pariter ac infuſione aqua impraegnatur. Guſtati flores praeſertim ſicci, mox dulcedinem leuem, tum amaritiem cum auſtero ſapore produnt. Infuſum quoque aqua factum addito vitriolo martis mox nigreſcit. Remanet ſapida pars, etiamſi altera nares feriens deſtillatione vel euaporatione diſperſa fuerit.

Flores olfacti neruos egregie reficiunt, vt vel ideo, nec ornamenti vnice cauſa, faſciculis florum, quos pectori affigunt foeminae, inſerantur. Hinc et florum quatuor cordialium numero olim adſcripti. Rariſſime tamen ad internum vſum analeptico ſcopo, niſi in praeparatis quibusdam poſtea dicendis, praecipiuntur. Mirum ſane, quod flores hi, licet neruis alias amici et in vniuerſum blandi ſint, et tantum non omnibus hominibus placeant, quibusdam tamen turbas haud exiguas ſolo olfactu, ſternutationem (ECHTIVS in *Adami vit. med. p.* 72.), catarrhum, inflammationem oculorum, deliquia animi, hyſtericas affectiones, alui deiectiones excitent, item odore diſpliceant, imo abortus

mor-

Ab Indis iam dudum eximium remedium in affectionibus variis ventriculi et inteſtinorum habita radix fuit. Subſcribit recentior experientia, quae et in bilis vitiis corrigendis excellere docet. Indi radicem conciſam vel raſam cum vino Maderaico ingerunt (PERCIVAL *l. c. p.* 4.).

Ad coërcenda alui profluuia effrena et vomitus pertinaces ſedandos magni nominis eſt. In dyſenteria tam apud Anglos (PRINGLE in GAUB. *Aduerſ.* PERCIVAL.) quam Batauos multum valuit (CARTHEUS. *l. c. p.* 142.), nec in Gallia ſpem fefellit (BERTRAND DE LA GRESIE *l. c. tom.* 1. *Hiſt. p.* 344. *tom.* 2. *p.* 292.). Imo iam initio diarrhoeae vel dyſenteriae, quo adſtringentia nocent, haec radix et cum fructu praecipitur, et tum antiſpasmodicam virtutem exſerere videtur, quum conſtet multas turbas nonniſi irregularibus primarum viarum motibus excitari; declinante tamen morbo conuenientior eſt (PERCIVAL *l. c. p.* 8.). — Nauſeae et vomitui grauidarum (WHITE *l. c. p.* 75. PERCIVAL *l. c. p.* 13.) et puerperarum egregie ſubuenit; in hiſce febre puerperali exiſtente ob vim bilem vitiatam et exundantem temperandi confert ad ſcrupulum vel drachmam dimidiam in puluere, vel in extracto

extracto vel in infuso ter vel quater de die data; tantoque magis conducit, si simul aluus nimium fluxa est (Conf. VERRYST in *Verhandel. door de Hollandsche Maatschappye der Weet. te Haarlem, P.* 21. *p.* 6.). Vomitus, qui biliosam colicam comitatur, praeuio emetico huius radicis infusi compescitur (PERCIVAL *l. c. p.* 8.). Nec infantili aetati aduersa est, quae saepe sub dentitione vomitu et diarrhoea tentatur; hosque tanto felicius iuuat, si ad acidum frangendum cum pauxillo cretae vel magnesiae iungitur (*l. c. p.* 11.). Imo in habituali vomitu, si a debilitate vel nimia irritabilitate ventriculi, acore, bili acri, secretione vel iusto vberiori vel deprauata succi pancreatici, enascitur in connubio aromatum, martialium vel absorbentium leuamen insigne affert (*l. c. p.* 12.). Supprimit quoque in intermittentibus febribus autumnalibus vomitum, quo frequenter stipantur; et si cortex Peruuianus ob emesin crebram inanis est, opii vices in delendo vitioso isto ventriculi sensu agit (VERRYST *l. c.*). Queritur tamen CULLEN (*Treatise of the Mat. med. vol.* 2. *p.*78.), licet multis medelam vomitus attulerit, haud paucos tamen spe excidisse; quin iis casibus, in quibus redundantia bilis subfuit. — Cholerae obicem ponere, saepe exploratum est, et in hac

ſimul cum euacuantibus torminum ſaeuitiam frangit, bilem corruptam emendat, motus praeternaturales ſopit, et vires erigit. Nautis drachma dimidia ad duas pulueris omni trihorio vel quadrihorio data (JOHNSON apud PERCIVAL *l. c. p.* 6.). Aliis ſuffecit in hoc morbo minor doſis decem (MAKITTRICK *de febre Ind. occid. maligna flaua* in *coll. diſſ.* BALDING. *vol.* 1. *p.* 143.), quindecim, vel viginti granorum, in cochleari vno vel altero aquae Cinnamomi vel Menthae ſimpl. (GARDINER *on the animal oeconomy*, *p.* 347. *ſq.*). Profuit in cholera ex eodem fonte orta, poſt praemiſſos lapides cancrorum cum ſucco Citri eandem adhibere (*Veckoſkrift för Läkare*, *vol.* 2. *p.* 77.). — In hisce morbis ſanatis prout manifeſta ſaepe bilis vitia praeſto fuerunt, ita in febribus biliоſis ipſis ſalutem affert. Laudatur connubium tartari vitriolati et quidem vtriusque ad grana quindecim, vel viginti (PERCIVAL *l. c. p.* 9.); euacuantibus praemiſſis nihil efficacius eſt ad nauſeam et vomitionem ſedandam; et etiamſi remiſſiones manifeſtae ſint, longe tutius exhibetur in hisce quam cortex Peruuianus, et efficaciter bilem corrigit, ventriculum roborat et vires reſtaurat (HAYGARTH apud PERCIVAL *p.* 10.).

Abſen-

Abſentibus quoque vitiis, quae dixi, bilis et ſpaſticis conſtrictionibus, ſtomachicum primi ordinis conſiderandum eſt, languente vigore ventriculi et primarum viarum indeque proficiſcentibus cibi appetitus iactura, concoctione laeſa, flatibus, nauſea. Placuit ſimplex decoctum aqua factum, cochleatim pluries ſumtum (SELLE *Handb. d. med. Prax. p.* 683.), item puluis eius aromate quodam commixtus, vel infuſum vino Maderaico paratum; deficiente autem bile, miſcela pulueris cum felle bouino pilularum forma aegris conſultum eſt (PERCIVAL *l. c. p.* 12.).

5.

Pharm. IKAN *Radix.*

Ex ſpeciminibus, quae coram habeo, deſcriptionem *Radicis* exarare licet. Sunt haec ouato-oblonga, nonnihil compreſſa, vtrinque attenuata, magnitudine nucis oliuae, vel paullo exiliora, altero extremo deſinentia in filum tenue duorum ſupraque pollicum, quod videtur fibrilla eſſe. Epidermide externe obducuntur ex luteo griſea, rugoſa, arcte adhaerente parenchymati, interne duro, corneo, ſubpellucido, quod media parte comprehendit ſimilem radicem contiguam, cuticula ſua limitem denotantem. Bulbus videtur radix quaſi ex

orchidea plauta, et ſimili modo inter dentes commanſa ſeſe habet, et diuturniori ibidem mora mucilaginis aliquid exundat. Bulbulum tamen innatum maiori in radice Saleb ſaltim non conſpicio. Odoris expers, nec equidem aliquid acre illi ineſſe ſentio. In prouincia Chinenſi Suchuan, ex qua prouenit, planta creſcere fertur (HAGEN *Lehrbuch der Apothekerkunſt, ed.* 2. *p.* 386.).

De morbo, in quo adhibeatur, nihil habeo, quod tradam. Seruant modo pharmacopolae noſtri radicem inter rariora exotica.

6.

Pharm. LOPEZ ſ. LOPEZIANA *Radix.*

Nomen duxit a JOANNE LOPEZ PIGNEIRO (JUAN LOPEZ PIÑEIRO) Luſitano. Prima de hac radice narratio mihi obuenit apud FRANCISCUM REDI (*Experimenta circa varias res naturales, p.* 138.), niſi illi coaeuus cenſendus SEMMEDUS (*Hiſtor. variorum ſimplicium exoticor. p.* 40.), de quo dubio ſupra (p. 154.) dixi, qui hanc quoque radicem ſignificat. REDIO teſte in prouincia Zanguebar Africae in ripa fluminis Cuama LOPEZIUS hanc radicem inuenit. Ex alia relatione Aſiam patriam habet, et ex Goa in inſulam

insulam Malaccam, indeque Batauiam transfertur (GAUBII *Aduers. varii argument. p.* 80.); alius iterum edixit, Malaccae insulae propriam esse, mutuoque commercio tam Goam ad Lusitanos, quam ad emporium Batauorum Indicum peruenire (*l. c. p.* 89.).

Ex arbore originem traxisse, visu facile cognoscitur; nec videtur ex arbusculo, vt quidem cl^mo. REDI indicatum, colligi, quum aliquando ramos insignis crassitiei repraesentet. Proletarie valde hactenus modo arbor descripta est (apud REDI), vt soli radici inhaerere necesse sit. Haec ipsa inter Europaeos medicos non nisi ab anno inde 1771. inclaruit, quo GAUBIUS illam ex tenebris suis protraxit, et propria et aliorum medicorum in Belgio degentium experientia pretium eius constituit. Iam et in officinis largius instructis copia illam aegris praecipiendi exstat, per Belgas in Europam transvecta.

Seruantur bacilli diuersae longitudinis, octo adeo vel nouem pollicum, crassi pollicem vnum, imo duos, saepe exiliores, lignosi, quorum lignum colorem stramineum prae se fert, leue et, transversim dissectum, porosum est, excepta medulla, quae durior, densior et ex albo subrusa comparet.

Cingitur hoc cortice fuſco, tegmine molli, ſpongioſo, luteo, per ſtrata obſito. In quodam mihi obuio ſpecimine ſupra lineam illud craſſum deprehendo. Non multum ad notitiam eius confert figura cl. REDI (*l. c. p.* 138.). Bacilli exiliores praeſtant craſſioribus virtute. Odoris expers eſt, et ſaporis pariter ad iudicium GAUBII (*l. c. p.* 90.); equidem tamen amaricantem inueni, manifeſtius autem in pulpa ſpongioſa corticis externa. Perquam amaram perperam REDI facit.

Neque decoctum aqua factum, quod flaui coloris, niſi modicam amaritiem prodit. Salis eſſentialis quaedam indicia adſunt, tam in hoc decocto, quam in tinctura, quae fuſcam colorem habet, et, abſtracto ſpiritu vini, balſamici aliquid ardentis ſaporis, quaſi opii amaricantis, prodit. Solutione vitrioli martis non fuſcatur decoctum (Conf. cum Gaubianis experimentis *l. c. p.* 90. *ſq.* alia eiusdem naturae et euentus cl. JOSSE in *Hiſt. de la Societé de Medecine*, *tom.* 3. *p.* 246.). Nihil neque ſenſuum exploratione, neque chemico ſcrutinio dicto detegitur, ex quo diuinari poſſit egregia in ſiſtendis alui pertinacioribus profluuiis efficacia. Nempe haecce eſt, quae hodie attentionem medicorum ſuſcitauit.

Nullam

Nullam enim fidem meretur eiusdem contra morſus vel puncturas animalium venenatorum olim prolata laus, vel in febribus intermittentibus exſtinguendis item vulneribus conſolidandis priſtinum praeconium (V. REDI *l. c.*). Verior modo indicata virtus Indis quoque nota hodie eſt, qui ipſi radicem ſuper porphyrite cum aqua contritam in alui profluuiis aegris propinant.

Hancce exhibendi illam rationem in lienteria pertinaci et diarrhoea cum ſucceſſu amplexus eſt GAUBIUS (*l. c. p.* 79. *ſq.*), quem nunquam radix fefellit, niſi in ſene decrepito, viribus exhauſto, et fluxum coeliacum perpeſſo. Imo profuit illi radix in diarrhoeis tabi pulmonali ſuperuenientibus, quin conſummata phthiſi aluum coercet (*l. c. pag.* 82.). Aeque felici euentu experti ſunt eam cll. inter Belgas medici DE MONCHY, BOUDE, WYNSEN et PATYN, quorum interpretem GAUBIUS agit. Ille quidem praeprimis in diarrhoea colliquatiua phthiſicorum reliquis omnibus eam praefert (*l. c. p.* 83.), quod et praeter GAUBIUM cl. PATYN (*l. c. p.* 86.) confirmat, quin praeſentibus iam aphthis mali moris. Sic diarrhoeam habitualem radix in decocto panis cum pauco vini remixto compeſcuit (*l. c. p.* 84.). Aeque

que prodeſt puerili aetati (*l. c.*), quam ſenili (*l. c. p.* 87.), et nominatim diarrhoeae puerperarum ſymptomaticae accommodata eſt (VERRYST in *Verhand. door de Hollandſche Maatſchappye der Weetenſ. vol.* 21. *p.* 7.). Habet etiam hanc non ſpernendam vim, quod cortex Peruuianus ſi aluum laxet, ſuo additamento diarrhoeam inde enatam compeſcat, et ſic beneficio corticis frui aegrotum permittat absque ſubſequa alui obſtructione (ID. *l. c.*). Mira celeritate effectum ſuum exſerit, vt ſint, quibus a paucis modo doſibus turbae iam notabiliter ſopitae, et frequentes deiectiones aluinae ad paucas redactae fuerint (GAUB. *p.* 84. *ſq.*).

Datur opportune in puluere ſiue ſyrupo, ſiue mucilagine aut apto electuario in pilulas efficta, doſi granorum quindecim ad triginta, ter quaterue de die. Febris ſi abeſt, vel ſtomachus torpet, ſpiritus vini cochlear exiguum ſuperdari poterit. Tincturae quoque locus eſt, ſcilicet ex radicis drachma ſeſquialtera, ſpiritus vini vnciis duabus cum ſemiſſe, cuius ter de die cochlear exiguum, pauco vino rubro dilutum, ingeritur. Haud exiguum emolumentum quoque ſpondet decoctum aquoſum, modo digeſtio praeceſſerit.

SEMME-

SEMMEDUS pro ſuo more multas fide deſtitutas vires illi adſcribit, ex quibus hic modo recenſeo, miraculi inſtar curare a vipera commorſos, ſcilicet ita, vt vulneretur vertex capitis lanceolata, et plagae pauxillum pulueris eius applicetur (V. *l. c. p.* 40. *ſq.*).

7.

Pharm. MATALISTA *Radix.*

Huius ſpecimina in officinis vulgo occurrunt in orbiculos mox craſſiores aliquot linearum, mox tenuiores diſſecta. Amplitudo pariter variat, nam ſunt, qui diametro pollices quinque excedunt. Externe ſuperficiem cineream valde rugoſam formant, interne albidiora comparent, et vndas concentricas effingunt, et hinc inde aliquando poroſa conſpiciuntur, vt fere eroſionem a vermibus ſuſpicareris, niſi maior adeſſet regularitas. Subſtantia mediocriter compacta et notabiliter ponderoſa. Negligitur hodie omnino.

Stirpem Americam inhabitare lego, vbi, non additum, radicem aluum purgare, debilius Jalappa, paullo fortius Mechoacanna, doſi drachmarum duarum (VOGEL *Mat. med. p.* 240.).

8.

Pharm. TIMAC *Radix.*

Caribaeis dicitur Timac, Hiſpanis Liane à coureux. Quae de hac nouimus, debentur medico GERARD, qui eandem in inſula St. Domingue in hydrope vtiliter tentauit, et Regiam ſocietatem medicam Pariſienſem de ſucceſſu certiorem fecit (V. *Hiſt. de la Societé Royale de Medecine, tom.* 1. *p.* 341.). Nunquam eam vidi, nec iſte deſcriptionem eius concinnauit. Cenſetur Aurantiis vel Terebinthis cognatione iungi. Deeſt hactenus in pharmacopoliis.

Decoquuntur radicis vnciae duae in tribus pintis aquae (= ℔ vj ciuil.), cuius decocti aegri primis diebus vitra tria ingerunt (= vnciis quatuor cum ſemiſſe circiter); augetur doſis quarto die, et ſi aeger fortioris naturae eſt, additur vncia vna raſurae Guaiaci, aliquot grana Scillae et pauxillum Canellae, vt potus aromate imbuatur.

Accedat oportet noua experimentorum ſeries.

II. CORTICES.

9.

Pharm. ANGELINAE *Cortex.*

Arbor huius corticis procera eſt, inſulae Americanae Grenada incola. Anno 1785. Chirurgus GRIEVE ibidem commorans in Scotiam (Vid. DUNCAN's *Medical commentaries, vol.* 9. *p.* 365.) virtutem eius anthelminticam perſcripſit. Explorata haec fuit ab eo in infantibus dyſenteria verminoſa correptis, quae multis antea exitio fuit. Corticis huius vnciae quatuor in quartis tribus (= ℥ vj ciuil.) aquae coquebantur, donec duae ſupereſſent. Huius decocti mane cochleare maius infantibus ingeſtum, biennio minoribus, et ſeſquialterum, vel duo, infantibus hac aetate maioribus. Abſtinendum ab omni potu ciboque ad meridiem vsque. Tormina excitat, qualia ſubinde a Jalappa. Subſequente die opus purgante eſt. — Sic ſtupenda vermium caterua per aluum eliminatur. Lumbricorum ratio nominatim videtur habita eſſe.

10.

10.

Pharm. ANGUSTURAE *Cortex.*

Aliis ſcriptura corticis *Auguſtini* placet (*Göttingiſche Anzeigen* 1790. *n.* 4.), quae aliam patriam, ſcilicet vrbem St. Auguſtin, in Florida orientali ſitam, aſſignat. Quantum conſtat, prior rectior eſt, ex Anguſtura Americae auſtralis, vnde Hiſpani illum in inſulam Trinitatis (Trinidad) transuexerunt. Ex quanam arbore proueniat, nondum euictum; ex ſpecie Magnoliae eſſe coniectura tulit (*Litterae Londino ſcriptae* in *Braunſchw. Magazin* 1790. *n.* 5. *p.* 74.), et vlterior diuinatio ex Magnolia glauca L. (BRANDE in *Hannöv. Magazin* 1790. *n.* 15. *p.* 235. *ſq.*). Nuperrime (ex litteris cl. BRANDE in *Hannöv. Magaz.* 1790. *n.* 69. *p.* 1099. *ſq.*) tamen momenta quaedam probabilia ſuadere viſa ſunt, ex abyſſinico frutice, Wooginoos in Abyſſinia dicto, ſ. Brucea antidyſenterica JO. FRID. MILL. *36 coloured Plants*, *tab.* 25., quae eadem eſt ac Brucea ferruginea (L'HERETIER *ſtirp. nov. tab.* 10. AITON *Hort. Kewenſ. vol.* 3. *p.* 397.), peti. Deſcriptio enim corticis, quam BRUCE (*Travels to diſcover the Source of the Nile*, *vol.* 5. *p.* 70.) de dicta planta praeſtitit, congruit cum iſta corticis Anguſturae, et ipſe ille agnouit, conue-

conuenire vtrumque; et cortex fruticis viui, in horto Kewenſi obuii, in plerisque quoque conuenit.

Primam eius cognitionem dederunt anni 1788 altera parte medici duo inſulae Trinitatis, cll. EWER et WILLIAMS, litteris Londinum miſſis, et inſertis periodicae ſcriptioni (*London medical Journal* 1789. *P.* 2. *p.* 154. *ſq.*), quarum copia ibidem facta adoleſcente anno 1789. et nunciatum, Londini ſuppetere eam corticis quantitatem, quae experimentis ſufficeret. Senſim quoque per alia pharmacopolia ditiora cortex hic diſtributus fuit; nec deficit in noſtris.

Affertur hic cortex fruſtis conuexis, diametri circiter ſeſquipollicis, vel minoris, longitudinis plurium ad ſex pollicum, lineam circiter dimidiam craſſis. Epidermide albida inaequali veſtitur ſubſtantia luteo bruna, dura, firma, nec in fibras diſcerpenda. Puluis, in quem contunditur, flauedine Rhabarbarum fere refert. In lingua amaritiem mox prodit cum aromate, quod diu calorem in lingua relinquit. Odor recentis ingratus deſcribitur, cuius vero nullum veſtigium reperio in ſicco praeſente. Tam aqua, quam ſpiritus vini tingitur infundendo colore pallide aureo. Aqua nihil niſi

amaras

amaras partes eruit, ſpiritus vini autem aromaticas ſimul. Ex corticis vncia vna alcohol vini digeſtione drachmas duas extracti reſinoſi primi, valde amari, eruit; aqua autem ex eadem quantitate decoctione extracti gummoſi circiter drachmas tres cum ſemiſſe, paullo minus amari; infuſione autem extracti ſcrupulos quatuor, quod clarum eſt, et ſaporis fere eiusdem, ac ſal Chinchinae (HEYER in *Braunſchw. Magazin, l. c. p.* 76.). Decoctum eius videbatur pulmones vituli contra putredinem paullo diutius tueri, quam decoctum corticis Peruuiani (*ibid. p.* 78.).

Pauca hactenus experimenta, publici iuris facta, virtutes eius vberius enucleant. Multum vere iam promittit ſapor. In inſula Trinitatis adhibetur omnibus caſibus, quibus cortex Peruuianus alias opportunus eſt; quin antiſtare in eo illi ibidem creditur, quod minori doſi idem praeſtet (*London medic. Journal, l. c. p.* 155.). Haec laus ad febrem intermittentem inprimis ſpectat, in qua plerumque ſex aut octo doſes ſuffecerunt; quin vnica aliquando ſuffecit (*l. c. p.* 159. 161.). Modice intra vſum aluus lubricatur. Eximia iſta febrifuga virtus etiam Londini in tertiana confirmata, pluſculis pulueribus ponderi

ponderis granorum quindecim datis (BRANDE in *Hannöv. Magaz.* 1790. *p.* 238.). Suffecerunt drachmae duae, vel tres, etiam pertinaciſſimis cuiuscunque generis, dum poſt euacuationem praemiſſam quindecim ad viginti grana omni trihorio darentur; et in quartana quinque menſium doſes duodecim, quarum ſingulae grana quindecim continuerunt, perfectam ſanationem effecerunt (IDEM in *Hannöv. Mag.* 1790. *p.* 1104.). — Similis poteſtas ſeſe exſeruit in affinibus periodicis quibusdam morbis, ſcilicet deliquio animi periodico, cephalalgia et odontalgia eiusdem naturae (Conf. BRANDE in *Hannöv. Mag.* *p.* 238. item IDEM in *Lond. med. Journ.* 1790. *p.* 41.). — Valuit et in febribus inſigni debilitate et labe primarum viarum iunctis. — In febre putrida caſu ſingulari antiſepticam vim vel fomentatione externa declarauit (*Lond. med. Journ.* 1789. *p.* 146.).

In diarrhoeis et dyſenteriis Nigritis frequenter in inſula Trinitatis exhibent (*l. c. p.* 159.). Nec fefellit Europaeos vſus in hiſce malis (BRANDE in *Hannöv. Mag* 1790. *p.* 238. 1103. item in *London med. Journ.* 1790. *p.* 44. item Anonymus in CRELL's *chem. Annal.* 1790. *vol.* 1. *p.* 248.), omnique caſu condu-

conducit, quo laxitas et atonia ſubeſt. Concinne praemittuntur per aluum vel os purgantia, ſubſequente eiusdem infuſo (BRANDE *Hann. Mag. l. c. p.* 238.). Non tamen in diarrhoeis colliquatiuis videtur tutus. Omnia conueniunt, in ſtomacho roborando et viribus digeſtionis reſtituendis valere eximie.

Profecit etiam in habitu ſcrophuloſo et in eruptionibus cutaneis, quae vulgo ſcorbuticae dicuntur (BRANDE in *Lond. med. Journ.* 1790. *p.* 45.).

Puluis corticis a granis decem ad viginti prodoſi capitur, a qua proxime dicta tamen delicatiores vno vel duplici caſu nauſeam contraxerunt, vt itaque minores doſes ventriculo magis amicae ſint, et gratum caloris ſenſum afferant. Extractum a granis quatuor ad octo exhibetur. Decocti aquoſi, ex pulueris drachma vna cum aquae vnciis quatuor parati, vnciam vel ſeſquiunciam fert aeger ter vel quater de die. Gratius ſumitur decoctum eius vel infuſum additamento leuiter aromatico: octo ſcil. vnciis liquidi (ex tribus vel quatuor drachmis corticis pro aquae vnciis ſedecim praeparati) additur Syrupi corticum aurantiorum vncia dimidia et tincturae Lauendulae compoſitae drachma vna (BRANDE

in

in *Lond. med. Journ.* 1790. *p.* 40.). Tincturae, ex corticis vncia vna et ſpiritus vini vnciis ſedecim, drachma vna pro doſi concedi poteſt. Doſes experientiae cl. BRANDE debentur.

Niſi coniectura fallat, in fidem virtutis antidyſentericae ipſum exemplum cl. BRUCE (*l. c. p.* 71.) in medium proferri poteſt, qui cortice Wooginoos, ad cochleare exiguum pro Thea bis quotidie cum lacte camelino ingeſto, ſubiuncto mane cyatho infuſi corticis cum lacte eodem calido, ſe a dyſenteria liberauit, aliisque etiam tam puluere, quam infuſo aquoſo et tinctura ſpirituoſa praeſidio fuit.

II.

Pharm. BELA - AYE *Cortex.*

Nomen praefixum gerit arbor in Madagaſcar in montibus decem miliaribus a mare remotis. Cortex eius hactenus nonniſi obſeruationibus cl. SONNERAT, per cl. MAUDUYT euulgatis (in *Mem. de la Soc. R. de Medec. vol. 3. p.* 689.), in ea qua vivimus plaga innotuit. Neque proprio nec alieno auſo mihi ſuppetiit characteres eius proponere.

Indi corticem addunt potulento cuidam ex arundine ſaccharifera parato, Tok ab illis dicto.

Huius vero loci praeprimis eſt ob vim in alui profluuiis cognitam. Ipſe SONNERATUS in India eo infuſo capto deiectiones cruentas (flux-de-ſang), quibus laborauit, ſopiuit, item plures alios, qui per duos vel tres annos easdem ſuſtinuerunt. In hisce videtur malum haemorrhoidum potius cruentarum, quam dyſenteriae nomine inſigniendum eſſe.

Huius in puluerem redacti poſt praeuiam alui purgationem exhibentur grana viginti quatuor, mane in cyatho infuſi theae vel pauxillo vini, et totidem grana veſperi. Exactis diebus ſeptem aut octo, augenda doſis, eiusque grana triginta ſex mane modo danda, ad perfectam curationem vsque. Repetita Pariſiis experimenta eodem ſucceſſu. Diarrhoeis diuturnis et contra alia rebellibus mederi ibidem pariter contigit.

12.

Pharm. CORTEX CHINAE vel CHINCHINAE REGIVS ſ. CORTEX CHINAE FLAVUS.

Hic cortex haud ita pridem ſub priori nomine Londino petitus. Patriam ignoro; ſed menſe Iunio a. 1790. quum Francofurti ad Moenum verſarer,

rer, ſpecimina vidi apud expertiſſimum pharmacopolam SALZWEDEL, cui et horum vnum debeo, dein quoque in pharmacopolio Wisbadenſi. Caro tum pretio adhuc vendebatur, et quidem ab aromatariis Francofurtenſibus, fratribus ETTLING libra vnà thaleris ſedecim.

CORTEX hic conſtat fruſtis ſubplanis, digitum circiter longis, pollicem latis et lineam craſſis. Color ferrugineo flauus eſt. Extrinſecus magis ad ferrugineum inclinat, ex epidermide tenaciter cortici intexta, quam in ſuperficie interna. In fractura, quin et ſuperficie, fibrilloſus apparet. Diſcerpitur facile digitis, imo in puluerem conteritur flauum. Sapor intenſe amarus cum leuiori adſtrictione.

Francofurtani aliquot medici in intermittente febre ſuperiorem longe vi vulgo adhibitis corticibus repererunt.

Non dubito pro eodem illum habere, quem mihi nuperrime mittere placuit perill. L. B. AB ASCH ſub nomine *Corticis Chinae flaui;* qui tamen nonnihil ponderoſior et compactior mihi altero viſus eſt; facie tamen illum referens, nec amaritie illi cedens.

Opus erit confuſionis vitandae cauſa in poſterum hunc corticem CHINAE *regium flauum* dicere, quum Amſtelodami cortex aliquis nomine corticis Chinae regii nuper venditus fuerit pretio florenorum quatuordecim pro libra vna, qui ex ſpecimininibus a me viſis in omnibus refert corticem Peruvianum rubrum, modo quod nonnihil pallidior rubro ſit. Retulerat de hoc cl. A THUESSINK (in litt. ad cel. BLUMENBACH d. 25. Aug. 1790.) Regium dici, quod vſui familiae Regiae Hiſpanicae deſtinatus ſit, et ſuperiorem longe vulgari cortice Chinchinae virtute eſſe, ex propriis experimentis. Ferrugineum potius colorem, quam flauum, gerit.

Meminerunt quidem corticis in regno Peruviano obuii, cuiusdam flaui DE LA CONDAMINE (*Mem. de l'ac. R. d. ſc. de Paris* 1738. *p.* 228.) et JOSEPHUS DE JUSSIEU (*Hiſt. de la Soc. R. de Medecine* 1779. *p.* 253.), et flaueſcentis (Yellowiſh ſ. Caſcarilla amarylla) ARROT (*Philoſ. Tranſact. vol.* 40. *p.* 81. *ſq.*). Sed ex deſcriptionibus eorum non eae enucleari notae poſſunt, quae in hunc quadrent.

13.

Pharm. CORTEX CHINAE vel CHINCHINAE SVRINAMENSIS.

Nomine *corticis Chinae noui* misit cl. A. THUESSINK Haga-comitum eius specimen ad cel. BLUMENBACH, quod vna cum litteris (d. 25. Aug. 1790.) lustrare mihi concessum. Ex colonia Belgarum Surinamensi transfertur hic cortex. Specimen praesens spithamam longitudine, digitum diametro, lineam dimidiam crassitie aequat; fere tubulosum est, vestitum epidermide profundius et sordide bruna, hinc inde cinerea, lineis prominulis longitudinalibus notata. Parenchyma pallidius brunum in festucas fragiles discerpi se patitur. Sapor eius intense amarus, vt in iis febribus intermittentibus conducere videatur, quae amaris potissimum cedunt. Ast specifici nihil inest, et vulgari cortice longe in hisce superatur (A. THUESSINK).

14.

Pharm. IUBABAE *Cortex.*

Fragmenta coram habeo, aliquot pollices longa, vel minora, *corticis* fragilis, pallide bruni, conuoluti et flexuoſi, item ſubinde ramoſi, vel per longitudinem diſſecti ex ramis, vt videtur, mox anguſtioribus, mox craſſioribus, e. c. diametri duarum linearum, deglubiti. Epidermide rugis longitudinalibus diſtincta, griſea, veſtitur, cui quae ſubiacet pars corticis profundius bruna eſt, quam parenchyma, quod albidum eſt. Ex India transvehi dicitur.

Comparari video (in SPIELM. *Pharm. generali, p.* 126.) quoad ſaporem odoremque cum Vanigliis. De odore, etſi debiliori, id largior, praecipue ſi manu incaleſcit; non de ſapore, qui mihi modo amaricans eſt.

Vis neruina iactata et ratio, cur Vanigliis ſubſtituta fuerit, aliis documentis (*l. c.*) comprobanda reſtat.

15.

15.

Pharm. MASSOY *Cortex.*

Innotuit RUMPHII litteris a. 1680. ex Amboina exaratis (Vid. *Miſc. nat. curioſ. Dec. 2. ann. 1. Obſ. 22. p. 55.*). Prouenit in Noua Guinea, eiusque occidentali parte, quae Onim dicitur.

Tenuis eſt, fere planus, coloris cinnamomei obſcurioris, cortice (nonne epidermide?) griſeo ſtriato tectus, ſuaueolens, ſaporis dulcis, cui gratum Cinnamomi aroma immixtum. Atque haecce fere SPIELMANNI (*Pharm. gener. p. 141.*). Nam mihi non ſuppetunt; nec DALE (*Pharmacolog. p. 378.*), qui eam receperat, notas vllas in medium profert. Indi eo trito et in pultem cum aqua redacto inungunt corpus tempeſtate frigida et pluvioſa, quoniam calefacit, tormina ventris ſedat et gratum odorem ſpirat (RUMPH *l. c.*).

Deſtituuntur eo noſtrae officinae pharmaceuticae.

16.

Pharm. POCGEREBAE *Cortex.*

Exempla huius nuperrime (a. 1790.) mihi misit L. B. AB ASCH. Hactenus enim modo pauculis istis, quae de eo tradiderant pauciſſimi de materia medica libri, mihi acquieſcendum fuit. Iam poſſideo fragmenta a diametro pennae anſerinae ad pollicarem craſſa, quorum craſſiſſima lineam aſſequuntur, convoluta, paſſim ramoſa, dura, ponderoſa, compacta, mox diſtorta, mox rectiora. Externe haec ſunt rugoſa, in quibusdam ſpeciminibus annulata, epidermide tenaciter affixa et profundius bruna, quam ſubſtratum parenchyma. Adſtrictionis et ſalſedinis ſubaluminoſae mitem ſenſum mihi in lingua excitat; in iunioribus ſpeciminibus amarorem leuem quoque animadverti; nares vero nullo modo ferit.

A. 1758. (VOGEL *Mat. med. p.* 295.) notatum, ex America aliquot annos antea translatum fuiſſe, nullo ſapore inſtrui, aſt alui fluxus egregie ſiſtere, eoque fine Americanis acceptum exiſtere. Additur Pariſiis quoque vim in diarrhoeis, dyſenteriis et fluxu hepatico confirmatam, et tres vncias adulto ſufficere, et intra biduum morbum tolli.

Roſionum a vermibus crebra veſtigia, quae in ſpeciminibus deprehendi, praecipue craſſioribus, de neglectu huius corticis hodierno teſtantur.

III.

III. LIGNA.

17.

Pharm. Lignum ALOES ſ. AGALLOCHI VERI;
CALAMBAC;
ASPALATHI.

Iunctim propono haec ligna, etſi nondum omnino euictum, an eiusdem arboris progenies ſint. Aloexylum Agallochum vocat cl. LAUREIRO (*Flor. Cochinch. tom.* 1.) arborem, cui lignum Aloës et Calambac adſcribit, et ad plantas decandras refert. Excoecariae Agallochae L. lignum tamen genuino Agallocho tam prope venit, vt loco huius vendatur. Quin praeparatione a Sinenſibus refert Agallochum optimum, quod Calamba v. Calambac nomine inſignitur (RUMPH. *Herb. Amb. vol.* 2. *p.* 238., quod repetiit HOUTTUYN *natuurlyke Hiſtorie, vol.* 2. *P.* 3. *p.* 480.). Agallochum ſpurium vocat RUMPHIUS. Huic arbori Moluccanae inſulae praecipue patria ſunt. Quae ab aromatariis emuntur, vel inter cimelia collectionum rerum naturalium oſtenduntur, exempla, ſub diuerſis iſtis nominibus, differunt quidem ſubinde colore, duritie aliisque notis; ſaepe tamen eodem redeunt. Quae de vero Aloës et Calambaci ligno narrantur, non in

quauis arbore reperiri et, id quod in eo praecipuum eſt, reſinoſam materiem, odoris, poſt exſiccationem ligni, gratiſſimi, colligi in cauis internis, eroſione quaſi enatis (GARCIAS AB HORTO in CLUS. *exot. p.* 172. *ſq* KÄMPF. *Amoen. exot. p.* 904.); haec et de Excoecariae ligno valent, quod Agallochum verum imitatur, adeo vt iſtud quoque ſuffimigiis inſeruiat. Odore arbor genuina initio deſtituitur, morboſa autem mutatione eundem adſciſcit, qua ipſa partes reſinoſae peculiaribus locis ſtagnant, et arbor ſenſim perit, ante quod tempus eam caedere, operae pretium non eſt (LAUREIRO).

Selectiſſimum itaque lignum Aloës dicitur *Calambac*. Rariſſime hoc ob inſignem valorem in Europam peruenit. Hinc inter pretioſiſſima munera, a rege Siamenſi Galliae Regi, LUDOVICO XIV. oblata, ligni Calambac portio numerabatur (SAVARY *Dict. vol.* 1. *p.* 93.). Auro ſuppar cenſetur vel duplo ſ. triplo argenti ponderis in China venditur (RUMPH. in *Miſc. nat. cur. Dec.* 2. *Ann.* 3. *p.* 74.). Memini, fragmento mihi a b. OTTONE A MUNCCHAUSEN olim muneri dato generoſiſſimum virum adſcripſiſſe, eſſe partem fruſti digitum longi, pro ducato aureo a ſe emti. Poſſideo maiora, minora, eius fragmenta,

in

in quae quadrant characteres optimo Calambac adscripti. Praefertur nimirum nigricans, cinereis venis percursum, plurima resina praegnans (GARCIAS AB HORTO *l. c.*). Nodosa varia specimina offendo, vt inde videatur assertio KÄMPFERI firmamentum obtinere, circa nodos resinam colligi. Praestó est frustum, quod vna parte putredine quasi excauatum cernitur, et in fouea resina rubicundo bruna repletur. Optima nota praestantiae ligni est, quod igne accensum multum humoris exsudet; falluntur, qui eam inde diiudicant, quod in aqua coniectum fundum petat, nam selectissimum aliquando natat. Quidam pretium quoque a magnitudine frustorum diiudicant. Aliud criterium hoc indicatur, quod vitro fortius affrictum, vestigia resinosa relinquat, quae nec aqua, vel saliua, vel oleo expresso; nec lixiuio alcalino, ablui sese patiuntur, sed tantum spiritu vini (BERGIUS *Mat. med. p.* 904.). Sapor eius resinoso amaricans est, nec ipsam resinam valde amaram inueni; a colore igitur, quo refert Aloën succotrinam potius, quam a sapore, nomen ligni Aloës petitum videtur. Venale lignum Aloës vel Agallochi vario gradu a dicto deflectit.

Nolo memet in antiquitates horum lignorum demittere, quum praeuideam, me in hac indagine subtili-

ſubtilitate GARCIAE AB HORTO victum iri, qui ipſe effata DIOSCORIDIS, PLINII, Arabum, inter ſeſe comparat et diiudicat.

In Malacca, Cambodia, regno Siamenſi et Sinenſi, aliisque Indiae locis reperiunda arbor eſt, ad cuius lignum quaerendum mercenarii ſyluas adeunt, vetuſtiſſimas arbores et carie foedas proſtratasque findunt, et ex hisce fragmenta reſinoſa eximunt (Vid. RUMPH. *l. c. p.* 29. et KÄMPFER.).

Fateor, ex apparatu medicamentorum facile lignum Calambac omitti poſſe. Attamen in potu halitum oris corrigere, ſtomachum heparque roborare, dyſenteriam ſedare &c. quidam cenſent (PALUDANUS, nota ad LINSCHOTEN *Hiſt. de la navigation aux Indes orient. p.* 126.). Puluis quoque ad ſcrupulum captus in cholera prodeſſe referunt, item aſcarides puerorum necare (BONT. *Hiſtor. natural. et medic. p.* 43.). Ditiorum eſt, ſphaerulas pro precibus ad numerum recitandis inde effingere, vt ſubinde factum (CLUS. *exot. p.* 173.). Maximum autem huius ligni impendium eſt pro ſuffimigiis in terris orientalibus, quo ipſo vtuntur in ſacrificiis, aulisque (BONTIUS). Imo magnates Sinae et Japoniae vix vllum conuiuium celebrant, quin, vt magnifi-

magnificentiam affectent, hocce pretioso suffimento multum aeris prodigant (KÄMPFER.). Eo etiam in festucas dissecto et in acerram coniecto, aduenis appropinquant, honorem testificaturi et vires totius corporis restauraturi (DEMANET *Nouvelle Histoire de l'Afrique Franc. tom. 2. p. 153. sq.*). Turcae subinde Tabacum sucturi eius festucam in caput fistulae immittunt (Ex litt. L. B. AB ASCH a. 1778.).

Lignum *Aspalathi* distincte quasi ab alia arbore a quibusdam, vt DALE, GEOFFROY, ALSTON, LINNÉ, proponitur. Describitur a cl. DALE (*Pharmacolog. p. 379.*), quem et alii secuti sunt, bituminosum, Ligno Aloës laxius et crassius, pallidius, saporis amaricantis, pinguis et resinosi, odoris debilioris. Vt discernatur a ligno Aloës, notat cl. BERGIUS (*M. m. p. 905.*), maioribus Aspalathi Lignum fructis obtinere, odorem eius fragrantem non esse, fumum minime gratum spargere, ponderosius esse magisque aequale, colorem obscure fuscum prae se ferre, nec vitro affrictum vestigia relinquere. Viribus suppar habetur priori, modo debilius. Ex India orientali ad nos transfertur.

III.

III. GVMMI et RESINAE.

18.

Pharm. Gummi AMMONIACVM.

Dolendum, de medicina efficaci et vſitata tractationem carere iis momentis, quae medicaminis cuiusuis hiſtoriae baſis vera et fulcrum ſunt, nempe neque conſtare, ex quonam genere vel ſpecie hoc concrementum petatur; nec quomodo, vel ex qua parte eliciatur; nec quaenam, vera eius patria ſit.

Vmbellatae ſtirpi debere ſuam originem eatenus probabile eſt, quod illi intermiſta compareant ſaepe ſemina, Anethi ſemen referentia, aſt nonnihil illo maiora. Quodſi illud idem vere ſit, ac Ammoniacum veterum, cuius iam meminit HIPPOCRATES et DIOSCORIDES: in Africae ea parte naſcitur, quae Aegypto ad occaſum adiacet, et hodie regnum Barca nominatur, in quo delubrum iſtud inclytum Joui Ammoni ſacratum olim fuit. Per Turciam ad nos transfertur, item ex India orientali.

Occurrit vulgo magnis maſſis, duplicis coloris, dum in ſubſtantia flaueſcente grana lactei coloris (Amygdalos ſ. vngues varii illa dicunt) immerſa,

merſa, ſed cum altera vnita deprehenduntur. Vtraque pars opaca eſt, et vtriusque ſuperficies externa ex attactu aëris rufeſcere ſolet. Grauem fortemque odorem ſpirat, Galbano tamen gratiorem; saporem vero ſubdulcem et ſubamaricantem nauſeoſum edit. Calore digitorum molleſcit, iisque adhaeret. Frigore autem fragile. Funditur facile cochleari ferreo. Candelae admota ardet, ſpumeſcitque. Quo pluribus granis lacteis diſtinguitur, eo praeſtantius hoc gummi eſt. Hinc et haecce ſola ſi ſegregantur, vnde emergit id, quod Gummi amygdalodes dicitur, depuratione eius non opus eſt. Quam ipſam alias requirunt arenae, lapides, ſemina, aliaque heterogenea admixta.

Non verum gummi, ſed gummi-reſina eſt, quae plus gummoſarum, quam reſinoſarum partium continet. Quam amico connubio autem vtraeque iungantur, inde elucet, quod aeque libenter fere hae aquae ac ſpiritui vini auſcultent. Ita ex gummi ammoniaci vncia vna extracti reſinoſi primi drachmae ſex eruuntur; et ex eadem quantitate extracti gummoſi pr. drachmae ſex et ſcrupuli duo cum ſemiſſe (NEUM. *Chemie. vol. 2. P. 2. p. 387.*). Aqua ſi teritur, in emulſionis ſpeciem ſeu liquidum lacteum

lacteum reſoluitur, quod tamen paullo poſt copiam reſinae in fundum vaſis demittit et clarum fit. Spiritus vini ab hoc gummi tingitur colore rubicundo luteo. Soluitur et triturationis ope aceto, vino, cereuiſia. Nihil plane olei deſtillatione cum aqua erogat. Et exiguum modo odorae partis ab aqua excipitur.

Reſoluendi vi inſigni inſtruitur. Et haec quidem pituita pulmones grauante et tuſſim, raucedinem, reſpirationis difficultatem creante cognoſcitur, quibus ipſis in malis ſcreatus leuat. Ideo in peripneumonia notha opportunum eſt. Ita ſi ſputa in inflammationibus pectoris moram trahunt vel ſupprimuntur, pectus liberat. Quin ipſis phthiſicis opportunum, ſi puris eiectio non ſuccedit. Quando a ſtimulo nihil metuendum, elegans connubium eſt huius gummi cum Oxymelle ſcillitico addita aqua deſtillata et ſyrupo. Liquida forma in vniuerſum placet in pectoris affectionibus. Vereor, ne ill. CULLEN (*Treatiſe of the Mat. med. vol. 2. p. 369.*) iuſto timidior fuerit in adminiſtrando eo, in ſcopum expectorantem, calidam eius naturam accuſans. Commode quoque in obſtructionibus viſcerum vſurpatur, in quibus forma pilularum

ſolum

ſolum, vel in miſcela aliorum efficacium, vt extracti Taraxaci, vel amari cuiusdam, ſaponis, antimonialis, &c. adhibetur, doſi ſcrupuli, vel maiori. Largius ſumtum aluum mouet.

Non minoris praeſtantiae eſt in tumoribus, qui emollientibus et reſoluentibus, cum leni ſtimulo iunctis, opus habent; id quod de tumoribus frigidis valet, nam in calidis non conducit. Varia ideo emplaſtra officinarum intrat. Quoniam vero haec magis compoſita ſunt, tanto manifeſtior eius vis elucet, dum modo gummi ammoniacum aceto ſolutum applicatur. Hocce gummi, aceto ſcillitico ſubactum, et in emplaſtrum denſatum, intra quatuor hebdomades fungum articuli in genu ſiniſtro, auctore CLOSSIO, diſſipauit (PLENK *Mat. chir. p.* 153.). Ita rigiditas manus poſt fracturam radii eodem diſparuit (SCHNEIDER in RICHT. *chir. Bibl. tom.* 6. *p.* 606.). Simili emplaſtro, ad quod vero ſolum acetum vini adhibitum, craſſius corio ſuperdato, et per duodecim dies vna ſerie relicto, dein pro ratione neceſſitatis repetito, cl. EVERS (*Bemerkungen und Erfahr. d. Wundarzn. p.* 112. *ſq.*) pluries fungum articularem ſ. hydropem genu curauit; quum demeretur emplaſtrum, ſemper copia lymphae exſudaſſe appa-

ruit. Ganglia et metaſtatici tumores variolarum aeque feliciter hacce medela diſſipantur (ID. *p.* 115.). Vnguento vero ex gummi hocce et aceto ſcillitico, ter de die inuncto, praemiſſo quauis vice ſuffimigio ex baccis Juniperi, tumor inſignis albus genu, ex cauſa arthritica enatus, binis exemplis euanuit (MICHAELIS in *Biblioth. cit. tom.* 6. *p* 146. FIELIZ *l. c. tom.* 7. *p.* 778.). In commoda miſcela adeo hoc gummi ad diſcutiendos tumores cyſticos valet (GIRARD *Lupiologie.* RICHT. *chir. Bibl. tom.* 3. *p.* 449.).

Recentius emplaſtri ex hoc gummi et aceto vini beneficium in tinea capitis tollenda conſtitit. Quo fine vel ope corii craſſius illitum applicatur, vel calide ipſi capillitio illinitur, ſuperimpoſito dein corio, tandem mitra. Praeſcindi vel abradi autem prius debent capilli, et cruſta vnguento nutrito vel axungia porcina emolliri et auferri. Relinquitur emplaſtrum hoc per ſex vel octo hebdomades. Videtur hac ratione liquidum tenax in bulbulis capillorum et folliculis ſebaceis ſtagnans attenuari et ad exitum prouocari (V. de hoc cl. EVERS conſilium in *Gött. Anzeig.* 1790. *n.* 41.).

PRAEPA-

PRAEPARATA ET COMPOSITA.

GVMMI AMMONIACVM COLATVM *Ph. Lond. ed.* 1761. *p.* 23. Paratur ſoluendo gummi ammoniacum in aqua frigida et poſt colationem inſpiſſando. Sic exuitur vel purgatur quidem quisquiliis variis, ſed iacturam odorarum partium patitur. Hinc forſitan omiſit hoc praeparatum ed. a. 1788. Erit tamen, ni fallor, ex vſu, quando exaeſtuationis ex hoc gummi ſubſequuturae metus exſurgit.

LAC AMMONIACVM *Ph. Lond.* 1788. *p.* 107. Hodie ſolutio Gummi ammoniaci in ſimplici aqua deſtillata fit.

PILVLAE DE AMMONIACO *Ph. Würt. p.* 136. Nimis compoſitae; ob copiam Aloës, quae dimidium fere conſtituit, aloëticae potius dicendae, hinc calidae. Depraedicantur vi reſoluente et incidente.

EMPLASTRVM DE AMMONIACO *Ph. W. p.* 59. In tumoribus frigidis emolliendis et diſcutiendis omnino confert. In parotidibus poſt peripneumoniam diſſipandis e re fuit, hoc emplaſtrum, quinta parte veſicatorii mixtum, applicare, imponendo deſuper cataplaſma emolliens; hac ratione in paucis modo ſuppuratio orta (QUARIN *Method. medend. inflammat. p.* 92.).

EMPLASTRVM DIACHYLON COMPOSITVM *Ph. W. p.* 63. EMPL. DE CICVTA *l. c. p.* 60. EMPL. DE MELILOTO *l. c. p.* 67. EMPL. OXYCROCEVM *l. c. p.* 69. aliaque emplaſtra; item PILVLAE SCILLITICAE, SYRVPVS DE AMMONIACO, multaque alia compoſita pharmacopoliorum, praecipue Germanicorum, gummi noſtrum comprehendunt.

19.

Pharm. BDELLIVM v. *Gummi* BDELLIVM.

Si Bdellium DIOSCORIDIS (*M. m. lib.* 1. *cap.* 80.) et PLINII (*Hiſt. nat. lib.* 12. *cap.* 9.) idem cum eo, quod hodie in officinis ſeruatur, eſt, ex arbore provenit. Id omne eſt, quod de origine ſcimus. Ex Arabia et India orientali petitur.

Maſſis transfertur ſolidis variae magnitudinis et figurae, fragilibus, fracturae ſuperficie aſpera, coloris profunde bruni, hinc inde pellucidis, feſtucarum ex ramulis, membranularum, aliarumque vegetabilium partium, inquinamento foedis; odoris haud ingrati, ſubfragrantis; ſaporis amari et leuiter pungentis, calidique. Emollitur calore digitorum, dentibusque ſub maſticatione adhaeret; flagrat admotum candelae, etſi aegrius, odore balſamico, ſimul-

mulque crepitat, et liquidam materiem ex ſuperficie exſudat, remanente carbone atro. Tentaminibus cum aqua vel ſpiritu vini factis, eluceſcit facile, eſſe gummi-reſinam, et gummi eius plurimam partem efficere. Nam aqua pro prima ſolutione adhibita, ſibi vindicat extracti $\frac{5}{6}$; ſpiritus vini vero extracti ſpirituoſi primi $\frac{1}{4}$ (ſaltim ad explorationem NEUMANNI *Chym. vol. 2. P. 2. p. 399.*). Solutio aquoſa colorem glaucum prae ſe fert, ſpirituoſa rubicundum. Deſtillatione aquam fragrantia ſua imbuit.

Vires eius ſolent ad Myrrham a multis exigi, cui tamen multum cedit aamaritie. Deſueuit vſus eius noſtra aetate, et vix vnquam ore hodie capitur, qua via tamen ſumtum olim inſtar deobſtruentis, becchici, diuretici, emmenagogi celebratum fuit. Externe ſubinde diſcutiendi et emolliendi ſcopo adhibetur. Memoriam eius ſeruant emplaſtra varia obuia, e. c. EMPL. DIAPHOR. MYNSICHTI, STICTICVM, OPODELDOCH, item VNGVENTVM APOSTOLORVM &c., quae quidem tantam farraginem continent, vt inde diiudicari Bdellii virtus nequeat.

20.

Pharm. CARANNA ſ. CARANNAE *Gummi.*

Tlahueliloca quahoitl (i. e. Arbor inſaniae Caragna vocata) HERNANDEZ *rer. med. nov. Hiſp. theſ. p.* 56. Gomme Garanna DES MARCHAIS *Voyage en Guinée et à Caranne, tom.* 3. *p.* 259. Palmae ſpecies ad aſſertionem auctoris proxime dicti.

Ex cortice eius vel ſponte, vel eodem vulnerato, gummi hocce prouenit. Transfertur ex noua Hiſpania aliisque regionibus Americes. Oſcitanter modo eius meminit MONARDES (in CLUS. *exot. p.* 298.), qui illud, vti HERNANDEZ, comparat cum Tacamahaca, ſed liquidiorem vocat, et paullo poſt adglutinantem naturam illi adſcribit. Quod forſitan a iuniori aetate dependet. Caranna in officinis noſtris obuia ſolida et fragilis eſt. Maſſis arte complanatis, variae figurae, reliquiis foliorum Iunci vel Arundinis hinc inde obtectis, ad nos peruenit, opacis, extrinſecus profundius brunis, interne pallidioribus, et quaſi variegatis. Facile frangitur, ſuperficie inaequali ſubnitente, vel digitis conteritur. Vidi tamen et ſpecimina compactiora, viridi nigra, quae ſola ſine dubio SPIELMANNUS (*M. m. p.* 312.) ante oculos habuit. Saporis reſinoſi debilis.

bilis. Accenditur flammae admota facile, et ardet odore balſamico. Inter dentes non emollitur, nec compingi ſe patitur, ſed arenoſam naturam mentitur; ſaliuam tamen tingit. Aqua tingitur eadem colore aureo, et extracti gummoſi pr. eruit circiter $\frac{3}{8}$. Similem colorem ſpiritus vini inde contrahit, qui extracti reſinoſi $\frac{3}{4}$ fere euoluit. Praeualet igitur reſina in eius miſcela. Accedit ad hasce partes oleum eſſentiale ſubtile, acre, aurantiaci coloris et fragrans, deſtillatione Carannae cum aqua euoluendum (GEOFFROY *Mat. med. Traité*, *tom.* 4. *p.* 35.). Item ſub inſpiſſatione tincturae ſpirituoſae exſurgit oleum in ſuperficiem aromaticum et modice amarum (LEWIS *M. m. p.* 179.).

Hodie exoleuit hoc gummi, quod olim externa applicatione ad tumores inueteratos ſoluendos, dolores tollendos, vulnera conſolidanda, defluxiones reuellendas efficax cenſebatur (MONARDES). Calore facile in emplaſtrum pro hisce ſcopis emollitur. Temporibus in patria applicatur ad odontalgiam tollendam (DES MARCHAIS *l. c.*). Sufficit quoque ad corrigendum aërem.

21.

Pharm. GALDA *Gummi.*

Aliena vnice luce hic vti cogor; nam gummi hoc ipſe non vidi, raroque exſtat in pharmacopoliis, et pauciſſimi auctores de materia medica illud commemorant. Certe vix hodie amplius a medicis praecipitur. Variant inſuper auctores in deſcriptione eius; etenim e. c. alius (BÜCHNER c. reſp. SEELMATTER *Diſſert. de Gummi reſinis Kikekunemalo, Look et Galda, p.* 18.) ſubgriſeum deſcribit, lacteſcens, friabile, lamelloſum, inodorum, ſaporis fortiter amari et acris; alius (SPIELM. *Pharm. gener. p.* 100.), extus nigricans, intus album, durum, odoris et ſaporis Elemi; adiungitur, inter dentes lenteſcere, ad flammam liquari, et ardens odorem haud ingratum ſpargere.

Nihil olei deſtillati erogat, ſed aqua pro deſtillatione adhibita valde debilem modo odorem et ſaporem balſamicum ſuſcipit (BÜCHNER *l. c.*). Etiam hoc gummi-reſina eſt, ſed praeualet reſina, nimirum gummi huius vncia vna extracti gummoſi grana quindecim, extracti autem reſinoſi drachmas ſex

ſex ſuggerit. Amarities ſupra commemorata extracto etiam inhaeret, item acrimonia (*l. c.*).

Abhorreo a recenſu virtutum coniecturae tantum vagae ex hisce iudiciis ſuperſtructarum, in quo Diſſertatio academica citata prodiga eſt: ſcilicet prodeſſe in morbis variis, incidendo, humores depurando, leniter aluum ſubducendo, et lotium mouendo. Ex GERHARDI experientia (*l. c.*) profecit ad expectorationem puris in phthiſi ex inflammatione leuandam, et vlceris depurationem et conſolidationem, praecipue forma electuarii cum melle roſarum. Sed de eiusmodi conſiliis iam alibi iudicaui. Alius (SPIELM. (*l. c.*) vim roborandi illi adſcribit, qua de cauſa emplaſtra et vnguenta intravit. Haud parum itaque iudicium de Galda variat.

22.

Pharm. KINO *Gummi* ſ. GVMMI ADSTRINGENS GAMBIENSE Fotherg. et Ph. Edinb. ſ. GVMMI GAMBIENSE Ph. Lond.

Arbor, quae hoc gummi fundit, in loco natali *Pau* (a Palo Luſitan.) de ſangue dicitur, et creſcit ad fluuium Gambia Africae. Quantum conſtat, prima gummi huius mentio fit a cl. MOOR (*Travels into the inland parts of Africa, ed.* 2. *p.* 113.). Eo teſte oculato ex cortice, poſt praeuiam inciſionem, copioſe guttatim promanat, moxque confluit et, adiuuante calore ſolari, in maſſam indureſcit. Perperam quidam pro ſanguine draconis puriſſimo illud habuerunt, et pari errore gummi Senegal verum reputatum eſt.

Ex tenebris ſuis a. 1757. illud protraxit meritiſſimus practicus JO. FOTHERGILL (*Med. Obſervations and Inquir. vol.* 1. *ed.* 4. *p.* 358.), eoque, deſcriptione, variisque hiſtoricis momentis in medium prolatis, apparatum medicum auxit; ipſe vero fatetur, medicum quendam Anglicum, OLDFIELD, narratione ſua de potentia eius in ſiſtendis alui profluuiis inueteratis ſe primum in eius fauorem incitaſſe.

taſſe. Iam in Anglia et Scotia probabile, non inſuetum in praxi medica eſſe, quum in vtriusque regionis Pharmacopoeam receptum, et in *Ph. Edinb. nouiſſ.* inſuper in formulis compareat. Rarius alibi praecipi videtur, etſi tantus eius commeatus contigerit, vt eo et germanicis officinis bene prouiſum fuerit. Ita *Pharmacopoea Würtenb.* ferius (*Ed.* 1786. *p.* 126.) illud adoptauit. In nundinis autumnalibus Francofurt. a. 1790. libra vna florenis $4\frac{1}{3}$ venalis fuit.

Maſſas difformes conſtituit, duras, non pellucidas, quibus ſaepe folia arundinaceae ſtirpis adglutinata extrinſecus cernuntur, coloris ex rubro nigri, fracturae ſplendentis et ſaepe celluloſae. Fragile tantopere eſt, vt facile inter digitos conteri poſſit. In puluerem redactum manifeſtiorem rubedinem, ſed profundam, declarat. Maſticatum ſtridet primum, dein adhaeret dentibus, mox ſaliua ſoluitur, quam colore profunde rubro tingit. Sapor tum ſentitur valde adſtringens, ſubſequa dulcedine miti. Odore omnino caret. Flamma aegre accenditur, nec liquatur, ſed ignitur modo relictis tandem cineribus griſeis. Soluitur tam aqua, quam ſpiritu vini, et vtrumque menſtruum inde coloratur, ſpirituoſum

rituoſum tamen profundius, ita et hoc paullo plus ſoluit, quam aqua. Solutiones hae vitriolo martis mixtae mox intenſe nigreſcunt. Et hisce quidem notis facile a ſanguine draconis (Conf. *Appar. med. vol. 5. p.* 107.) diſcernitur, cui primo aſpectu ſimile eſt; nam ſanguis draconis non adſtringit linguam, nec aqua ſoluitur. A Catechu (Conf. *Appar. med. vol. 2. p.* 421.) quoque differt, quum hoc multum mucilaginis prodat, quod non in gummi Kino reperio.

Supra iam innui, iſtud obſtinatas chronicas diarrhoeas egregie compeſcere (OLDFIELD). JO. FOTHERGILL (*l. c.*), qui tum temporis non videtur illud in vſum traxiſſe, commendat in diarrhoeis habitualibus, fluore albo, fluxu menſtruo immodico, et in vniuerſum omnibus morbis a laxitate et acrimonia prouenientibus.

En documenta, quousque eius augurium euentui reſponderit. Recentius diarrhoeas et dyſenterias, praeuia neceſſaria euacuatione, eo compeſcere contigit cl. ANTONIO FOTHERGILL (*Mem. of the med. Society of London, vol. 2. p.* 106.). Ita eo leuamen quoque ſubinde manifeſtum attulit in profuſione nimia menſtruorum. Porro puer quatuordecim annorum

annorum ab ineunte aetate incontinentia vrinae tentatus, ſolatium haud exiguum expertus eſt quotidiano vſu gummi huius, in electuarium cum ſyrupo e meconio redacti. Fruſtra vero in chronica dyſenteria, diabete, debilitate ſeminali, ſingularibus caſibus et contra alia quoque rebellibus tentatum eſt (*l. c. p.* 107.).

Sed ſigillatim de efficacia, quam iſte in ſiſtendis febribus intermittentibus de eo caſibus duodecim expertus eſt, iam dicendum eſt. Aemulari corticem peruuianum natura ſua aromatica et adſtringente exiſtimat, quam ſeriorem equidem in Kino non reperio. Quicquid ſit, in obſtinatis febribus intermittentibus varii typi, inque varia aetate medelam aliquando praeſtitit, cortice Peruuiano antea fruſtra ingeſto. Praemiſſo emetico, vel eo pro conditione varia omiſſo, pulueris eius ſcrupulus vnus, vel drachma dimidia, omni quadrihorio ſub apyrexia in infuſo quodam theaeformi datur, vel tincturae (ex Gummi Kino vnciis duabus et ſpiritus vini tenuioris libra vna per ſex dies digeſtis et colatis) vncia dimidia, ſiue drachmis ſex, omni trihorio vel quadrihorio. Fidem confirmat ingenua confeſſio, quod tribus aliis caſibus, a reliquis fortunatis

tis non discrepantibus, voto non satisfecerit, sed corticem Peruuianum gloriam sanationis deportasse (*l. c. p.* 106.).

In fluore albo pertinaci, non venereo, ex relaxatione locali tam magna, vt per interna remedia tolli nequeat, iniectiones ex gummi Kino, in aqua calcis soluto, conducunt; vel intrudere convenit spongiam hacce solutione madidam (THILEN. *med. und chir. Bemerk. p.* 148.).

PRAEPARATA ET COMPOSITA.

TINCTVRA E KINO *Ph. Edinb.* 1783. *p.* 112. Ex Gummi Kino vnciis duabus et spiritus vini tenuioris sesquilibra, per octo dies digestis et colatis.

PVLVIS STYPTICVS *l. c. p.* 203. Ex alumine et Gummi Kino.

ELECTVARIVM IAPONICVM vulgo CONFECTIO IAPONICA *l. c. p.* 206. Succo Catechu, aromatibus, Opio, Gummi Kino additur; deinque syrupus, formae causa.

23.

Pharm. KIKEKVNEMALO *Gummi.*

Ex America aduehi (BÜCHNERI et SEELMATTERI *Differt. de gummi-reſinis Kikekunemalo* &c. *p.* 9. *Pharm. Würt. p.* 125.) lego; ſed, ex quanam eius plaga vel regione, reticetur. Tanto minus arbor, quae illam fundit, nota eſt. Quid permouerit WEINMANNUM (*Phytanth. tab.* 295.), quod cuidam arbori, Cancemum ab illo dictae, quae pariter ignota eſt, adſcribit, adiungens, ex illo Kikekunemalo DIOSCORIDIS profluere, ignoro.

Moleſtum in hoc gummi, vt aliis rarioribus ignoti generis eſt, quod auctorum deſcriptio adeo variet, nec ſpecimina, quae ex variis fontibus coram habeo, cum eorum effatis bene congruant, licet mea tanquam genuina mihi tradita fuerint. Qui eius inter primos meminit, SCHENDO VAN DER BECK (in *Act. nat. curioſ. vol.* 1. 1727. *Append. p.* 120.), Gummi Copal album declarat, vnde colligitur, iſtum illi colorem album adſcribere. Ita et flauicans, ſemipellucidum, extus cruſta tenuiſſima nigricante obductum pronunciat SPIELMANNUS (*Pharm. general. p.* 127.). Melius cum ſpeciminibus meis conſpirat deſcriptio BÜCHNERI (*l. c.*), colorem habere

bere virideſcentem, magis opacum eſſe, quam pellucidum, aemulari aſpectu gummi Guaiaci; addit eſſe valde fragile. In meis hinc inde glebas exiguas, pellucidas, albas vel flaueſcentes, reliquae maſſae opacae immerſas, conſpicio; inquinata quoque ſunt feſtucis corticis vel ligni. Naribus offert odorem grauem et debilem balſamicum, carbonibus iniectum autem fortem non ingratum odorem. Inter dentes ſtridet, quaſi arenulae ineſſent, cuius veſtigia viſu in ſuperficie comparent, nec compingi ſe patitur. Lucida flamma candelae admota ardet, ſimulque liquatur, relicto, vbi conſumtum fuit, carbone griſeo. Saporem vix niſi reſinoſum cum leui acrimonia linguae imprimit.

Cum aqua deſtillatum hanc odore forti balſamico gratoque imbuit, cui oleum aethereum albicans, odoris vel ſaporis balſamici, et leniter acre innatat. Ex libra dimidia eius drachmae fere duae eliciuntur. Reſinoſae fere naturae totum eſt, ita vt ex vncia eius vna ſcrupulus modo vnus gummoſi extracti obtineatur. Aqua coctione eius fuſca euadit, amaricans, et ſaporis acriuſculi; item ſpiritus vini fuſcus euadit ſolutione, odoris ſaporisque balſamici, cum leuiuſcula acredine. Reſina inſpiſſata

eiusdem

eiusdem saporis et coloris albicantis est. Et haec quidem fide BÜCHNERI.

Vtinam aeque certa essent, quae inde concludit ad virtutem roborantem, neruinam, resoluentem, discutientem, antispasmodicam in variis morbis, quorum recensus ex eius assertis petendi; qui et pro interno vsu vel eius puluerem, vel olei aetherei aliquot guttulas commendat. Ne vero deficiant vera experimenta, en exemplum tetani in virgine ex refrigerio contracti, qui per quatuor dies durauerat, sed gutta vna olei destillati per bihoria data, post decimum praebium sublatus est pediffequo largo sudore (GERHARD in *Diss. cit. p.* 13.); et aliud mali hysterici, quod eiusdem olei ope, iuncto suffimigio vterino, ex hac resina cessit (ID. *l. c.*).

Commendabile quoque est pro vernice alba, maxime nitida, et fere crystallina (VAN DER BECK *l. c.*).

24.

LOOK *Gummi.*

Hoc quoque ſic dictum gummi vix alio fine in officinis ſeruatur, quam vt materiae medicae ſtudio deditis praeſto ſit. De arbore, quae illud fundit, nihil conſtat. Quin ipſa patria mox Iaponia indicatur (BÜCHNERI et SEELMATTERI *Diſſ. de gummi-reſinis Kikekunemalo, Look et Galda, p.* 15.), mox Africa (SPIELMAN. *Pharm. gener. p.* 136. item *Pharm. Würt. p.* 126.). Refert primo intuitu ſuccinum. Eſt nempe durum, vt in ſuperficie nihil deradi vnguibus poſſit, pellucidum, in flauedinem inclinans, mox pallidiorem, mox profundiorem, fracturae ſuperficie ſplendida. Obtinet fruſtis multiformibus, ſubinde fere hemiſphaericis et ſuperficie conuexa, quaſi lima raſa fuiſſent. Equidem nullum ſaporem acrem, amaricantem, vel aromaticum in eo ſentio, quod tamen in diſſertatione Büchneriana aſſeritur. Debilem reſinoſum odorem ſpirat. Stridet comminuta inter dentes, nec mihi lenteſcere ſub maſticando viſum. Ardet illico, admotum candelae, flamma lucida, ſimulque ſpumeſcendo liquatur inter halitus non ingratos, absque cineribus relictis. Oleum deſtillatum erogat, ſed

parca

parca quantitate, vt gummi libra dimidia ſcrupulum vnum modo eructet. Vncia eius vna continet extracti reſinoſi drachmas quinque; gummoſi autem modo grana quindecim (BÜCHNER *l. c. p.* 16.): hinc reſina iuſtius vocatur. Vtrique acrimonia adiudicatur.

Auctor diſſertationis allegatae ex hisce iudiciis hariolatur virtutem multiplicem in chronicis morbis, reſoluentem, aperientem, diſcutientem, depurantem, antiſpaſmodicam; omiſſis documentis ipſa experientia ſuffultis. Pluries iteratur, temporibus applicatum odontalgiam et capitis dolores ſanare.

25.

Pharm. MYRRHA ſ. *Gummi* MYRRHAE.

Ex quanam arbore petatur, etiamnum nos latet. Nec ſitim exſtinxit cl. BRUCE itinerario ſuo, quod vel hocce argumento magnam ſui exſpectationem excitauerat, quum botanica deſcriptione accurata arboris et figura omne de hac re diſſidium in futurum diremtum iri, ſpes ſummia obtinuerat. Verum repetiit modo iisdem verbis ſerius (*Travels to diſcover the ſource of the Nile*, 1790. *vol.* 5. *p.*27.), quae iam multos annos antea (1775. in *Phil. Tranſact. vol.* 65. *P.* 1. *p.* 408.) legenda dederat, et nomine Saſſa non delineauit (in *Travels*) arborem Myrrhae, ſed aliam, cuius gummi ad augendum pondus Myrrhae addi fraude ſolet; de qua infra pluribus. Huic cl. peregrinatori multa hiſtorica momenta de myrrha debemus. Eſſe ex genere Mimoſae, et quidem ſpecie, Acaciae verae propiori, ſuadent vnice folia, vtut mutilata, item cortex et ſpinae, quae in ſaccis, quibus includitur Myrrha, nonnunquam reperiuntur (BRUCE's *Travels, vol.* 5. *p.*27.). Alio igitur peregrinatori relictum eſt, hancce lacunam ſupplere. Ex Mimoſa eſſe, alii tamen prius ſubolfecerunt. DIOSCORIDES (*M. m. lib.* 1. *cap.*75.) iam ſimilem eſſe Aegyptiacae ſpinae edixit.

Σμυρνα

Σμυρνα DIOSCORIDIS, THEOPHRASTI, GALENI. Vox Myrrhae Arabicae originis eſt. Noſtra Myrrha cum iſta veterum eadem eſt. Et hodie ex iisdem regionibus petitur, ſcil. ex Arabiae felicis orientali littore, et ea Abyſſiniae regione prope mare rubrum ſita, quae Troglodytia appellatur (Conf. DIOSC. cum BRUCE in *Phil. Tranſ. cit.*). Prout olim ita et hodie Myrrha Troglodytica ſ. Abyſſinica Arabicae praefertur. Maxima prioris copia ex Maſſowa, inſula exigua Abyſſinica, transfertur; aſt in vniuerſum tam exigua quantitas ob commercium gentis huius cum aliis infrequens foras venit, vt plerumque Arabica, in Chinam miſſa, acquieſcere oporteat. Accedit, quod penuria eius ſenſim, ex vſu quotidiano ligni arboris huius pro foco et operibus ligniariis, metuenda ſit.

Integritas gummi huius ab aetate vigoreque arboris, item colligendi gummi modo, dependet. Vt optimum obtineatur, eligitur arbor iuuenis, muſcoſo, alioque aduentitiorum ſtirpium tegmine libera, et ſupra primos ramos craſſiores ſecuri vulnerant arborem mox poſt ceſſans tempus pluuioſum, et tres menſes poſt Myrrha exſtillat. Myrrha, quae primo anno per hoc vulnus effluit, eſt

illa primi prouentus, nec vnquam magna copia promanat. Succus, qui ſemel exundare aſſueuit, per hanc plagam ſponte fluere pergit quouis anno eodem tempore; ſed pluuiae tropicae tantum ſordium et aquae inſinuant plagae, vt ſecundo anno arbor putredinem eo loco concipiat, et integritate gummi inferius ſit priori, eiusdemque pretium tertia parte vilius ſit. Ita Myrrha ex vulneribus radici vicinis, et in truncis arborum vetuſtarum, ſecundi gradus eſt, et ſubinde peioris indolis. Haec vulgo in Italicis officinis venalis eſt, tanquam proba; coloris ex rubro nigricantis, ſordidi; ſolida et grauis, et mora pauxillum modo ponderis perdit, nec facile ab Arabica diſcernitur. Tertium et peſſimum genus eſt, quod colligitur ex vetuſtis plagis, olim grandaeuis arboribus inflictis, vel quod derelictum per totum annum adhaeſit arbori; eſtque nigrum et terrei coloris ponderoſum cum exiguo odore et amaritie. Indureſcit Myrrha illico, poſtquam profluxerit, aëris attactu, nec in fluido ſtatu remanet, etſi recentior facilius aqua ſoluitur (BRUCE *l. c. p.* 411.). Significat quoque DIOSCORIDES plures Myrrhae ſpecies, integritate et pretio diſcrepantes et numeroſiores dictis; ſed difficile eſt diſcrimen ad dicta referre.

Myrrha

Myrrha recens, nec diu ſeruata, odorem ſpirat fortem, mucidum, oleoſum, et in aquam proiecta globulos emittit oleoſos in ſuperficie. Hoc non tribuendum ipſi Myrrhae, ſed pellibus caprinis butyro oblitis, in quas ſub collectionem Myrrham indunt, et intra quas in nundinas eam transferunt. Ita volatiles partes Myrrhae recentis collectae ſeruantur, quae alias facile in iacturam ponderis, quidni et pretii, aufugerent (BRUCE *l. c. p.* 412.).

Commiſcetur ſaepe Myrrha gummi quodam vero, ponderis augendi cauſa. Ita in regione Troglodytica, vbi arbor myrrhaefera creſcit, alia arbor prodit, gummi cuiusdam ſaturate bruni ferax, Saſſa dicta, et depicta a cl. BRUCE (*Travels vol. cit.* duabus *figuris* ad *p.* 28.), quae Mimoſae ſpecies videtur. Valde probabile eſt, gummi hocce eſſe Opocalpaſum GALENI, quo ipſo commiſceri aliquando innuit Myrrham, licet venenatum pronunciet, quod quidem non veriſimile eſt. Proxime venit hoc ad naturam gummi Tragacanthae, nempe intumeſcit aqua, vnde et additamentum hac nota detegi poteſt (ID.). Miſcela eius quomodo facta fuerit, neque GALENUS, neque BRUCE exponit. Credidiſſem eam ſemper ſolo additamento fruſtulorum fieri,

niſi DIOSCORIDES notaſſet, Myrrham adulterari gummi macerato aqua, in qua Myrrha maduerit, ac permiſto. Haecce adulteratio aliam, quae in Belgio fit, in memoriam reuocat, nempe Myrrham gummi Ceraſorum commiſceri (FERBER *neue Beytr. zur Mineralgeſchichte, vol.* 1. *p.* 366. *not.*). Iam intelligitur, vndenam aduenerint fruſtula iſta dura, ſplendentia gummi Arabicum referentia, ſapore et odore deſtituta, quae ſaepe intermixta reliquis verae Myrrhae, coloris profundioris, deprehendimus, et quae reiicere longe facilius eſt, quam ſi gummi verum impactum ipſi Myrrhae perpetuo eſſet. Bdellium additum pariter aliquando inter Myrrham conſpectum eſt (LEWIS *Mat. med. p.* 391.). Memorant et alia additamenta, ad quae lucri cupido anſam dedit (Vid. CARTHEUS.). Cauendum vero, ne imponat aetas arboris vel gummi diuerſa, de quibus diſſerui, vel pinguedo obuoluens.

Genuina myrrha conſtat ex glebis variae magnitudinis et figurae, ſubinde nuce iuglande maioribus ſaepius minoribus, vel multiformibus, vel ſtalactitis inſtar, ex condenſatis depluentibus guttis induratis, rubro brunis, ſubpellucidis, ſolidis, fragilibus, externa ſuperficie inaequalibus; fractura ſubni-

ſubnitente. Specimina maiora interne ſubinde diſtinguuntur particulis albidis, quae vel maculas in fractura ſ. vngues, vel ſtrias ſemicirculares referunt. Sponte fragrantem gratumque odorem, ſaporem vero intenſe amarum, pungentem, cum aromatis nonnullis veſtigiis, edit. Maſticata dentibus ſenſim adhaeret, dein plurimam partem ſaliua ſolvitur, quae inde lacteſcit. Flammae admota, ſaltim in meis ſpeciminibus, difficulter ardet cum flamma fuliginoſa, ſtrepitu, et relicto carbone griſeo. Digeſtione calida cum aqua integre ſoluitur; ſed prout refrigeſcit liquida, pars reſinoſae materiae fundum petit. Solutio aquoſa colata profunde flauicat, ſed turbida eſt. Extractum inde inſpiſſatione paratum ſupra $\frac{7}{8}$ conſtituit, ſeruatque odorem ſaporemque Myrrhae (CARTHEUS. *l. c. p. 36.*). Spiritus vini tingitur Myrrha colore ex flauo rubicundo, dicto modo ſenſus feriens; inſpiſſatione tincturae redundat extracti vncia dimidia, vnde patet, gummoſas partes bene multas illi immixtas fuiſſe (*l. c. p. 37.*). Conferendo autem extractorum proportionem elucet, plus longe gummi, quam reſinae, Myrrhae ineſſe. Inſidet inſuper illi oleum aethereum; aqua enim, in qua deſtillatur, non ſolum aſcendit lacteſcens, ſed oleum ſecum vehit,

partim aquae innatans, partim fundum petens (HOFFMANN.); etenim ex optimae Myrrhae libra vna quidam olei drachmas duas (HOFFM. *Obſ. phyſ. ſel. p.* 20.), alius (NEUM. *Chymie, vol.* 2. *P.* 3. *p.* 381.) drachmas tres obtinuit. Alii pauciorem eius quantitatem modo elicuerunt, prout SPIELMANNUS (*Mat med. p.* 221.), qui ex dicta quantitate aliquot modo guttas olei butyracei eruit, et cl. THIELBEIN (CRELL'S *neueſte Entdeck. in der Chemie, P.* 11. *p.* 118.), qui vix grana quindecim olei aetherei, odoris Foeniculi, poſt aliquot hebdomades ſpiſſi, et rancidi, obtinuit. Oleo hocce ſeparato, odor omnis Myrrhae perit.

Myrrha efficax antiſepticum eſt, nam ſoluta in aqua ad minimum duodecies magis antiſepticum eſt, quam ſal marinum (PRINGLE *Obſ. on the Diſeaſ. of the army, p.* XII.), quin ſub alio experimento trigeſies (*l. c. p.* XVIII.). Integre ope aquae calcis ſoluitur, ſicque commode variis in caſibus aegris offertur.

Apud veteres potentia eius medica in magna exiſtimatione fuit, eique vires adſcripſerunt, quarum quaedam vel hodie apud multos medicos celebrantur. Attamen et noſtro tempore diuiſos eos tenet

tenet iudicium. Nec diffitendum, calidam et acrem eius naturam cautionem iniungere, ſi ea forma ſumitur, qua omnes partes, quibus conflatur, iunctae exſtant, vel iuſto largius ingeritur. Ita ad drachmam dimidiam vel duos ſcrupulos ingeſta, ingratum caloris ſenſum in ventriculo ciet, pulſum celerem reddit, et calorem per totum corpus diſpergit (CULLEN *Treatiſe of the Mat. med. vol. 2. p.* 193.). In plethoricis igitur, cholericis, bilioſis, haemorrhagiae opportunis, grauidis, febrientibus, inflammatione praeſente, concedi nequit. Locum vero habet in flacciditate fibrarum, ſtimulo ſuo et reſoluente vi; tenaces humores attenuat, et obſtructiones reſecat. Quibusdam praeterea caſibus antiputredinoſa ſua virtute iuuat.

Modica eius quantitas cibi appetitum auget, et digeſtionem et aſſimilationem promouet. Tantum tribuit beneficae eius in primas vias virtuti CARTHEUSERUS (*l. c. p.* 43.), vt nullum agnoſcat Myrrha in hac re ſuperius remedium, laudemque exemplo hypochondriaci confirmat.

Pectoris affectionibus chronicis, vt tuſſi inueteratae, aſthmati, dicauit eam vetuſtas. Acceſſit ſerioribus temporibus fiducia quorundam in hectica,

a cau-

a cauſa pulmonali et exulcerationibus pulmonum; item in aliis. In diagnoſi horum morborum quum labi facile ſit, et gradus eorum varii, naturaque ipſius aegri diuerſa, non vni tramiti inſiſtere concedat: non mirum, de ſalubritate huius diſputari valdopere. Suaſu CARTHEUSERI (*l. c. pag.* 50. *ſq.*) vſus eſt Myrrha creberrime manducata vir quidam litteratus, ad phthiſin ex hereditate procliuis, et reſpiratione difficili, cum tuſſi mox ſicca mox ſalſa et mucoſa ſtipata, dein haemoptyſi correptus, et phthiſi proximus, eo ſucceſſu, vt hac ſola, in connubio probae diaetae, valetudinem recuperaret; quo in caſu et aliis ſimilibus, quibus hic medicus illam exhibuit, ob reſtauratum tonum partium ſolidarum, nominatim pulmonum, effectum ſuum exſerere viſa eſt. In Anglia pluribus medicis celebrati nominis accepta in tabificis morbis medela eſt. Diſplicet mihi connubium Myrrhae et ſpermatis ceti, diu in noſocomio Guy vſitatum (Vid. SAUNDERS in nota ad SIMMONS's *Pract. Obſerv. on the treatment of conſumtions*, *p.* 38.); nec mixturae Myrrhae cum nitro et vitriolo martis, vel ſimiles, Myrrham continentes, quibus indulſit cl. GRIFFITH (*Obſerv. on the cure of hectic and ſlow Fevers, and the pulmonary conſumption, Lond.* 1776.), quibus multi

in

in Anglia subscribunt, censura sua caruerunt (V. SAUNDERS *l. c.* PAULIZKY *medicin. pract. Beobacht. 2. Samml. p.* 111.). Placet tamen Myrrha cl. SAUNDERS ex saepissime repetita experientia, in hecticis febribus ex debilitate, in quibus pulsus debilis et celer, et aeger valde irritabilis est; cui tribui adiudicat hecticam puerperarum; item in aliis hecticis, quae virium prostrationem comitem habent, et praeternaturalem calorem cutis absque violenta febris accessione; item in iis, quae ex apparente resorptione puris vlcerum mali moris, amputatorum membrorum &c. exortae sunt, in quibus ex vsu interno Myrrhae pus correctum fuit. Facile concipitur, quod ille, haemoptysi incidente, vel sub inflammatoria periodo pulmonalium morborum, concedi non potuerit, attamen suppuratione et periodo debilitatis iam praesente conducere, iste putat; in vera phthisi autem rarissime succedere vidit, et in multis omittere Myrrham coactus fuit, et ad tutiora transgredi. Cl. REID (*Essay on the nature and cure of the Phthisis pulmonalis, ed. 2. p.* 211.), qui aliquando Myrrham probo euentu in affectionibus pulmonum obtulit, negat tamen, in confirmata hectica leuamen vllum afferre, indeque potius symptomata augeri, prout in qualibet inflammatoria affectione;

condu-

conducere aliquando in hoc malo tonica ſua virtute, quam in primis viis exſerit; et in magna infirmitate et languore infuſum Myrrhae cum aqua calcis factum commendat. Multum extracto aquoſo ad drachmam vnam cum ſacchari albi vncia dimidia vel integra trito, in phthiſi pulmonali tam propria, quam aliorum, quibus praecepit, tribuit LÖSEKE (*Abhandl. der auserleſ. Arzneymittel, ed. 3. p.* 404.), licet peculiaria momenta non determinet. Et cl. FRITZE (*Mediz. Annalen, vol.* 1. *p.* 212.) eo tantum ſtadio illam exhibet, quo inflammatio pulmonum in ſuppurationem tranſiit, pulſu non celeri, abſente tuſſi et haemoptyſi, plerumque admixtam decocto lichenis Iſlandici. Negari enim nequit, gummoſum extractum minori gradu calefacere, quam Myrrham integram, vel eſſentiam; vt tamen memineris, nec iſtud deſtitui omnibus reſinoſis et oleoſis particulis. Excludere videtur ill. CULLEN (*l. c. p.* 194.) Myrrham omnino ab hectica et phthiſica febre, metuens calidam eius naturam, et profitetur, nunquam beneficium inde percepiſſe, ſaepe autem manifeſtum damnum.

Inter emmenagoga multorum conſenſu potiorem aliquem locum ſibi vindicat, ita vt ſub horum capite

capite in libris, qui medicamenta ſecundum vires diſpertiunt, plerumque comprehendatur. In flacciditate fibrarum ſtimulo ſuo, et pituitoſa diatheſi vi ſua roborante aliquando in menſtruis ciendis valet. Vix vero potentiam aliquam peculiarem ad vterinas vias ſanguinem determinandi habet (Conf. CULLEN *l. c. p.* 193.). De vſu in lochiis idem ſentiendum eſt.

In febre alba SYDENHAMI ſ. chloroſi conducit ſaepe connubium eius cum martialibus, et ſubinde Myrrha cum ſucceſſu vſurpatur doloribus acutis tenerarum foeminarum, vago interuallo redeuntibus; cuius cenſus ſunt cephalalgia, affectiones muſculorum, rheumatiſmos ſimulantes apud hyſtericas (SAUNDERS apud SIMMONS *l. c.*).

Vlcerum ſanationem adiuuat ſaepe egregie. Conſtitit id in aliquot empyicis poſt paracenteſin pectoris, eſſentia Myrrhae iniecta; item in ſuppuratione hepatis ex lapſu, eadem medicina adhibita (SCHLICHTING in *Act. nat. curioſ. vol.* 6. *p.* 115.). Vlcus ex bombardae exploſione in manu natum immorigerum valdeque foetens, dilutiori eſſentia applicata coaluit; virum autem correptum vlcere renis dextro cum lotio pus fundente, Myrrha vel maſticata,

maſticata, vel cum melle Roſarum in electuarium redacta, curauit (CARTHEUS. *l. c. p.* 49.). Inſpergitur etiam puluis eius vlceribus carioſis, putridis, quin gangraena affectis. Magni in hisce caſibus facienda eſt eius depurandi vlcus et putredinem refraenandi vis; nocet vero aliquando ſtimulo ſuo.

Pluribus exemplis iam ſignificaui, qua ratione tam interne quam externe adminiſtrari queat. Sed iunctim proponendi diuerſi eam adhibendi modi, quorum haud pauci intra praeparata locum habent. Simpliciſſima ratio haec eſt, quod ore teneatur, nec alia pars deglutiatur, quam quae ſaliua ſoluatur, reliquum ſolutioni reſiſtens exſpuatur. Sic, praeter indiſſolubilem terram, et reſinae bona pars, quae irritat et calefacit, ſegregatur. Eundem finem extracti aquoſi praeparatio habet, quod Myrrha longe mitius eſt. Puluerес, ſolutiones, pilulae, trochiſci ſub vario connubio, quod ſcopum promouet, parari poſſunt. Praeter ſolutionem Myrrhae in aqua calcis, placet quibusdam ſolutio in cereuiſia ſaturata (Vid. BERNHARD *chem. Erfahr. p.* 284. *ſq.*).

PRAEPARATA ET COMPOSITA.

ESSENTIA MYRRHAE *Pharm. Würt. p.* 83. Ex Myrrha digeſta ſpiritu vini. Valde calida; hinc interno vſui non opportuna. Externi varia ſupra documenta adfuerunt, quae tamen cautionem ſuperfluam non reddunt. Ne ſpiritus irritet, e re eſt, eius ſupra dimidium antea euaporare. Confert roborando in vlceribus nimis ſuppurantibus, item in vulneribus partium neruoſarum et aponeuroticarum.

ESSENTIA MYRRHAE ALCALISATA *l. c. p.* 83. Praeter aquoſum et ſpirituoſum menſtruum et alcali adhibetur. Ob alcalini ſtimulum nonniſi in putridis lardoſisque vlceribus locum habet.

EXTRACTVM MYRRHAE AQVOSVM *Ph. W. p.* 93. Ibi paratur ope Liquoris nitri fixi; vnde et multum reſinae contineat, neceſſe eſt. Magis placet praeparatio *Ph. Brunſv. p.* 255., quae alcali omittit, hinc ea extractum a reſina magis liberatum exſtat.

ELAEOSACCHARVM MYRRHAE *Ph. Brunſv. p.* 213. Ex extracto dicto et ſaccharo.

OLEVM SEV LIQVOR MYRRHAE PER DELIQVIVM *Ph. W. p.* 126. Soluitur pars Myrrhae, illam ouo

ad duritiem cocto et diſciſſo, poſtquam vitellus exemtus fuerit, immittendo. In putredinem valde procliue eſt; hinc ſeruari diu non poteſt. Fiſſuras labiorum et papillarum et oedematoſarum partium conſolidat, et vlcera abſtergit ſanatque. Cutem quoque ſplendidum reddit coſmetico vſu.

OLEVM MYRRHAE DESTILLATVM. A FR. HOFFMANNO *l. c. p.* 20. magni fit. Saccharo exceptum elaeoſaccharum praebet, ex eius iudicio balſamicum et pectorale, in commodo liquido contra chronica pectoris vitia, in tuſſi inueterata, aſthmate humido, eximium. Caſus ſine dubio et naturae diuerſae cautionem iniungunt.

TROCHISCI DE MYRRHA; ELIXIRIA PROPRIETATIS; ELIXIR APERITIVVM CLAUDERI; ELIXIR BALSAMICVM SPIRITVOSVM HOFFM.; ELIXIR PECTORALE WEDELII; FLORES SVLPHVRIS COMPOSITI; PILVLAE POLYCHRESTAE BALSAMICAE; PVLVIS DENTIFRICIVS; VNGVENTVM DIGESTIVVM; EMPLASTRVM DE BACCIS LAVRI et ſexcenta alia largae ſaepe compoſitionis *officin. Germ.* Myrrham recipiunt.

ELECTVARIVM PRO DENTIBVS EHRENREICHII in ROSENSTEINII *Hus- och Reſeapoteque, p.* 100. ℞ Pulv. Myrrhae

Myrrhae ʒij Coccinell. ʒß Spirit. vin. rectif. ℥j Digeſtione F. Tinctura ſaturatiſſima; coletur. Huius tinct. ʒiij add. Oxym. e Crem. tart. ℥j Ol. deſtill. Cinnam. gtt. xx Caieput gtt. x. M. D. Incomparabile illud ROSENSTEINIUS vocat pro conſervandis gingiuis; ſcil. pauxillum eius mane illis illinatur, et remaneat per tria ad quatuor minuta pr. vel ſpongia madida exceptum affricetur gingivis et dentibus, dein abluendum aqua, cuius libræ vni additum cochleare ſpiritus vini, et ſalis ammoniaci drachma dimidia. Hoc etiam halitum oris foetidum nonnihil corrigit, vt tamen vera eius cauſa negligenda non ſit.

26.

Pharm. OLAMPI *Gummi.*

Mihi ne aſpectu quidem cognitum eſt. *Pharmacopoea Würt. p.* 127. illud catalogo ſuo inſeruit, ex quo, quae de eo narrat VOGELIUS (*Mat. med. p.* 318.), exſcripta ſunt. Mihi non aliud iam ſuppetit negotium, dum SPIELMANNUM (*Pharm. gener. p.* 156.), qui plenius paullo de eo agit, ducem ſequor. "Proſtat, inquit, in fruſtis minoribus extus griſeis, intus ſplendidis, ſubdiaphanis, fuſcis; friabile eſt, tritu dentium non lenteſcit, inſipidum, inodorum, aqua non ſolubile, calore non liquendum; flammae admotum ardet, ſuauemque odorem reſinoſum ſpirat. Ex America aduehi fama eſt. Incongrue gummi arabico aequiparatur."

27.

27.

Pharm. RESINA LVTEA NOVI BELGII.

Ita ſignifico ſuccum concretum luteum, in novo Belgio maris auſtralis, et nominatim in Noua Wallia auſtrali (New South Wales) obuium, qui in expeditione inclyta Gubernatoris ARTHUR PHILLIP ad Botany-bay et portum Jackſon beneficum ſeſe exhibuit.

Fundit illum arbor humilis, foliis gramineis trunco ſuffultis, ex quorum centro ſcapus emergit ſimpliciſſimus pedum duodecim vel quatuordecim, ſpica terminali ouato oblonga. Deſcripta paucis hisce et depicta, reperitur ſub nomine *Yellow Gum-plant* in *Voyage of Governor* PHILLIP *to Botany bay* 1789. *p.* 60. cum *tab.* 3. et alia *tab.* 11., quae inſcribitur: *View of a Hut in new South Wales* (Conf. etiam JOHN WHITE'S *Journal of a Voyage to New South Wales* 1790. *Götting. Anzeigen* 1791. *n.* 6. *p.* 52.).

Ex ſcapis parant vulgo inquilini haſtas ſuas. Succus iſte ſub trunco ex terra effoditur, nec ex arbore ipſa colligitur, et coniectura fert, eundem eſſe, quem TASMAN vocat *Gum lac of the ground* (V. PHILLIP'S *Voyage.*).

Reſinoſae naturae eſt, nam plane non aqua ſoluitur, et Gummi guttae primo aſpectu refert, ſed non inquinat. In dyſenteria efficaciam ſuam aduenis iſtis Anglis comprobauit, licet debiliori vi, quam alia reſina eius regionis, rubra, ſanguinem draconis mentiens (*l. c.*). Londini poſtea a cl. BLANE, medico Noſocomii St. Thomae, crebra cum ea in profluuiis aluinis pertinacibus experimenta capta ſunt; nec caruerunt ſucceſſu maxime conſpicuo (*Voyage cit. p.* 294.).

28.

Pharm. RACKASIRA *Balſamum.*

In cucurbitis ex India afferri traditur (SPIELM. *Pharm. gener. p.* 176.). Equidem modo poſſideo eius glebas planas. Eſt ſubpellucidum luteo brunum, frigore fragile, ſed calore modico emollitur; hinc inter digitos in placitas formas compingi poteſt, et dentibus maſticando adhaeret. Sapor debilis amarus. Solidum nullum odorem ſpirat; aſt emollitum, vel accenſum, grate balſamicum ad Tolutanum nonnihil accedens. Reſina merito habetur. — Sunt, qui coniiciunt, eſſe balſamum factitium, et forte paratum ad imitationem Balſami Commendatoris (RIEGER *Introductio in notit. rer. natural. tom.* 2. *p.* 87.).

Ex hodierna praxi medica nihil de eius virtutibus ſuppetit dicere. Eſt, qui illud Copaiuae balſamo praetulit, et vna alteraue doſi gonorrhoeam ſanare affirmauit (SCHENDO VAN DER BECK in *Act. nat. curioſ. vol.* 1. *Append. p.* 123.) Quousque locus eiusmodi balſamicis in hocce effluuio ſit, alibi (Capp. de Terebinthina, balſamo Copaiuae) indicaui. Hoc vero balſamum vel nomine pauciſſimis medicis notum eſt.

29.

Pharm. SAGAPENVM ſ. SAGAPENI *Gummi.*

De ſtirpe huius gummi id modo nouimus, quod ad vmbellatas pertineat. Saltim ſemina, quae frequenter immixta cernuntur, et licet ſaepius confracta compareant, tamen hinc inde integra ſunt, id ſuadent. Nimirum ouata reperio, complanata, marginata, ſtriata, magnitudine fere ſeminis Heraclei Sphondylii. Ex Alexandria et Perſia transfertur.

Graecis notum fuit, et a DIOSCORIDE adſcriptum plantae ferulaceae.

Specimina, quae coram habeo, difformes maſſas repraeſentant, coagmentatas ex glebis multiplicis coloris, albidi, vel rubicundi, vel ſaturate viridis, et magnitudinis diuerſae, mox magis mox minus pellucidas, quibus feſtucae multae lignoſae vel fragmenta ſeminum, ſeu ſemina integra impacta ſunt. Vnde concludi poteſt, haſce particulas olim diſtinctas, dum gummi adhuc molle eſſet, accedente compreſſione qualicunque, in vnum corpus leuiori nexu coiuiſſe. Glebas iſtas mox duriores et fere fragiles, mox molliores inſtar cerae, inuenio-

inuenio. Lego et ſubinde obtinere fruſtulis minoribus diſtinctis, homogeneis, rubris. Et hoc quidem ſelectum et purius cenſendum. Hoc molleſcit calore, et durius euadit frigore. Bdellio adiecto Sagapenum aliquando corrumpitur.

Odor Sagapeni fortis, ingratus, alliaceus, illi, quem aſſa foetida ſpirat, non valde diſſimilis, ſapor eius non adeo tamen nauſeoſus eſt, ceterum amaricans, calorisque et acrimoniae ſenſu linguam vellicans. Ructus quoque alliaceos poſt ſe trahit. Sub maſticatione dentibus adhaeret, emolleſcit, albeſcit, deliqueſcit. Igne facile accenditur, ardetque flamma fuliginoſa, remanente carbone nigro. Etiam hoc ex reſina gummique commixtis conſtat. Reſina praeualet; nam ex Sagapeni vncia vna eliciuntur extracti reſinoſi primi drachmae quinque cum granis ſex; ex eadem quantitate autem extracti gummoſi primi drachmae modo duae cum ſcrupulis duobus et dimidio (NEUMAN. *Chymie, vol. 2. P. 3. p. 33.*). Vtrumque extractum et odore et ſapore debilius eſt ipſo Sagapeno. Deſtillatione cum aqua etiam oleum aethereum emittit. Lacteſcit aqua, qua ſoluitur.

Propius venit ad naturam Affae foetidae, et in virtutibus iſtius diiudicandis pariter tam ad odoras partes, quibus neruos afficit, quam ad reſolvendi potentiam. reſpiciendum eſt. Hodie rarius praecipitur, nec, ſi aliorum veſtigiis modo inſiſtas, documenta efficaciae, niſi ex mixtis, depromi poſſunt. Arabes inter purgantia referunt, id quod de largiori modo copia locum habet. Quidni vero illud reponamus inter antiſpaſmodica efficaciora, et ea, quae pituitam alicubi collectam, et obſtructa vaſa referant. Inter haec commemoranda ſeorſim eius menſtrua referandi facultas. Extrinſecus quoque emplaſtri forma tumoribus frigidis applicatur, et in iis, quae ſuppurationem deſiderant, maturationem adiuuat.

PRAEPARATA ET COMPOSITA.

PILVLAE DEOBSTRVENTES CVM GVMMATIBVS *Ph. Brunſv. p.* 298. PILVLAE FOETIDAE *Ph. Würt. p.* 69. VNGVENTVM FVSCVM *l. c.* EMPLASTRVM MAGNETICVM *l. c.* &c. illud continent. Sed quis diiudicabit vires ſingulorum in tanta farragine?

V. FRVCTVS et SEMINA.

30.

Pharm. MYROBALANI BELLIRICAE.
CITRINAE.
CHEBVLAE.
INDICAE.

Numerum Myrobalanorum augent in materia medica *emblicae*, de quibus, vtpote fructu ſtirpis iam cognitae, alibi iuſta ſerie iam dictum eſt (V. *Appar. med. vol.* 4. *p.*127.). De reliquarum ſpecie botanica nihil certi pronunciari poteſt, quin adhuc diſputatur, vtrum ex diuerſis arboribus petitae ſint, prout inter alios VESLINGIUS (in *Obſeruat. in* ALPINI *pl. aegypt. p.* 61.) cenſet, an potius ex eadem, prout JEREM. KERNER (apud HASSELQUIST, *Reſa, p.*537.). ADANSON (*Familles des plantes, vol.* 2. *p.* 442.) ex arbore Malabarica, Pakel, colligi, ſed diſpari anni tempore, auctor eſt. Omnes hi fructus drupaceae naturae ſunt, qui quidem, prout nosmet eos exſiccatos ſeruamus, magis corrugati et angulati appareant, neceſſe eſt, quam recentes. In India orientali proueniunt.

Myro-

Myrobalanus Bellirica ſ. *Bellerica.* JAC. BREYN. *icon. et deſcr. rarior. plant. p.* 18. *tab.* 4. quae ramulum foliiferum cum fructu ſiſtit. Tani RHEED. *Hort. Malab. vol.* 4. *p.* 13. *tab.* 10. Aliis eſt Idon mulli RHEED. *Hort. Mal. vol.* 4. *tab.* 18.

Proſtat in officinis forma oblonga ſ. ſubrotunda, angulis quinque longitudinalibus, griſeo bruna, magnitudine fere oliuae.

Myrobalanus citrina. PLUCKEN. *Mant.* 132.

Maior priori, rugis rarioribus, angulis quinque prominulis. Coloris in citrinum inclinantis; figurae in meis ſpeciminibus pyriformis.

Myrobalanus chebula. VESLING. in ALPIN. *de pl. aegypt. p.* 61. *tab.* 62. Agihalid ALPIN. *de plant. aegypt. p.* 39.

Reliquarum maxima, ex tenui ceruice ouatò oblonga, angulis longitudinalibus decem, quorum alterni prominentiores, atro bruna.

Myrobalanus Indica ſ. *Inda.* Panel *Hort. Malab. vol.* 2. *tab.* 9.

Myrobalanarum minima, longitudine circiter dimidii pollicis, atra, oblonga, quinque vel octo angulis

angulis notata, rugoſa, apice acuta, baſi obtuſa, ſubſtantiae compactae. Deficit in hac nux, cuius in locum cauum longitudinale exiguum mediam partem occupat.

Medici Arabes primum inter medicamina Myrobalanos receperunt. Graecorum primus eſt ACTUARIUS, qui earum mentionem fecit. Atque hi mitiorum purgantium numero easdem adſcripſerunt. Hodie exoleuerunt fere omnino.

Sapor omnibus et ſingulis inſigniter auſterus et amaricans. In extractis praecipue auſteritas ſentitur. Ita et ſolutio vitrioli martis earum miſcela nigreſcit. Adſtringendi, vel ſi mauis, corroborandi vi itaque praeditae ſunt. Moueri iis aluum blande, praeterquam teſtimonia antiquorum, hodiernus vſus in Arabia et Aegypto, praecipue huius ſuperiori parte, edocet (HASSELQUIST's *Reſa til heliga Landet*, *p.* 536.); imo in Vindobonenſi noſocomio practico (V. STOLLII *Rat. med.* e. c. *P.* 3. *p.* 264. 287. 338.) ſeriori tempore illae aliquando in hunc finem praeſcriptae ſunt. In puluere doſis drachmae dimidiae ad quatuor aſſignatur, in infuſo vel blandiori decocto largior ad duodecim drachmas vsque. Ad alui

profluuia

profluuia coërcenda et viſcera roboranda, hodie certioribus, et magis exploratis, vtimur.

Vix attinet, ſpretam hodie iure CONFECTIONEM ANACARDINAM commemorare, in quam intrarunt ſingulae quinque Myrobalani, vel CONFECTIONEM HAMECH ſimilis tenoris, quae cum multis aliis Myrobalanas citrinas receperunt.

31.

Pharm. AIAVAE *Semina.*

Nomen a Lusitanis illis inditum. Ex ora Malabarica transferuntur, vnde nauarchus quidam Anglus ante aliquot annos ea secum in Angliam sumsit. De notis eorum per sensus cognoscendis nihil mihi constitit. In India orientali celebrantur instar efficacis medicinae contra colicam. Et in simili morbo iste, ex Goa in Angliam redux, cum amicis vicinisque suis colica detentis, illam communicauit, qui inde insigne solatium experti sunt. Ipse ille nauarchus semina ista ingessit in arthritide, quae flatus comites habuit (*windy gout*), in quibus pellendis insigniter valent, eorumque auxilio fomitem a ventriculo et capite remouit. Subinde simul vnam vel alteram alui deiectionem cient (V. PERCIVAL'S *Essays medical and experimental, vol. 2. p.* 226.). Sponte patet, non sufficere dicta ad veram horum seminum naturam stabiliendam, sed accedere debere nouum artis periti, et ad omnia momenta attenti, scrutinium.

DESIGNA-

DESIGNATIO STIRPIVM ET PHARMACORVM IN VOLVMINE SEXTO CONTENTORVM.

A. *Stirpes in praecedentibus voluminibus omiſſae, ſed genere et ſpecie cognitae, vt lege ordinum naturalium inſeri poſſint.*

Nomen pharmaceuticum.	*Nomen ſyſtematicum.*	
18.b. Gallae turcicae.	*Quercus Cerris.*	p. 1.
31.b. Cynara.	*Cynara Scolymus.*	11
43.b. Lactuca ſylueſtris.	*Lactuca viroſa.*	13
84.b. Alypum.	*Globularia Alypum.*	17
142.b. Paris.	*Paris quadrifolia.*	20
151.b. Hypociſtis.	*Cytinus Hypociſtis.*	22
154.b. Aparine.	*Galium Aparine.*	24
183.b. Faba St. Ignatii.	*Ignatia amara.*	26
196.b. Viola canina.	*Viola canina.*	31
196.c. Viola tricolor.	*Viola tricolor.*	33
201.b. Cortex Peruuianus ruber.	— —	44
201.c. Chinchina Caribaea.	*Cinchona Caribaea.*	58
201.d. Chinchina St. Luciae.	*Cinchona floribunda.*	61

Nomen pharmaceuticum.	*Nomen ſyſtematicum.*	
201.e. Chinchina de St. Fé.	— —	67
201.f. Chinchina anguſtifolia.	*Cinchona anguſtifolia.*	70
214.b. Rhododendron.	*Rhododendron Chryſanthum.*	72
310.b. Aſtragalus exſcapus.	*Aſtragalus exſcapus.*	83
313.b. Santali rubri Lignum.	*Pterocarpus ſantalinus.*	89
313.c. Geoffroya Jamaicenſis.	*Geoffroya Jamaicenſis.*	93
313.d. Geoffroya Surinamenſis.	*Geoffroya Surinamenſis.*	103
315.b. Peruuianum Balſamum.	*Myroxylon peruiferum.*	111
316.b. Balſamum Tolutanum.	*Toluifera balſamum.*	117
347.b. Vitalba.	*Clematis Vitalba.*	120
374.b. Padus.	*Prunus Padus.*	124
489.b. Meſembryanthemum cryſtallinum.	*Meſembryanthemum cryſtallinum.*	128
430.b. Tacamahaca.	*Fagara octandra.*	131
431.b. Swietenia.	*Swietenia Mahagoni.*	132
483.b. Nux moſchata ſ. myriſtica. Macis.	*Myriſtica aromatica.*	135

B. *Partes vegetabiles ignoti generis vel ſpeciei.*

I. *Radices.*

1. Calagualae, ſ. Calaguellae Radix. 149
2. Caſſumuniar, ſ. Caſumunar, ſ. Riſagon, ſ. Bengale Radix. —— —— 151
3. Chynlen Radix. —— 153
4. Columbo, ſ. Calombae, ſ. Colombae &c. Radix. 154
5. Ikan Radix. —— 163
6. Lopez, ſ. Lopeziana Radix. — 164
7. Mataliſta Radix. —— 169
8. Timac Radix. —— —— 170

II. *Cortices.*

9. Angelinae Cortex. — — 171
10. Anguſturae Cortex. — — 172
11. Bela-Aye Cortex. — — 177
12. Cortex Chinae v. Chinchinae regius ſ. Cortex Chinae flauus. — 178
13. Cortex Chinae v. Chinchinae Surinamenſis. 181
14. Iubabae Cortex. — — 182
15. Maſſoy Cortex. — — 183
16. Pocgerebae Cortex. — 184

III. *Ligna.*

17. Lignum Aloës, ſ. Agallochi veri;
—— Calambac;
—— Aſpalathi. — 185

IV. *Gummi et Reſinae.*

18. Gummi Ammoniacum. — 190
19. Bdellium, ſ. Gummi Bdellium. — 196

20. Caranna, ſ. Carannae Gummi. — 198
21. Gummi Galda. — — 200
22. Gummi Kino, ſ. Gummi adſtringens Gambienſe, ſ. Gummi Gambienſe. — 202
23. Kikekunemalo Gummi. — 207
24. Look Gummi. — — 210
25. Myrrha, ſ. Gummi Myrrhae. — 212
26. Olampi Gummi. — 228
27. Reſina lutea Noui Belgii. — 229
28. Rackaſira Balſamum. — 231
29. Sagapenum, ſ. Sagapeni Gummi. 232

V. *Fructus et Semina.*

30. Myrobalani Belliricae.
—— Citrinae.
—— Chebulae.
—— Indicae. — 235
31. Aiauae Semina. — — 239

FINIS VOLVMINIS SEXTI.

INDEX ALPHABETICVS

ſtirpium et medicaminum, praecedentibus ſex voluminibus comprehenſorum; nomina cum pharmaceutica, tum ſyſtematica exhibens.

Nomina ſyſtematica *typis obliquis* diſtinxi. Quae autem ex his aſteriſco notata cernuntur, ea in officinis pharmaceuticis quoque vſitata ſunt.

A.

Abelmoſchus, Vol.III. p.376.
Abies, I. 27.
Abrotanum foemina, I. 134.
—— mas, I. 116.
Abſynthium maritimum, I.128
—— —— ponticum, I. 124.
—— —— vulgare, I. 117.
Acacia noſtras, III. 234.
—— vera, II. 404.
Acanthus, II. 204.
Acanthus mollis, ibid.
Acetoſa, IV. 348.
Acetoſella, III. 492.
Achillea Ageratum, I. 170.
—— *foliis pinnatis* &c. I. 168.
—— *Millefolium*, I. 165.
—— *Ptarmica*, I. 169.
Acmella, I. 135.
Aconitum, III. 5.
Aconitum Anthora, III. 29.
—— *Napellus*, III. 5.
Acorus Calamus, V. 39.
Acorus paluſtris, V. 275.
—— verus, V. 39.
Adianthum aureum, V. 494.
Adianthum Capillus veneris, V. 475.
Aeſculus Hippocaſtanum, IV. 62.
Aethuſa Meum, I. 277.
Agallochi veri Lignum, VI. 185.
Agaricus albus, V. 573.
—— chirurgorum, V. 561.
**Agaricus muſcarius*, V. 555.
Agaricus quernus, V. 561.
Ageratum, I. 170.
Agnus caſtus, II. 195.
Agrimonia, III. 147.
Agrimonia Eupatoria, ib.

Aiauae femina, VI. 239.
Aiuga pyramidalis, II. 123.
Alcea rosea, III. 363.
Alchemilla, III. 149.
Alchemilla vulgaris, ibid.
Alkanna (Anchusa), II. 100.
—— vera, II. 85.
Alkekengi, I. 463.
Alliaria, II. 317.
Allium, V. 122.
Allium Cepa, V. 137.
—— *Porrum*, V. 134.
—— *sativum*, V. 122.
—— *Victorialis*, V. 135.
Alnus, I. 72.
Aloe, (*variae species*) V. 238.
Aloes Lignum, VI. 185.
Althea, III. 357.
Althea officinalis, ibid.
Ammi maius, I. 261.
Ammi verum, I. 260.
—— vulgare, I. 261.
Ammoniacum Gummi, VI. 190
Amomum, III. 316.
Amomum Cardamomum, V. 61.
—— *Granum paradisi*, V. 67.
—— *Zingiber*, V. 52.
Amygdalae amarae, III. 256.
—— dulces, III. 250.
Amygdalus communis, III. 247
—— *Persica*, III. 241.
Amyris Elemifera, IV. 28.
Amyris Opobalsamum, IV. 32.
**Anacardium occidentale*, IV. 413.
Anacardium orientale, II. 192.
Anagallis, II. 1.
Anagallis aruensis, ibid.
Ananas, V. 186.
Anchusa officinalis, II. 97.
—— *tinctoria*, II. 100.
Anemone Hepatica, III. 102.
—— *nemorosa*, III. 91.
—— *pratensis*, III. 93.
Anethum, I. 288.
Anethum Foeniculum, I. 289.
—— *graueolens*, I. 288.
Angelica Archangelica, I. 250.
Angelica satiua, ibid.
Angelica sylueſtris, I. 254.
Angelinae cortex, VI. 171.
Angusturae cortex, VI. 172.
Anime, II. 432.
Anisi stellati cortex, III. 566.
Anisum Sinense, III. 562.
—— stellatum, ibid.
—— vulgare, I. 298.
Anserina, III. 135.
Anthemis Cotula, I. 151.
—— *nobilis*, I. 150.
—— *Pyrethrum*, I. 152.
Anthophylli, III. 337.
Anthora, III. 29.
Anthos, II. 171.
Antirrhinum Linaria, II. 183.
Aparine, VI. 24.

Apium, I. 303.
Apium graueolens, ibid.
—— *Petroſelinum*, I. 301.
Aquatica nux, IV. 86
Aquifolium, IV. 10.
Aquilegia, III. 1.
Aquilegia vulgaris, ibid.
Arabicum Gummi, II. 404.
Arbor vitae, I. 31.
Arbutus Vua vrſi, II. 54.
Arctium Lappa, I. 83.
Areca Cathecu, II. 416.
Argentina, III. 135.
**Ariſtolochia anguicida*, I. 358.
Ariſtolochia clematitis, I. 356.
Ariſtolochia fabacea, II. 452.
**Ariſtolochia longa*, I. 351.
* —— *rotunda*, ibid.
—— *ſerpentaria*, I. 348.
Ariſtolochia tenuis, I. 356.
**Ariſtolochia trilobata*, I. 357.
Ariſtolochia vulgaris, I. 356.
Armoracia, II. 348.
Arnica, I. 157.
Arnica montana, ibid.
Arnica ſuedenſis, I. 156.
Artemiſia, I. 124.
Artemiſia Abrotanum, I. 116.
—— *Abſynthium*, I. 117.
—— *iudaica*, I. 113.
—— *maritima*, I. 128.
—— *pontica*, I. 124.
Artemiſia rupeſtris, I. 129.
—— *vulgaris*, I. 124.
Arthanita, II. 25.
Arum, V. 44.
Arum maculatum, ibid.
Aſarum, I. 359.
Aſarum europaeum, I. 359.
Aſclepias Vincetoxicum, I. 543
Aſpalathi lignum, VI. 185.
Aſparagus, V. 179.
Aſparagus officinalis, ibid.
Aſperula odorata, I. 374.
Aſphodelus, V. 140.
Aſphodelus ramoſus, ibid.
Aſplenium Ceterach, V. 480.
—— *Ruta muraria*, V. 482.
—— *Scolopendrium*, V. 478.
—— *Trichomanoides*, V. 481.
Aſſa dulcis, IV. 540. 658
—— foetida, I. 240.
**Aſtragalus exſcapus*, VI. 83.
—— *Tragacantha*, II. 380.
Athamanta cretenſis, I. 235.
—— *Oreoſelinum*, I. 236.
Atriplex hortenſis, IV. 329.
Atriplex olida, IV. 276.
—— ſatiua, IV, 329.
Atropa Belladonna, I. 430.
—— *Mandragora*, I. 441.
Auena, V. 383.

Auena ſatiua, V. 383.
Auicennia tomentoſa, II. 192.
Aurantium, III. 284.
Auricula muris, I. 111.
—— Iudae, V. 583.

B.

Baccae norlandicae, III. 153.
Badian, III. 562.
Balauſtium, III. 262.
Balſamita mas, I. 132.
Balſamum Braſilienſe, IV. 47.
—— Copaiuae, ibid.
—— Gileadenſe, IV. 32.
—— Meccanum, ibid.
—— Peruuianum, VI. 111
—— Rackaſira, VI. 231.
—— Tolutanum, VI. 117.
—— verum, IV. 32.
Balſamus Carpathicus, I. 14.
Barba hirci, I. 104.
Barbaraea, II. 318.
Bardana, I. 83.
Baſilicum, II. 155.
Bdellium, VI. 196.
Beccabunga, II. 208.
Bedeguar, III. 174.
Been nux, II. 402.
Behen album, I. 94.
—— rubrum, I. 176.
Bela-Aye cortex, VI, 177.
Belladonna, I. 430.
Bellis maior, I. 149.
Bellis minor, I. 153.
Bellis perennis, I. 153.
Bengale radix, VI. 151.
Benzoë, IV. 540. 658.
Berberis, IV. 79.
Berberis vulgaris, ibid.
Beta rubra, IV. 278.
Beta vulgaris, ibid.
Betonica, II. 158.
Betonica officinalis, ibid.
Betula, I. 69.
Betula alba, ibid.
—— *Alnus*, I. 72.
Bezetta coerulea, IV. 139.
Biſtorta, IV. 407.
Bixa Orellana, III. 392.
Boletus igniarius, V. 561.
—— *laricis*, V. 573.
—— *ſuaueolens*, V. 569.
Bombax, III. 367.
Bonus Henricus, IV. 267.
Borago, II. 95.
Borago officinalis, ibid.
Borſtorphiana poma, III. 177.
Botrys mexicana, IV. 273.
—— vulgaris, IV. 270.
Bouiſta, V. 584.
Branca vrſina, (perperam) I. 256.
—— vrſina, (vulgo) II. 204
Braſſica capitata alba et rubra, II. 329.
Braſſica Eruca, II. 337.
—— *Napus*, II. 336.

Braſſica oleracea, II. 329.
—— *rapa*, II. 334.
Britannica herba, IV. 343.
Bromelia Ananas, V. 186.
Brucea antidyſenterica, VI. 172
—— *ferruginea*, ibid.
Bruſcus, I. 341.
Bryonia, I. 419.
Bryonia alba, ibid.
Bubon Galbanum, I. 262.
—— *macedonicum*, ibid.
Bugloſſum, II. 99.
Bupleurum rotundifolium, I. 306.
Burſa paſtoris, II. 355.
Buxus, IV. 262.
Buxus ſemperuirens, ibid.

C.

Cacao, III. 378.
Cactus Opuntia, III. 342.
Caieput (oleum), III. 319.
Calagualae ſ. Calaguellae radix, VI. 149.
Calamintha, II. 130.
Calamus Rotang, V. 301.
Calamus vulgaris, V. 39.
Calcatrippa, III. 31.
Calcitrapa, I. 98.
Calendula, I. 174.
Calendula officinalis, ibid.
Calombae ſ. Calumbae Radix, VI. 154.
Cambogia Gutta, IV. 106.
Campechenſe lignum, II. 429.
Camphora, IV. 445.
Camphorata, IV. 333.
Camphoroſma Monſpelienſis, ibid.
**Canella alba*, IV. 566.
Canella malabarica, IV. 441.
Cannabis, IV. 608.
Cannabis ſatiua, ibid.
Caoutſchuc, IV. 167.
Capillus veneris, V. 475.
Capparis, II. 305.
Capparis ſpinoſa, ibid.
Capſicum annuum, I. 475.
Carannae Gummi, VI. 198.
Cardamine, II. 319.
Cardamine pratenſis, ibid.
Cardamomum, V. 61.
Cardiaca, II. 180.
Cardopatia, I. 88.
Carduus Mariae, I. 86.
Carduus marianus, ibid.
Carduus benedictus, I. 96.
—— tomentoſus, I. 87.
Carex arenaria, V. 310.
Caricae, IV. 578.
Carlina, I. 88.
Carlina acaulis, ibid.
Carpathicus Balſamus, I. 14.
Carpobalſamum, IV. 46.
Carthamus, I. 90.
Carthamus tinctorius, ibid.
Carum, I. 292.

Carum Carui, I. 292.
Caryophyllata, III. 122.
Caryophylli aromatici, III. 333.
Caryophylli rubri, III. 503.
Caryophyllus aromaticus, III. 333.
Caſcarillae cortex, IV. 128.
Caſſia, II. 395.
—— caryophyllata, III. 314.
Caſſia Fiſtula, II. 395.
Caſſia fiſtularis, ibid.
—— lignea, IV. 441.
Caſſia Senna, II. 388.
Caſſiae Flores, IV. 417.
Caſſumuniar ſ. Caſumunar, VI. 151.
Caſtanea, I. 52.
Cataputia maior, IV. 195.
—— minor, IV. 100.
Catechu, II. 415.
Centaurea benedicta, I. 96.
—— *Behen*, I. 94.
—— *Calcitrapa*, I. 98.
—— *Cyanus*, I. 93.
Centaurium minus, II. 18.
Centumnodia, IV. 412.
Cepa, V. 137.
Ceraſa nigra, III. 209.
—— rubra, III. 205.
Ceratonia ſiliqua, II. 434.
Cerefolium, I. 280.
Ceterach, V. 480.
Chacarillae cortex, IV. 128.
Chaerophyllum, I. 280.
Chaerophyllum ſylueſtre, I. 283.
Chamaedrys, II. 119.
Chamaeleon album, I. 88.
Chamaemelum nobile, I. 150.
—— vulgare, I. 143.
Chamaemorus, III. 156.
Chamaepitys, II. 121.
Chamomilla noſtras, I. 143.
—— romana, I. 150.
Cheiranthus Cheiri, II. 339.
Cheiri, ibid.
**Chelidonium maius*, II. 300.
Chelidonium minus, III. 90.
Chenopodium ambroſioïdes, IV. 273.
* —— *anthelminticum*, IV. 275.
—— *Bonus Henricus*, IV. 267.
—— *Botrys*, IV. 270.
—— *Vuluaria*, IV. 276.
China (Radix), I. 339.
China ſ. Chinchina (Cortex), I. 546.
Chinchina anguſtifolia, VI. 70.
—— Caribaea, VI. 58.
—— Jamaicenſis, VI. 58.
—— de Santa Fé, VI. 67.
—— St. Luciae, VI. 61.
—— rubra, VI. 44.
Chryſanthemum Leucanthemum, I. 149.

Chynlen Radix, VI. 153.
Cicer, II. 372.
Cicer arietinum, ibid.
Cichoreum, I. 100.
Cichoreum Endiuia, I. 102.
—— *Intybus*, I. 100.
Cicinum oleum, IV. 166.
Cicuta, I, 213.
—— aquatica, I. 271.
Cicuta viroſa, ibid.
Cicutaria, I. 283.
Cinae Semen, I. 113.
Cinamomum ſ. Cinnamomum, IV. 417.
Cinchona anguſtifolia, VI. 70.
—— *Caribaea*, VI. 58.
—— *floribunda*, VI. 61.
—— *officinalis*, I. 546.
Ciſſampelos Pareira, I. 344.
Ciſtus creticus, III. 514.
Citrullus, I. 401.
Citrus, III. 265.
Citrus Aurantium, III. 284.
—— *medica*, III. 265.
Clematis recta, III. 103.
—— *Vitalba*, VI. 120.
Coccognidium, IV. 634.
Cocculus Indus, I. 343.
Cochlearia, II. 341.
Cochlearia Armoracia, II. 348.
—— *officinalis*, II. 341.
Cocos butyracea, V. 1.
Coffea, I. 386.
Coffea arabica, ibid.
Colchicum, V. 193.
Colchicum autumnale, ibid.
—— *illyricum?* V. 215.
Colocynthis, I. 407.
Colubrinum lignum, I. 485.
Columbo ſ. Colombae ſ. Columbae Radix, VI. 154.
Coneſſi (cortex), I. 541.
Conferua riuularis, V. 550.
Conium maculatum, I. 213.
Conſolida maior, II. 92.
—— media, II. 123.
—— regalis, III. 31.
Contrayerua, IV. 572.
Contra Semen, I. 113.
Conuallaria maialis, V. 260.
—— *Polygonatum*, V. 263.
Conuolvulus Ialappa, I. 502.
Conuoluulus maior albus, I. 510.
Conuoluulus Mechoacan, I. 507.
—— *Scammonia*, I. 494.
—— *ſepium*, I. 510.
—— *Soldanella*, I. 512.
—— *Turpethum*, I. 510.
Conyza coerulea, I. 173.
—— media, I. 156.
Copaifera officinalis, IV. 47.
Copaiuae balſamum, ibid.
Corallina Corſicana, V. 543.

Coral-

Corallina rubra, V. 543.
—— Melitocorton, ibid.
Cordia Myxa, II. 105.
Coriandrum, I. 278.
Coriandrum ſatiuum, ibid.
Cortex Angelinae, VI. 171.
—— Anguſturae, VI. 172.
—— Bela-Aye, VI. 177.
—— Chinae flauus ſ. regius, VI. 178.
—— Chinae Surinamenſis, VI. 181.
—— Chinchinae, vid. Chinchina.
—— Iubabae, VI. 182.
—— Lauola, III. 566.
—— Magellanicus, IV. 557.
—— Maſſoy, VI. 183.
—— Peruuianus, I. 546.
—— Peruv. ruber, VI. 44.
—— Pocgerebae, VI. 184.
—— Winteranus, IV. 557.
Corylus, I. 66.
Corylus Auellana, ibid.
Coſtus amarus, V. 80.
**Coſtus arabicus*, ibid.
Coſtus dulcis, V. 80.
Cotula foetida, I. 151.
Crepitus lupi, V. 584.
Crocus, V. 220.
Crocus ſatiuus, ibid.
Croton Caſcarilla, IV. 128.
—— *lacciferum*, IV. 152.
Croton Tiglium, IV. 149.
—— *tinctorium*, IV. 139.
Cubebae, V. 37.
Cucumis, I. 405.
—— aſininus, I. 413.
Cucumis Colocynthis, I. 407.
—— *Melo*, I. 403.
—— *ſatiuus*, I. 405.
Cucurbita, I. 399. 401.
Cucurbita Citrullus, I. 401.
—— *lagenaria*, I. 399.
—— *Pepo*, I. 401.
Culilawan, IV. 524.
Cuminum Cyminum, I. 266.
Cupreſſus, I. 32.
Cupreſſus ſemperuirens, ibid.
**Curcuma longa*, V. 73.
Curcuma rotunda, ibid.
Cuſcuta, I. 194.
Cuſcuta Epithymum, I. 195.
—— *europaea*, I. 194.
Cyanus, I. 93.
Cyclamen, II. 25.
Cyclamen europaeum, ibid.
Cydonia, III. 196.
Cyminum, I. 266.
Cynara, VI. 11.
Cynara Scolymus, ibid.
Cynogloſſa, II. 102.
Cynogloſſum officinale, ibid.
Cynomorium coccineum, I. 81.
Cynosbatos, III. 172.

**Cy-*

*Cyperus longus, V. 316.
*Cyperus rotundus, V. 317.
Cytinus Hypociſtis, VI. 22.

D.

Dactyli, V. 6.
Daphne Gnidium, IV. 639.
—— Laureola, IV. 638.
—— Mezereum, IV. 628.
Datura Stramonium, I. 456.
Daucus Carota, I. 209.
Daucus creticus, I. 235.
—— ſatiuus, I. 209.
—— ſylueſtris, ibid.
Delphinium Conſolida, III. 31.
—— Staphiſagria, III. 32.
Dentaria, I 513.
*Dictamnus albus, III. 108.
Dictamnus creticus, II. 139.
Dianthus Caryophyllus, III. 503.
Dieruilla, I. 385.
Digitalis, I. 490.
Digitalis purpurea, ibid.
Dolichos pruriens, II. 358.
Doronicum, I. 162.
Doronicum Pardalianches, ib.
Dorſtenia Drakena, IV. 572.
—— Houſtoni, ibid.
Dracocephalum Moldauica, II. 157.
Draconis Sanguis, V. 301.
Droſera rotundifolia, III. 500.
Dulcamara, I. 423.

E.

Ebulus, IV. 22.
Elaterium, I. 415.
Elemi, IV. 28.
Eleuteriae Cortex, IV. 128.
Endiuia, I. 102.
Enula, I. 154.
Epidendrum Vanilla, V. 297.
Epithymum, I. 195.
Equiſetum, V. 483.
Equiſetum aruenſe, ibid.
Erigeron acre, I. 173.
Eruca, II. 337.
Eruum, II. 371.
Eruum Eruilia, ibid.
—— Lens, II. 369.
Eryngium, I. 206.
Eryngium campeſtre, ibid.
Eryſimum, II. 315.
Eryſimum Alliaria, II. 317.
—— Barbaraea, II. 318.
—— officinale, II. 315.
Eſula maior, IV. 105.
—— minor, IV. 103.
Eupatorium, I. 133.
Eupatorium cannabinum, ib.
Euphorbia antiquorum, IV. 89
—— canarienſis, ibid.
—— Cypariſſias, IV. 102
—— Lathyris, IV. 100.
—— officinarum. IV. 88.
—— paluſtris, IV. 105.

Euphorbii Gummi, IV. 88.
Euphrafia, II. 186.
Euphrafia officinalis, ibid.

F.

Faba, II. 368.
Faba craffa, III. 348.
—— Pechurim f. Pecuris f. Pichurim, IV. 549.
—— St. Ignatii, VI. 26.
Fabaria, III. 348.
Fagara octandra, VI. 131.
Fagus, I. 53.
Fagus Caftanea, I. 52.
—— *fylvatica*, I. 53.
Farfara, I. 139.
Ferula Affa foetida, I. 240.
Ficus Carica, IV. 578.
Filipendula, III. 118.
Filix foemina, V. 472.
Filix mas, V. 453.
Flammula, III. 86.
—— Jouis, III. 103.
Foeniculum aquaticum, I. 267.
—— vulgare, I. 287.
Foenugraecum, II. 386.
Fragaria, III. 142.
Fragaria veſca, ibid.
Frangula, IV. 5.
Fraxinus, III. 535.
Fraxinus excelſior, ibid.
—— *Ornus*, III. 542.
Fraxinus rotundifolia, III. 542.
Fucus Helmintochorton, V. 543.
—— *veſiculoſus*, V. 537.
Fumaria, II. 449.
Fumaria bulboſa, II. 452.
—— *officinalis*, II. 449.
Fungus melitenſis, I. 81.
—— roſaceus, III. 174.
—— ſalicis, V. 569.
—— ſambucinus, V. 583.

G.

Galanga maior, V. 69.
—— minor, ibid.
Galbanum, I. 262.
Galda gummi, VI. 200.
Galega, II. 283.
Galega officinalis, ibid.
Galium album, I. 373.
Galium Aparine, VI. 24.
Galium luteum, I. 371.
Galium Mollugo, I. 373.
—— *verum*, I. 371.
Gallae turcicae, VI. 1.
Gambienſe Gummi, VI. 202.
Gambogium, IV. 106. 654.
Garcinia Mangoſtana, III. 525.
Genipi album, I. 129.
—— verum, I. 169.
Geniſta, II. 360.
Geniſta canarienſis, II. 363.
Gentiana alba, I. 247.

Gentiana Centaurium, II. 18.
—— *lutea*, II. 11.
Gentiana rubra, ibid.
**Geoffroya Jamaicenſis*, VI. 93.
* —— *Surinamenſis*, VI. 103.
**Geranium moſchatum*, III. 396.
* —— *robertianum*, ibid.
**Geum riuale*, III. 132.
* — *vrbanum*, III. 122.
Ginſeng, I. 330.
Glecoma hederacea, II. 174.
Globularia Alypum, VI. 17.
Glycyrrhiza, II. 374. 379.
Glycyrrhiza echinata, II. 379.
——— *glabra*, II. 374.
Gnaphalium, I. 112.
Gnaphalium arenarium, ibid.
— — *dioicum*, ibid.
Goſſypium, III. 367.
Goſſypium herbaceum, ibid.
Gramen (Radix), V. 338.
Grana Paradiſi, V. 61.
Granatum, III. 262.
Gratiola, II. 197.
Gratiola officinalis, ibid.
Guaiacum, III. 399.
Guilandina Moringa, II. 400.
Gummi adſtringens, VI. 202.
—— Ammoniacum, VI. 190
—— Anime, II. 432.
Gummi arabicum, II. 404.
—— Bdellium, VI. 196.
—— Carannae, VI. 198.
—— ceraſorum, III. 210.
—— Euphorbii, IV. 88.
—— Galda, VI. 200.
—— Gambienſe, VI. 202.
—— Guttae, IV. 106. 654.
—— Kikekunemalo, VI. 207.
—— Kino, VI. 202.
—— Laccae, IV. 152.
—— Look, VI. 210.
—— Myrrhae, VI. 212.
—— Olampi, VI. 228.
—— Sagapeni, VI. 232.
—— Senegal, II. 414.
Guttaefera vera, IV. 655.

H.

Haematoxylum campechianum II. 429.
Hedera arborea, I. 307.
Hedera Helix, ibid.
Hedera terreſtris, II. 174.
Heliotropii ſuccus, IV. 139.
Helleborus albus, V. 142.
**Helleborus foetidus*, III. 70.
* —— *niger*, III. 43.
* —— *viridis*, III. 68.
Helminthochorton, V. 543.
Hepatica nobilis, III. 102.
Heracleum Sphondylium, I. 256.
Herba britannica, IV. 343.

Her-

Hermodactylus, V. 215.
Herniaria, IV. 331.
Herniaria glabra, ibid.
Hibiscus Abelmoschus, III. 376.
Hieracium Pilosella, I. 111.
Hippocastanum, IV. 62.
Hirundinaria, I. 543.
Hispidula, I. 112.
Hordeum, V. 360.
Hordeum distichon, V. 360.
Hordeum vulgare, ibid.
Humulus Lupulus, IV. 621.
Hydrolapathum, IV. 343.
Hydropiper, IV. 409.
Hymenaea Courbaril, II. 432.
Hyoscyamus, I. 444.
**Hyoscyamus albus*, I. 455.
— — *niger*, I. 444.
Hypericum, III. 518.
Hypericum perforatum, ibid.
Hypocistidis succus, VI. 22.
Hyssopus, II. 133.
Hyssopus officinalis, ibid.

I.

Ialappa, I. 502.
Iaponica terra, II. 415.
Iasminum, II. 31.
Iasminum officinale, II. 31.
Iatropha Curcas, IV. 164.
— *elastica?* IV. 167.
Ignatia amara, VI. 26.
Ignatii Faba, ibid.
Ikan Radix, VI. 163.
Ilex Aquifolium, IV. 10.
Illicium anisatum, III. 562.
Imperatoria, I. 254.
Imperatoria Ostruthium, I. 254
Inula dysenterica, I. 156.
— *Helenium*, I. 154.
Ipecacuanha, I. 521.
**Iris Florentina*, V. 265.
— *Germanica*, V. 269.
Iris nostras, ibid.
— palustris, V. 275.
Iris Pseudacorus, ibid.
Islandicus Muscus, V. 499.
Iubabae cortex, VI. 182.
Iuglans, I. 57.
Iuglans regia, ibid.
Iuiubae, IV. 7.
Iunipérus, I. 34.
Iuniperus communis, ibid.
— *Lycia*, I. 39.
— *Sabina*, I. 41.

K.

Kaiepút oleum, III. 319.
Kikekunemalo Gummi, VI. 207.
Kino Gummi, VI. 202.

L.

Lacca, IV. 152.
Lactuca, I. 108.
Lactuca sativa, ibid.
Lactuca sylvestris, VI. 13.
Lactuca virosa, ibid.

Ladanum,

Ladanum, III. 514.
*Lamium album, II. 178.
Lapathum acutum, IV. 341.
Laſerpitium latifolium, I. 247.
—— *Siler*, I. 248.
Lauendula, II. 135.
Lauendula Spica, ibid.
—— *Stoechas*, II. 138.
Laurocerasus, III. 213.
Laurus, IV. 528.
Laurus Benzoin, IV. 540.
—— *Camphora*, IV. 447.
—— *Cinnamomum*, IV. 417
—— *Culilawan*, IV. 524.
—— *nobilis*, IV. 528.
—— (Pechurim?), IV. 549.
—— *Saſſafras*, IV. 534.
Lawſonia inermis, II. 85.
Ledum paluſtre, II. 75.
Lemithochorton, V. 543.
Lens, II. 369.
Lentiſcus, I. 77.
Leontodon Taraxacum, I. 105
Leonurus Cardiaca, II. 180.
Lepidium ſatiuum, II. 352.
Leuiſticum, I 249.
Lichen aphthoſus, V. 523.
* — *caninus*, V. 524.
Lichen cinereus terreſtris, ib.
Lichen cocciferus, V. 529.
* — *iſlandicus*, V. 499.
— *plicatus*, V. 536.
Lichen pulmonarius, V. 520.
* — *pyxidatus*, V. 529.
— *Roccella*, V. 533.
— *ſaxatilis*, V. 496.
Lignum Agallochi, VI. 185.
— Aloës, ibid.
— Aſpalathi, ibid.
— Calambac, ibid.
— Campechenſe, II. 429.
— Moluccenſe, IV. 149.
— nephriticum, II. 402.
— Pauanae, IV. 149.
— Rhodium, II. 369.
— ſanctum, III. 399.
— Santali rubri, VI. 89.
— Sappan, II. 429.
— Serpentum, I. 383.
Liguſticum Leuiſticum, I. 249.
Lilium album, V. 88.
Lilium candidum, ibid.
Lilium Conuallium, V. 260.
Linaria, II. 183.
Lingua auis, III. 535.
—— ceruina, V. 478.
Linnaea, I. 397.
Linnaea borealis, ibid.
Linum, III. 474.
Linum catharticum, III. 490.
—— *vſitatiſſimum*, III. 474.
Liquidambar, I. 67.
Liquidambar ſtyraciflua, ib.
Lithoſpermum, II. 98.

Lithoſpermum officinale, II. 98
Lobelia. I 514.
Lobelia ſyphilitica, ibid.
Lonicera Dieruilla, I. 385.
—— *Periclimenum*, I. 384
Look Gummi, VI. 210.
Lopez Radix, VI. 164.
Luiula, III. 492.
Lupinus, II. 356.
Lupinus albus, ibid.
Lupulus, IV. 621.
Lycoperdon Bouiſta, V. 584.
Lycopodium, V. 486.
Lycopodium clauatum, ibid.
—— *Selago*, V. 492.
Lyſimachia Nummularia, II. 9
Lyſimachia purpurea, III 510.
Lythrum Salicaria, ibid.

M.

Macis, VI. 135.
Magellanicus Cortex, IV. 557.
Mahagoni, VI. 132.
Maiorana, II. 142.
Malabathrum, IV. 441.
Malua arborea, III. 363.
Malua ſylueſtris, III. 364.
Malua vulgaris, ibid.
Mandragora, I. 441.
Mangoſtana, III. 525.
Manna, III. 542.
Maranta Galanga, V. 69.
Marrubium album, II. 160.
Marrubium vulgare, II. 160.
Marum verum, II. 107.
Maſſoy Cortex, VI. 183.
Maſtix, I. 77.
Mataliſta Radix, VI. 169.
Matricaria, I. 148.
Matricaria Chamomilla, I. 143.
—— *Parthenium*, I. 148.
Matriſylua, I. 374.
Mecca Balſamum, IV. 32.
Mechoacanna, I. 507.
Melaleuca Leucadendron, III. 319.
Melilotus, II. 384.
Meliſſa Calamintha, II. 130.
Meliſſa canarienſis, II. 157.
— citrina, II. 127.
Meliſſa officinalis, ibid.
Meliſſa turcica, II. 157.
Meliſſophyllum, II. 131.
Melitis Meliſſophyllum, ibid.
Melo, I. 403.
Meniſpermum Cocculus, I. 343.
* *Mentha criſpa*, II. 146.
* — *piperita*, II. 150.
—— *Pulegium*, II. 153.
* — *ſylueſtris*, II. 152.
Menyanthes trifoliata, II. 27.
Mercurialis, IV. 222.
Mercurialis annua, ibid.
* *Meſembryanthemum cryſtallinum*, VI. 128.

Meſpili, III. 200.
Meſpilus germanica, III. 200.
Meu ſ. Meum athamanticum, I. 277.
Mezereum, IV. 628.
Milium, V. 430.
— ſolis, II. 98.
Millefolium, I. 165.
Mimoſa Cate, II. 415.
— *nilotica*, II. 404.
— *Senegal*, II. 414.
Moluccenſe Lignum, IV. 149.
Momordica Elaterium, I. 413.
Morſus diaboli, I. 179.
Morus, IV. 596.
Morus nigra, ibid.
Moſchata nux, VI. 135.
Moxa Japonica, I. 126.
Mungos, I. 375.
Muſcus arboreus, V. 536.
— caninus, V. 525.
— clauatus, V. 486.
— cranii humani, V. 496.
— cumatilis, V. 523.
— erectus, V. 492.
— iſlandicus, V. 499.
— pyxidatus, V. 529.
Myrica Gale, I. 73.
Myriſtica aromatica, VI. 135.
Myriſtica nux, ibid.
Myrobalanus bellirica, VI. 233
— chebula, ibid.
Myrobalanus citrina, VI. 233.
— emblica, IV. 127.
— indica, VI. 233.
Myroxylon peruiferum, VI. 111.
Myrrha, VI. 212.
Myrtillus, II. 73.
Myrtus, III. 312.
— brabantica, I. 73.
Myrtus caryophyllata, III. 314
— *communis*, III. 312.
— *Pimenta*, III. 316.

N.

Napellus, III. 5.
Naphae flores, III. 284.
Napus, II. 336.
Nardus, V. 445.
Naſturtium aquaticum, II. 309
— hortenſe, II. 352.
— indicum, IV. 77.
Nepeta, II. 156.
Nepeta Cataria, ibid.
Nephriticum lignum, II. 402.
Nerium antidyſentericum, I. 541.
Nicotiana, I. 464.
Nicotiana Tabacum, ibid.
Nigella, III. 35.
Nigella ſatiua, ibid.
Ninſi, I. 258.
Norlandicae baccae, III. 153.
Nummularia, II. 9.

Nux aquatica, IV. 86.
— barbadenſis, IV. 164.
— Been, II. 402.
— catartica americana, IV. 164.
— moſchata ſ. myriſtica, VI. 125.
— vomica, I. 477.
Nymphaea alba, III. 532.

O.

Ocimum Baſilicum, II. 155.
Olea europaea, II. 33.
Olampi Gummi, VI. 228.
Olibanum, I. 39.
Oliuae, II. 33.
Ononis, II. 365.
Ononis aruenſis, ibid.
Onopordon Acanthium, I. 87.
Ophiorrhiza Mungos, I. 375.
Ophioxylum ſerpentinum, I. 383.
Opium, II. 219.
Opobalſamum, IV. 32.
Opopanax, I. 286.
Opuntia, III. 342.
Orchis bifolia rel., V. 292.
Orchis maſcula rel., V. 278.
— *Morio*, ibid.
Oreoſelinum, I. 236.
Origanum creticum, II. 140.
— *Dictamnus*, II. 139.
— *Maiorana*, II. 143.
— *vulgare*, II. 141.
Orleana terra, III. 392.
Oryza, V. 433.
Oryza ſatiua, ibid.
Oxalis Acetoſella, III. 492.
Oxycoccos, II. 72.
Oxylapathum, IV. 341.

P.

Padus, VI. 124.
Paeonia, III. 37.
Paeonia officinalis, III. 37.
Palma Chriſti, IV. 195.
Palmae Oleum, V. 1.
Panax quinquefolium, I. 330.
Panicum Italicum, V. 430.
— *miliaceum*, V. 430.
Papauer album, II. 215.
— erraticum, II. 212.
— nigrum, II. 215.
Papauer Rhoeas, II. 212.
— *ſomniferum*, II. 215.
Paralyſis, II. 22.
Pareira braua, I. 344.
Parietaria, IV. 570.
Parietaria officinalis, ibid.
Paris, VI. 20.
Paris quadrifolia, ibid.
Parthenium, I. 148.
Paſſulae maiores, I. 312.
— minores, ibid.
Paſtinaca, I. 284.
Paſtinaca Opopanax, I. 286.

Paſti-

Paſtinaca ſatiua, I. 284.
Pauanae Lignum, IV. 149.
Pechurim Cortex, IV. 554.
—— Faba, IV. 549.
Pecuris, vid. Pechurim.
Penaea mucronata, I. 198.
Perfoliata, I. 306.
Perſica, III. 241.
Perſicaria vrens, IV. 409.
Peruuianus Cortex, I. 546.
—— —— ruber, VI. 44.
Pes Cati, I. 112.
Petaſites, I. 138.
Petroſelinum macedonicum, I. 262.
—— vulgare, I. 301.
Peucedanum, I. 238.
Peucedanum officinale, ibid.
Peziza Auricula, V. 583.
Phellandrium aquaticum, I. 267.
Phoenix dactyliſera, V. 6.
Phu, I. 186.
Phyllanthus Emblica, IV. 127.
Phyſalis Alkekengi, I. 463.
Phytolacca, IV. 335.
Phytolacca decandra, ibid.
Pichurim, vid. Pechurim.
Piloſella, I. 111.
Pimenta, III. 316.
Pimpinella alba, I. 294.
Pimpinella Aniſum, I. 298.
Pimpinella italica (Herba), I. 188.
— — — (Radix), I. 190
Pimpinella magna, I. 296.
Pimpinella nigra, ibid.
Pimpinella ſaxifraga, I. 294.
Pinea, I. 13.
Pinus, I. 1.
Pinus Abies, I. 27.
— *Cembra*, I. 14.
— *Larix*, I. 16.
— *Picea*, I. 26.
— *Pinea*, I. 13.
— *ſylueſtris*, I. 1.
Piper album, V. 22.
Piper Cubeba, V. 37.
Piper iamaicenſe, III. 316.
— indicum, I. 475.
**Piper longum*, V. 35.
* — *nigrum*, V. 22.
Piſtacia, I. 74.
Piſtacia Lentiſcus, I. 77.
—— *Terebinthus*, I. 75.
—— *vera*, I. 74.
Plantago latifolia, I. 190.
Plantago maior, I. 190.
—— *Pſyllium*, I. 193.
Plumbago europaea, I. 513.
Polium creticum, II. 112.
— montanum, ibid.
**Polygala amara*, II. 445.
—— *Senega*, II. 436.

*Polygala vulgaris, II. 444.
Polygonum auiculare, IV. 412
— — *Biſtorta,* IV. 407.
— — *Hydropiper,* IV. 409
Polypodium, V. 449.
Polypodium Filix mas, V. 453.
—— *vulgare,* V. 449.
Polytrychum commune, V. 494
Poma, III. 177.
Populus, I. 47.
Populus balſamifera, I. 50.
—— *nigra,* I. 47.
Porrum, V. 134.
Portulaca, III. 354.
Portulaca oleracea, ibid.
Potentilla Anſerina, III. 135.
—— *reptans,* III. 138.
Poterium Sanguiſorba, I. 188.
**Primula veris,* II. 22.
Profluuii Cortex, I. 541.
Pruna, III. 227.
Prunella, II. 181.
Prunella vulgaris, ibid.
Prunus auium, III. 209.
— *Ceraſus,* III. 205.
— *domeſtica,* III. 227.
— *Lauroceraſus,* III. 213.
— *Padus,* VI. 124.
— *ſpinoſa,* III. 234.
Pſyllium, I. 193.
Ptarmica, I. 169.
Pteris aquilina, V. 472.
Pterocarpus ſantalinus, VI. 89
Pulegium, II. 153.
Pulmonaria arborea, V. 520.
— — maculata, II. 97.
Pulmonaria officinalis, ibid.
Pulſatilla nigricans. III. 93.
Punica Granatum, III. 262.
Pyrethrum, I. 152.
Pyrola, II. 79.
Pyrola rotundifolia, ibid.
Pyrus Cydonia, III. 196.
— *Malus,* III. 177.

Q.

Quaſſia, III. 432.
Quaſſia amara, ibid.
—— *Simaruba,* III. 457.
Quercus, I. 61.
Quercus Cerris, VI. 1.
Quercus marina, V. 537.
Quercus Robur, I. 61.
—— *Suber,* I. 64.

R.

Rackaſira Balſamum, VI. 231.
Radicula, II. 321.
Ranunculus albus, III. 91.
Ranunculus acris, III. 75.
* — — *bulboſus,* III. 88.
— — *Ficaria,* III. 90.
— — *Flammula,* III. 86
Ranunculus paluſtris, III. 82.

Ranunculus pratenſis, III. 75.
Ranunculus ſceleratus, III. 82.
Rapa, II. 324.
Raphanus hortenſis, II. 321.
-- -- niger, ibid.
-- -- ruſticanus, II. 348.
Raphanus ſatiuus, II. 321.
Reſina elaſtica, IV. 167.
Reſina lutea noui Belgii, VI. 229.
Rhabarbarum monachorum, IV. 346.
-- -- ſibiricum, IV. 356.
-- -- verum, IV. 362.
**Rhamnus catarticus*, IV. 1.
-- -- *Frangula*, IV. 5.
-- -- *Zizyphus*, IV. 7.
Rhaponticum, IV. 353.
Rheum, vid. Rhabarbarum.
Rheum palmatum, IV. 362.
-- *Rhaponticum*, IV. 353.
-- *vndulatum*, IV. 356.
Rhodia, III. 353.
Rhodiola roſea, ibid.
Rhodium lignum, II. 363.
Rhododendron, VI. 72.
Rhododendron Chryſanthum, ibid.
Rhoeas, II. 212.
Rhus coriaria, IV. 25.
**Ribes nigrum*, III. 307.
* -- *rubrum*, III. 304.
Ricinus communis, IV. 195.
Ricinus maior, IV. 164.
Ricinus vulgaris, IV. 195.
Riſagon, VI. 151.
Roccella, V. 533.
Rorella, III. 500.
Roſa alba, III. 175.
-- *canina*, III. 172.
-- *centifolia*, III. 157.
Roſae damaſcenae, ibid.
-- rubrae, III. 166.
Roſa gallica, ibid.
Roſa ſylueſtris, III. 172.
Roſmarinus hortenſis, II. 171.
Roſmarinus officinalis, ibid.
Roſmarinus ſylueſtris, II. 75.
Ros ſolis, III. 500.
**Rubia tinctorum*, I. 363.
Rubus arcticus, III. 153.
-- *Chamaemorus*, III. 156.
* -- *idaeus*, III. 151.
Rumex Acetoſa, IV. 348.
-- *acutus*, IV. 341.
-- *alpinus*, IV. 346.
-- *aquaticus*, IV. 343.
-- *criſpus*, IV. 341.
Ruſcus, I. 341.
Ruſcus aculeatus, *ibid.*
-- *Hypogloſſum*, I. 342.
Ruta, III. 112.
Ruta graueolens, ibid.
Ruta muraria, V. 482.

S.

Sabadillae, ſ. Sabadilli ſemen, V. 166.

Sabina, I. 41.
Saccharum, V. 390.
Saccharum officinarum, V. 390.
Sagapenum, VI. 232.
Sagu, V. 13.
Sagus RUMPHII, ibid.
Salab, ſ. Salap, ſ. Saleb, V. 278.
Salix, I. 44.
Salix alba, ibid.
Salſola ſatiua rel., IV. 282.
Saluia, II. 164.
Saluia officinalis, ibid.
— *Sclarea*, II. 170.
Sambucus, IV. 13.
Sambucus Ebulus, IV. 22.
—— *nigra*, IV. 13.
Sandaracha, I. 34.
Sanguis Draconis, V. 301.
Sanguiſorba officinalis, I. 190.
Sanicula, I. 207.
Sanicula europaea, ibid.
Santalum album, II. 87.
—— citrinum, ibid.
—— rubrum, VI. 89.
Santolina, I. 134.
Santolina Chamae-Cypariſſus ibid.
Santonicum, I. 113.
Saponaria, III. 505.
Saponaria officinalis, ibid.
Sappan lignum, II. 429.
Sarcocolla, I. 198.
Sarſaparilla, I. 334.
Sarſaparilla germanica, V. 310
Saſſafras, IV. 534.
Satureia, II. 145.
Satureia hortenſis, ibid.
Satyrium, V. 292.
Saxifraga alba, III. 355.
Saxifraga granulata, ibid.
Saxifraga rubra, III. 118.
Scabioſa, I. 177.
Scabioſa aruenſis, ibid.
—— *ſucciſa*, I. 179.
Scammonium, I. 494.
Scandix Cerefolium, I. 280.
Scilla, V. 91.
Scilla maritima, ibid.
Schoenanthus, V. 443.
Sclarea, II. 170.
Scolopendrium, V. 478.
Scordium, II. 114.
Scorzonera, I. 103.
Scorzonera humilis, ibid.
**Scrophularia aquatica*, II. 190.
— —— *nodoſa*, II. 188
Scrophularia vulgaris, ibid.
Scutellaria galericulata, II. 182
Sebeſten, II. 105.
Secale, V. 343.
Secale cereale, ibid.
Sedum acre, III. 344.
Sedum maius, III. 350.
Sedum minus, III. 344.

Sedum

Sedum Telephium, III. 348.
Semperuiuum maius, III. 350
Semperuiuum tectorum, ibid.
Senecio, I. 172.
Senecio vulgaris, ibid.
Senega, ſ. Seneka, II. 436.
Senna, II. 388.
Serpentaria virginiana, I. 348.
Serpentum Lignum, I. 383.
—— Radix, I. 375.
Serpyllum, II. 126.
Seſamum, I. 493.
Seſamum orientale, ibid.
Seſeli, I. 248.
Seſeli creticum, I. 213.
— maſſilienſe, I. 283.
Seſeli tortuoſum, ibid.
Sigillum Salomonis, V. 263.
Siler montanum, I. 248.
Siliqua dulcis, II. 434.
— hirſuta, II. 358.
Simaruba, III. 457.
Sinapi nigrum, II. 323.
Sinapis nigra, ibid.
Siſon Ammi, I. 260.
Siſymbrium Naſturtium, II. 309.
— — *Sophia*, II. 313.
Sium Ninſi, I. 258.
Smilax China, I. 339.
— *Sarſaparilla*, I. 334.
Soda, IV. 282.
Solanum, I. 427.
Solanum Dulcamara, I. 423.
—— *nigrum*, I. 427.
Soldanella, I. 512.
Solidago Virgaurea, I. 170.
Sonchus, I. 110.
Sonchus oleraceus, ibid.
Sophia chirurgorum, II. 313.
**Sorbus aucuparia*, III. 203.
Spartium ſcoparium, II. 360.
Spica celtica, I. 187.
— indica, V. 445.
Spigelia, I. 378.
Spigelia Anthelmia, ibid.
**Spigelia marilandica*, I. 380.
Spilanthus Acmella, I. 135.
Spina ceruina, IV. 1.
Spinacia, IV. 327.
Spinacia oleracea, ibid.
Spiraea Filipendula, III. 118.
—— *Vlmaria*, III. 120.
Squilla, V. 91.
Squinanthus, V. 443.
Staphiſagria, III. 32.
Statice Limonium, I. 176.
Stoechas arabica, II. 138.
—— citrina, I. 112.
Storax, II. 80.
— liquida, I. 67.
Strammonium, I. 456.
Styrax, vid. Storax.
Styrax Benzoin, IV. 659.

Styrax officinale, II. 80.
Suber, I. 64.
Succus Acaciae verae, II. 404.
Sumach, IV. 25.
Swietenia, VI. 132.
Swietenia Mahagoni, ibid.
Symphitum, II. 92.
Symphitum officinale, ibid.

T.

Tabacum, I. 464.
Tacamahaca, I. 50. VI. 131.
Tamarindi, II. 425.
Tamarindus Indica, ibid.
Tamariſci Cortex &c., II. 90.
Tamarix gallica, ibid.
Tanacetum, I. 130.
Tanacetum Balſamita, I. 132.
— — *vulgare*, I. 130.
Taraxacum, I. 105.
Telephium, III. 348.
Terebinthina communis, I. 26.
— — cypria, I. 75.
— — veneta, I. 16.
Terra Catechu, II. 415.
— iaponica, ibid.
Tertianaria, II. 182.
Teucrium capitatum, II. 113.
— — *creticum*, II. 112.
— — *Chamaedrys*, II. 119
— — *Chamaepitys*, II. 122
— — *Marum*, II. 107.
Teucrium montanum, II. 113.
— — *Polium*, II. 112.
— — *Scordium*, II. 114.
Thalictrum, III. 107.
Thalictrum flauum, ibid.
Thea Bohe, IV. 225.
Thea Bohea, ibid.
* *Thea viridis*, IV. 226.
Theobroma Cacao, III. 378.
Thlaſpi, II. 354.
Thlaſpi aruenſe, ibid.
— *Burſa paſtoris*, II. 355.
Thus, I. 39.
Thuya occidentalis, I. 31.
Thymelaea, IV. 639.
Thymus, II. 124.
Thymus Serpyllum, II. 126.
— *vulgaris*, II. 124.
Tigli, ſ. Tiglia grana, IV. 149.
Tilia, III. 527.
Tilia europaea, ibid.
Tilli grana, IV. 149.
Toluifera balſamum, VI. 117.
Tolutanum balſamum, ibid.
Tordylium officinale, I. 213.
Tormentilla, III. 140.
Tormentilla erecta, ibid.
Tragacanthae gummi, II. 380.
Tragopogon, I. 104.
Tragopogon pratenſe, ibid.
Trapa natans, IV. 86.
Tribulus aquaticus, ibid.

Tricho-

Trichomanes, V. 481.
Trifolium fibrinum, II. 27.
Trifolium Melilotus officinalis II. 384.
Trifolium paludoſum, II. 27.
Trigonella Foenum graecum, II. 386.
Triticum, V. 319.
Triticum aeſtiuum, ibid.
—— *hybernum*, ibid.
—— *repens*, V. 338.
Tropaeolum maius, IV. 77.
Tunica, III. 503.
Turpethum, I. 510.
Tuſſilago, I. 139.
Tuſſilago Farfara, ibid.
—— *Petaſites*, I. 138.

V.

Vaccinium Myrtillus, II. 73.
— — *Oxycoccos*, II. 72.
— — *Vitis idaea*, II. 69.
Valeriana celtica, I. 187.
Valeriana maior, I. 186.
— — minor, I. 180.
Valeriana officinalis, ibid.
— — *Phu*, I. 186.
Vanilla, V. 297.
Veratrum album, V. 142.
— — *nigrum*, ibid.
Veratrum? (Sabadilla). V. 166
Verbaſcum (Folia), I. 487.
— — (Radix), I. 489.
Verbaſcum nigrum, ibid.
— — *Thapſus*, I. 487.
Verbena, II. 209.
Verbena officinalis, ibid.
Veronica, II. 205.
Veronica Beccabunga, II. 208
— — *officinalis*, II. 205.
Vicia Faba, II. 368.
Victorialis longa, V. 135.
Vinca minor, I. 540.
Vinca Peruinca, ibid.
Vincetoxicum, I. 543.
Vinum, I. 310.
Viola, I. 517.
**Viola canina*, VI. 31.
— *Ipecacuanha*, I. 521.
— *odorata*, I. 517.
Violaria, ibid.
**Viola tricolor*, VI. 31.
Virga aurea, I. 170.
Viſcum. I. 199.
Viſcum album, ibid.
Vitae arbor, I. 31.
Vitex Agnus caſtus, II. 195.
Vitis idaea, II. 69.
Vitis vinifera, I. 310.
Vlmaria, III. 120.
Vlmus, IV. 601.
Vlmus campeſtris, ibid.
Vrtica, IV. 587.
Vrtica dioica, ibid.
—— *pilulifera*, IV. 595.

Vrtica romana, IV. 595.
Vrtica vrens, IV. 594.
Vſnea, V. 496.
Vuae, I. 310.
Vua vrſi, II. 54.
Vuluaria, IV. 276.
Vuularia, I. 342,

W.

Wintera aromatica, IV. 557.
Winteranus Cortex, ibid.
— — ſpurius, IV. 566.

X.

Xanthium. I. 141.
Xylobalſamum, IV. 46.

Z.

Zedoaria longa, V. 82.
—— rotunda, ibid.
Zingiber album, V. 52.
—— commune, ibid.
—— nigrum, ibid.

ERRATA ALIQVOT VOLVMINIS SEXTI.

Pag 20. lin. 12 loco 142. lege 342. — p. 55. l. 5. leg. *Alii* — p. 69. l. 6. leg. *cioè* — p. 76. l. 12. leg. *p.* 24 — p. 80. l. 20. leg *p.* 26. — p. 121. l. 20. leg. *odoris balſamici, ſaporis amaricantis* &c. — p. 129. l. 15. leg. *vrinariae* — p. 141. l. 4. leg. GAERTNER — ibid. l. 9. leg. *ſubdurus* — p. 182. l. 5. leg. *item ſubinde ramoſi; vel per* &c. — p. 190. l. vlt. leg. *Amygdalas* — p. 193. l. 17. leg. *tom.* 7. *p.* 605. *ſq.* — p. 198. l. 3. claudatur parenthesis poſt vocem: *inſaniae* — p. 204. l. 5. leg. *p.* 307. — p. 207. l. 14. leg. *variet; nec ſpecimina* &c — p. 217. l. 16. leg CARTHEVS. *Mat. med. p.* 225. — ibid. l. 19. ante vocem „*redundat*„ adde: *ex Myrrhae vncia vna* — ib. l 21. leg. *p.* 226. — p. 220 l. 6. leg. *p.* 237. In Indice alphabetico lege: Carpobalſamum, IV. 32. — adde ſuo loco: *Guaiacum officinale*, III. 399. — loco: Veratrum? (Sabadilla), lege: *Veratrum?* (Sabadilla).
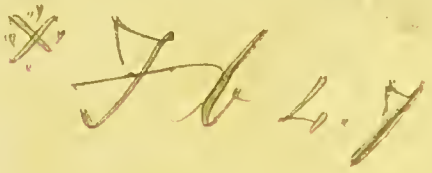
Superſunt paſſim et alia ſphalmata, interpunctionem fere ſpectantia; ſed ſufficit ea indicaſſe, quae noſſe intereſt lectoris.